

श्री शाक्यसिंह परियत्ति तथा
प्रौढ शिक्षालय

स्वर्ण स्मारिका

सं. ११३५

सं. २५५८

K
H
A
D
G
A
R
A
J
&
S
O
N
S

श्री शाक्यसिंह परियत्ति तथा प्रौढ शिक्षालय स्थापना जुया ५० दै पूर्वकगु
उपलक्ष्यय् हार्दिक मंगलमय् शुभकामना देछानाच्चवना ।

Rajib Shakya

Proprietor

Cell : 9841223379

RAJIB HANDICRAFT

We specialize in Metal Sta

Okubahal, Mahaboudha, Lalitpur, Nepal

Workplace: Sinchahiti, Lalitpur, Nepal

Phone No. 977-1-5525378, E-mail: craft_rajib@yahoo.com

धम्म डि
तैत्री टेलर्स
सुर्य स्टोर
अशोक वस्त्रालय

टंगल, टोल,
ललितपुर

५५३६२९९,
५५३६५५९

यहाँ सूट, पाइन्ट, सर्ट, दौरा सुरुवाल, पर्दा, सोफाखोल, स्कूल ड्रेस,
कुर्ता, डसना, सिरक, सारी, ब्लाउज, पेटीकोट आदि हरेक किसिमको
कपडाहरु पाइनुका साथै अर्डर बमोजिम तयार गरिन्छ ।

श्री शाक्यसिंह परियत्ति तथा
प्रौढ शिक्षालय
स्वर्ण स्मारिका

ने.
सं. १
१
२३
२८

सं. १
२
२८
२८

श्री शाक्यसिंह परियत्ति तथा प्रौढ शिक्षालय

रुवर्ण रुडडरररर

श्री शाक्यसिंह परियत्ति तथा प्रौढ शिक्षालय ॡ० दैँ डूवंगु लसताडू डरदंगु

ने.सं. ११३ॡ

डू.सं. २ॡॡॡ अकूड तूतररर

डर.सं. २०ॡ२

“डूानडर डरखर डरडेकेत डररररररर ररररर डूवनेनु”

डूकरररक

श्री शाक्यसिंह डररररररर तथा डूढ ररररररर

डूकरररन डरररर

डूदुड सडूडतू २ॡॡॡ

नेडरल सडूडतू ११३ॡ

वरररर सडूडतू २०ॡ२

ईसूवरर सडूडतू २०१ॡ

डूकरररन संखूडर : १००० डूतरर

सलूलररकर डूरग

शूदूडेड डरररु डूरडडरल डररररररर

शूदूडेड अ. डूरणशीलर

शूदूडेड अ. सतूडशीलर

सडूडरदक डणुडल

सुशूरी अडररर डरखूवर

डरडू देवेनुड डरडूडरररर

सुशूरी सरररर अडरले

डूडरररररडूक

शूदूडेड डरररु डररद

शूदूडेड अ. डूरणडूती

डरडू डरररण डररररन

आरूथररक डूडरररररडून

शूदूडेड डरररु सुदुडरसू

शूदूडेड अ. डूरणडी

सुशूरी रतनशूडर शरकूड

कडूडूडर सडूडर

शूदूडेड डरररु डररद

थरकू

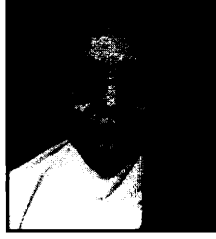
आइडरडरल डूरररररर डूरेस

गूवररू, डरल, ॡ००ॡॡॡॡॡ, २१२०२३ॡ

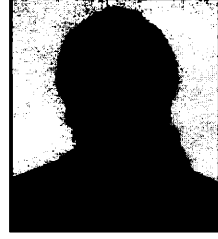
श्री शाक्यसिंह परियत्ति तथा प्रौढ शिक्षालयया
संचालक समितिया पदाधिकारीपिं

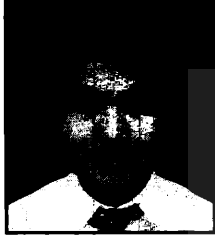
श्रद्धेय भिक्षु धर्मपाल महास्थविर
केन्द्राध्यक्ष

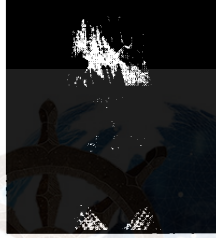
श्रद्धेय अ. जाणशीला
प्रथम उपाध्यक्ष

सुश्री अमिता धाख्वा
द्वितीय उपाध्यक्ष

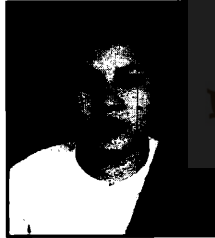
देवेन्द्र बज्राचार्य
सचिव

किरण महर्जन
सह-सचिव

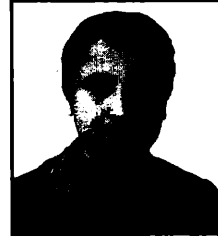
श्रद्धेय अ. धरणी
कोषाध्यक्ष

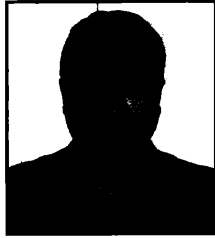
श्रद्धेय अ. वजिरा
सह-कोषाध्यक्ष

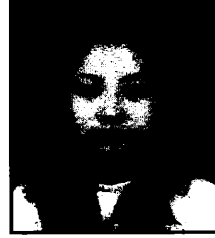
श्रद्धेय अ. जाणवती
सदस्य

सुश्री रत्नशोभा शाक्य
सदस्य

अनुप शाक्य
सदस्य

सुमाञ्जली शाक्य
सदस्य

अखिल नेपाल भिक्षु महासंघ

(ALL NEPAL BHIKKHU ASSOCIATION)

(स्थापित : वि.सं. २००७ / Estd. 1950 A.D.)

दिं : २०७१ चैत्र २६

भिन्तुना

अखिल नेपाल भिक्षु महासंघद्वारा सञ्चालित नेपाल बौद्ध परियत्ति शिक्षाया स्थापना नापनापं वि.सं. २०२० सालस स्थापना जूगु श्री शाक्यसिंह परियत्ति तथा प्रौढ शिक्षालयं यल जिल्लाय् मस्त निसैं कया युवावर्ग व उपासकउपासिकापिन्त बुद्ध शिक्षा बीगुली यानावयाच्वंगु शासनिक योगदान च्वछ्यायेबहःजू ।

संघमहानायक प्रज्ञानन्द भन्तेनिसैं कया विहारय् च्वना बिज्यानाच्वपिं भिक्षु श्रामणेर अनागारिकापिं व विहारया उपासकउपासिकापिनिगु कुतलं मदिक्क न्ह्यानाच्वंगु शाक्यसिंह परियत्ति तथा प्रौढ शिक्षालयय् जुयाच्वंगु गतिविधि न्यने दुबलय्, स्वये दुबलय्, सीके दुबलय् व लुमंकेबलय् मनय् यक्व हे लय्ता पिज्वःया व ।

कुशल व्यवस्थापन व लगनशीलं युक्त जुया व्यवस्थित रूपं न्ह्यानाच्वंगु परियत्ति केन्द्र जुया विद्यार्थीपिं नं यक्व दया यक्वसित बुद्धशिक्षा परियत्ति शिक्षा कायेके बीगुली लगे जुयाच्वंगु शाक्यसिंह परियत्ति तथा प्रौढ शिक्षालय ५० दैं क्यंगु इलय् थुकथं हे बहुजन हित व बहुजन सुखया लैय् सक्रिय व निरन्तररूप न्ह्यानाच्वंगु स्वये दयेमा धैगु मैत्री चित्तं भिन्तुना देछ्यानाच्वना ।

चिरं तिद्धतु सद्धम्मो । सद्धर्म चिरस्थायी जुइमा ।

उपसंघनायक डा. भिक्षु ज्ञानपूर्णिक महास्थविर

अध्यक्ष

अखिल नेपाल भिक्षु महासंघ

प्रधान कार्यालय / Central Office

विश्वशान्ति विहार, मीनमवन, नयाँ बानेश्वर, काठमाडौं, नेपाल । फोन: ४६२२९८४, फ्याक्स : ४६२२२५०
Vishwa Shanti Vihar, Min Bhawan, New Baneshwor, P.O. Box: 3007, Kathmandu, Nepal
Tel.: +977-1-4622984, Fax: 977-1-4622250, E-mail: anbanepal@gmail.com

पञ्जा नरानं रतनं
नेपाल बौद्ध परियत्ति शिक्षा
NEPAL BAUDDHA PARIYATTI SHIKSHA

(Estd. 2507 B.E.)

Founder : Bhikshu Buddhaghosha Mahasthavr

Ref. No.:

मिति: २०७१ चैत्र २६
Date:

मंगलमैत्री कामना

अखिल नेपाल भिक्षु महासंघद्वारा सञ्चालित नेपाल बौद्ध परियत्ति शिक्षाया स्थापना नापनापं वि.सं. २०२० सालय् स्थापना जूगु श्री शाक्यसिंह परियत्ति तथा प्रौढ शिक्षालय ५० दै पुर्वकूगु उपलक्ष्यय् दुनुगलनिसे मंगलमैत्री कामना देखनाचचना । नेपालय् धेरवाद बुद्धधर्म पुनस्थापना यायेत यक्व योगदान याना बिज्याःम्ह अगमहापण्डित संघमहानायक भिक्षु प्रज्ञानन्द महास्थविर यक्व दै चना बिज्याःगु शाक्यसिंह विहारय् निरन्तर परियत्ति शिक्षा सञ्चालन जुयावयाच्वंगु लय्ताया खँ खः ।

परियत्ति शिक्षा थौं कन्हेया मानवमात्रया नितिं अत्यन्त आवश्यक जू । परियत्तिं मनूया मनूया हैसियत एवम् थःगु आत्मबलयात ध्वायुइका सत्य गवेषण यायेया नितिं तिबः बिद्गु जुयाच्वन । नैतिकता बिना सभ्य समाजया कल्पना भ्रीसं याये फैमखु थें परियत्ति थें जाःगु नैतिकताया नितिं अचुकगु भलसाः मेगु मदुगु जुयाच्वन । अथे जुया छगु सभ्य समाजया नितिं ग्वाहाली यायेगु हे परियत्ति ब्वंकेगु खः धैगु जिगु व्यक्तिगत धारणा दु । ५० दै तक समाजय् चरित्रवान व सामर्थ्यवान नागरिक निर्माणया लागि थुगु शिक्षालयं याःगु योगदानयात च्छाये बहःजु । भिंगु बांलागु ज्याः शुरू याये स्वयाः उगु ज्याःयात निरन्तरता बीगु तसकं थाकुगु ज्याः खः ।

परियत्ति विद्यार्थीपिं परियत्ति जाँच बीगुली जक सीमित मजूसे थीथी ख्यलय् नं उलि हे न्ह्योने लानाच्वंगु दु । बौद्ध न्ह्यसःलिसः, निबन्ध, वक्तृत्वकला आदि कासाय सहभागी याका विद्यार्थीपिन्त क्षमतावान् यायेगु ज्याय नं शाक्यसिंह परियत्ति केन्द्रं निरन्तर रूपं यक्व ज्याभूवः न्ह्याका च्वंगु खनेबलय् यक्व लसता प्वंकाच्वंका ।

परियत्ति केन्द्र नीस्वने धुंका महिक्क न्ह्याका तयेगुली योगदान बियाबिज्याःपिं सकल भन्तेपिं, श्रामणेर, अनागरिका, सकल शिक्षक शिक्षिका, विद्यार्थी, दातावर्ग साधुवादया पात्र खः ।

अन्तसं अनेक आवरोह अवरोह पार याना ५० दै पुर्वगु लसताय् थुगु शाक्यसिंह परियत्ति तथा प्रौढ शिक्षालययात शुभकामना बियाच्वना । थजागु लोक हित व सुखया शासनिक ज्याखँ छुं कथंया विघ्नबाधा भय अन्तराय मदयेक यक्व याना वने फयेमाः धका मैत्री कामना नं यानाच्वना ।

“चिरं तिष्ठतु सद्धम्मो ।” सद्धर्म चिरस्थायी जुइमा ।

भिक्षु बोधिज्ञान
केन्द्रीय परीक्षा नियन्त्रक
नेपाल बौद्ध परियत्ति शिक्षा

पत्र संख्या:
No.

गणो पुत्राय
श्री शाक्यसिंह विहार
Shree Shakyasinha Vihara

१८९, थैना टोल
189, Thaina Tole,
ललितपुर-१२, नेपाल
Lalitpur-12, Nepal

मिति :
Date :

ने.सं. १०७७ बि.सं. २०१३ साल निर्माण जुगु श्री शाक्यसिंह विहारयु नेपाःया न्हापांम्ह संघमहानायक प्रज्ञानन्द महास्थविर (तःधिम्ह भन्ते) ताऊत च्वनाबिज्यात । बि.सं. २०२८ साल भाद्र महिनाया अन्तिमयु यंयाःपुन्हीखुनु तःधिम्ह भन्तेया ल्हाःतं श्रामणेर प्रब्रजित जुया । थन हे विहारयु ब्वना नेपाल बौद्ध परियत्ति शिक्षा शुरुनिसें परियत्ति प्रवेश दुतिय तक्क ब्वना । थाइलण्डयु ब्वनेगु मौका वल । बि.सं. २०३३/३/१४ गते थाइलण्डयु उपसम्पदा जुया ।

थगु देशयु बौद्ध परियत्ति शिक्षा कयाः पालिभाषा, धम्मपद, परित्राण पाठ, बुद्धजीवनी, जातक बाखं इत्यादि ब्वनावनागु जुया थाइलण्डयु ब्वनेत यक्क तिबः जूवन । बौद्ध देशयु न्ह्याथायु नं बुद्धपूजा, शीलप्रार्थना, परित्राण पाठ पालिभाषं ब्वनीगु जुयाः जितला तस्सकं अःपुल । थःगु देशयु बौद्ध परियत्ति ब्वना वनागुया महत्त्व सिल ।

थाइलण्डयु वनेन्ह्यः छिंछिंथायु ज्यूज्यूथें च्वना ब्वना, स्यनाच्वनागु थासयु बि.सं. २०४१ साल थाइलण्डयु ब्वनेसिधयुका लिहाँ वयाबलयु कक्षा छुटे छुटे याना स्यनीपिन्सं जिम्मा कया व ब्वनीपि मस्तयुगु हाजिर कया शनिवारपत्ति नियमितरूपं बांलाक न्हूगुकथं कक्षा न्ह्यानाच्वन । बि.सं. २०४७ साल श्री शाक्यसिंह विहार पुनःनिर्माण यानाबलयु थीथी ज्याइवः न्ह्याकेत दयकागु भवनयु स्वंगुगु तल्लायु परियत्ति शिक्षा स्यनेकने यायेत धकाः दयेकागु जुल । बुद्धधर्मया शिक्षा जुगुलिं स्यनीपिन्सं श्रद्धां स्यनीगु व ब्वनीपिनि नं ध्यबाम्वायुक ब्वना वयाच्वंगु परियत्ति शिक्षा न्हापा स्वया बांलाना वयाच्वंगु हर्षया खँ खः ।

परियत्ति शिक्षा ज्ञां दयकेत, ज्ञानी व शिक्षित जुइत खः । थ्व बौद्ध शिक्षा तःधि चीधिपि, मिजं मिसापि न्ह्याम्हसिनं ब्वनेज्यू । न्हापान्हापा गुलिसिनं गथे ब्वन थीथी ज्याइवः, गतिविधित छु छु जुल थ्व हे पिहांवःगु **स्वर्ण स्मारिका** सफूतिइ ब्वना सीकाकायफु । बौद्ध परियत्ति ब्वना मन शुद्ध याना, शुद्ध जीवन हनेफय्मा, पुण्ययाना दुःख मदुगु थायु निर्वाणयु वने फय्मा धैगु भित्तुना दु ।

भित्तुनाम्ह

श्रीशुद्धधर्मपाल

फ्राखुशोभण धर्मपाल महास्थविर

श्री शाक्यसिंह विहार, यल ।

दिः २०७१ चैत महिना २६ गते

सम्पादकीय

नेपाःया प्रथम संघमहानायक भिक्षु प्रज्ञानन्द महास्थविरया ६४ दँ जन्मोत्सवया अवसरय् अक्षय तृतीया दिनसं वि.सं. २०२० सालं नेपाल बौद्ध परियत्ति शिक्षा उद्घाटन जुयालि भिक्षु महासंघपाखे विधिवतरुं स्थापना एवं संचालन जूगु थौ ५० दँ पूवने धुकल । थुगु शिक्षा स्थापनाकालय् हे देशया विभिन्न थासय् च्यागू परियत्ति केन्द्रय् संचालन जूगु मध्ये श्री शाक्यसिंह विहारय् संचालन जूगु शाक्यसिंह परियत्ति तथा प्रौढ शिक्षालय नं छगू खः । थुकथं स्थापना कालनिसं थौतक्क विभिन्न चरण पार यायां संचालन जुयाच्चंगु थुगु शिक्षालयया ५० दँ पूवंगुया उपलक्षय् स्वर्ण स्मारिका प्रकाशन याय्दूगु धर्मप्रीतिया खँ खः ।

थुगु स्मारिकाय् शिक्षालयया स्थापनाकालनिसंया इतिहास, थुगु शिक्षालयया क्रियाकलाप तथा धार्मिक गतिविधि एवं शिक्षालय संचालनय् अमूल्य योगदान ब्यूपि श्रद्धेय भन्तेपि, गुरुमांपि, शिक्षकशिक्षिकापि, विद्यार्थीपि, अथेहे श्रद्धालु दातापिनिगु नामावली तथा संख्यात्मककथंया तालिका न्हयथनातःगु दु । अथेहे शाक्यसिंह विहारय् संचालन जुयाच्चंगु अन्य क्रियाकलापयागु छुंछुं जानकारीत प्रस्तुत यानातःगु दु नापं बुद्ध शिक्षानापं सम्बन्धित अविस्मरणीय ब्यवहारिक ज्ञान दुगु लेखत दुथ्याकातःगु दु । थुगु स्मारिकाया गरिमा बढेजुइगु कथं सारगर्भित शुभकामना सन्देश प्रदान यानाबिज्याःपि पूजनीय भन्तेपि एवं संघसंस्थाप्रति सादर कृतज्ञता ज्ञापन यानाच्चना । स्मारिकायात बनेल्वय्क, मननयाये जिइक वर्थे संग्रह यायेज्याःछिंक लेख रचना उपलब्ध याःपि सकल हनेबहःपि लेखकजूपिन्त साधुवाद एवं आभार प्रकट यानाच्चना । स्मारिकाय् उल्लेखित जानकारीयागु आधिकारिकता पुष्टिया लागि सूचना सामग्री उपलब्ध यानादीपिप्रति नं धन्यवाद ज्ञापन यानाच्चना ।

थुगु स्मारिका प्रकाशनया नितिं आर्थिक ग्वाहाली स्वस्व विज्ञापन उपलब्ध याःपि व्यापारिक संस्था, प्रतिष्ठान, श्रद्धालु दातामहानुभावपि एवं हितैषी शुभचिन्तकपि प्रति आभार प्रकट यानाच्चना । नापं बुद्ध शिक्षानापं सम्बन्धित अविस्मरणीय ब्यवहारिक ज्ञान दुगु लेखत उपलब्ध यागुली लेखक महानुभावपिन्त कृतज्ञता प्रकट यानाच्चना । लेखय् व्यक्त भावनायागु उत्तरदायी लेखक स्वयं जुइ अले सम्पादक मण्डल पूर्णतया मुक्तजूगु जानकारी नं निवेदन यानाच्चना । बुद्धया अमूल्य शिक्षा अध्ययन अध्यापनया ज्याय् अग्रसरगु थुगु परियत्ति शिक्षालयया उन्नति एवं अभिवृद्धि जुइमा धैगु शुभ आकांक्षा नापं स्वर्ण जयन्तीया पावन अवसरय् समस्त महानुभावपिन्त हार्दिक शुभकामना अर्पण यानाच्चना ।

सम्पादक मण्डल

श्री शाक्यसिंह परियत्ति तथा प्रौढ शिक्षालय,

श्री शाक्यसिंह विहार

धलः

क्र.सं.	शिर्षक	च्वमि	पौल्याः
१.	स्वर्ण जयन्ती स्वागत गान	अमिता धाख्वा 'कोविद'	१
२.	श्री शाक्यसिंह विहार व परियत्ति शिक्षालय	देवेन्द्र बज्राचार्य	२
३.	विपस्सना ध्यानको प्रादुर्भाव	मदनरत्न मानन्धर	४०
४.	काममिथ्याचाराया समस्या व बुद्धशिक्षा	नेहा शाक्य	४२
५.	जातिभेद अन्त्यया नितिं बुद्धधर्म	रूबि शाक्य	४६
६.	जीवन आफै रचना गर्न सकिन्छ	भिक्षु सुद्धासो	४९
७.	तःधिकःम्ह भन्ते	भिक्षु सुद्धासो	५२
८.	बुद्ध शिक्षा व समाज सेवा	मिला शाक्य	५३
९.	तृष्णा सम्पूर्ण दुःखया मूल कारण	रूबि शाक्य	५६
१०.	परियत्ति गान	अमिता धाख्वा 'कोविद'	५८
११.	शान्तिनायक भगवान बुद्ध एक महान वैज्ञानिक	अ. अरियजानी	५९
१२.	विकृति हटाउने बौद्ध परियत्ति शिक्षा	चन्द्रशोभा शाक्य 'कोविद'	६२
१३.	बुद्ध व परियत्ति शिक्षा	मिना शाक्य	६३
१४.	कलाकारको दृष्टिमा पञ्चबुद्ध	रत्नशोभा शाक्य	६५
१५.	Buddhist View of Anger Management	Ven. Piyaratana	७२
१६.	How Pariyatti Shiksha Inspired me to Study nursing ?	Pushpanjali Shakya, <i>Saddhama Kovida</i>	७६

स्वर्ण जयन्ती स्वागत गान

— अमिता धाख्वा, सद्धम्म कोविद

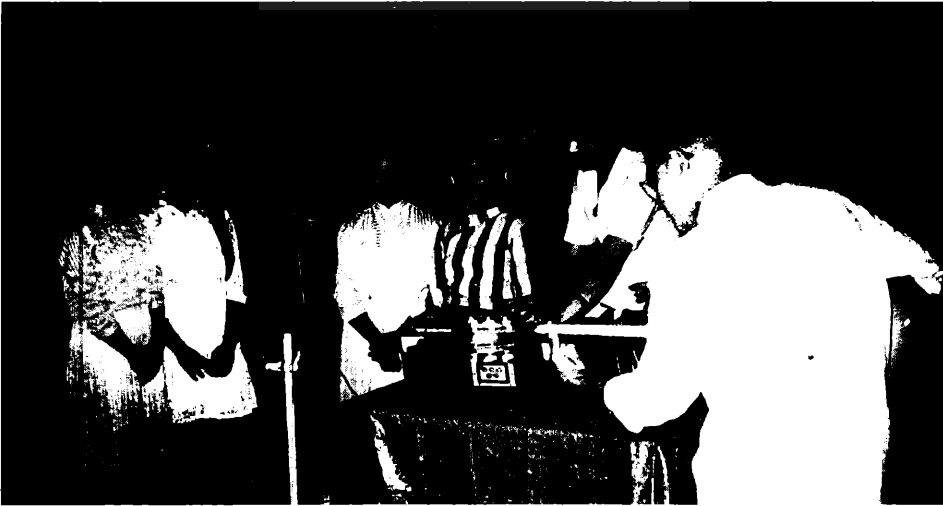
आहा ! श्व भ्नीगु भाग्य, परियत्तिया स्वर्ण जयन्ती
लसकुस यायेनु भ्नीसं, स्वागत यायेनु भ्नीसं ।

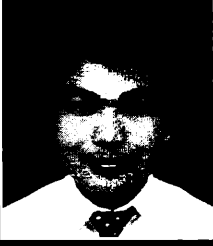
भ्नीसं थौं भिन्तुना देछाय, उमंगचित्तं पवित्र स्वां छाय्
प्राप्त जुयाच्चन भ्नीत थौं थन, परियत्ति थुगु अमूल्य शिक्षा ।

दुस्यथ्यंक बःलाइगु शासन, परियत्ति शिक्षा मदय्कं मगाःगु
जगया रूप्य् न्हापां च्वनीगु, प्रथम तह परियत्ति धइगु ।

सुत्त चिन्तन व भावना ज्ञान, क्रमशः न्ह्याइगु त्वाथः थुगु
ज्ञानया ज्योति हानं बिइगु, प्रज्ञाया मिखा नं दइगु ।

जीवनय् सुख शान्ति बिइगु, शिक्षा अमूल्य मदय्कं मगाःगु
प्राप्त ज्वीमा फुकसितं, सुलाभ ज्वीमा सकसित नं ।

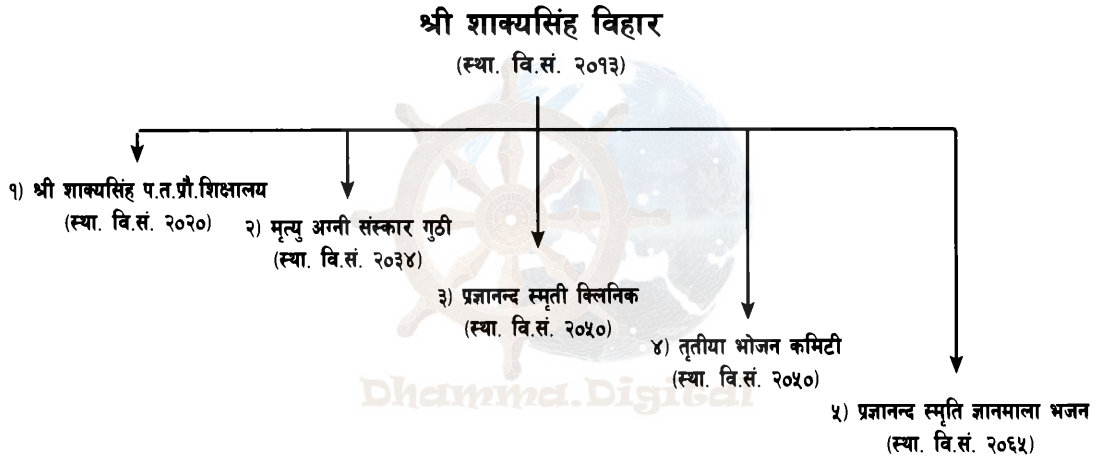
श्री शाक्यसिंह विहार व परियत्ति शिक्षालय

— देवेन्द्र बज्राचार्य, सचिव एवं परियत्ति संचालक

पृष्ठभूमि

यँया इतुम्बहालय पिता हर्षवीरसिंह तुलाधर व माता मोहनमाया तुलाधरया कोखय् वि.सं. १९५७ वैशाख शुक्ल अक्षय तृतीयास चिधिकम्ह पुत्रया रूपय् कुलमासिंह तुलाधरया जन्म जुल । १६ दँया ल्याम्ह वैशय् कुलमानसिंह तुलाधर ल्हासा बिज्यातसा २८ दँया वैशय् वि.सं. १९८५ स ल्हासाय् साराच्चय् च्वना बिज्यानालि गुरु फोरेखा रिम्पोछेयाथाय् वना ल्हासाया प्रचलित बौद्ध घ्यलुंपाया दिक्षा कया भिक्षु कर्मशीलया नामं लामा भिक्षु जुया बिज्यात । बौद्ध तीर्थस्थलया भ्रमणया क्रमय् भारतया कुशीनगर बिज्याना बर्मी गुरु ऊ. चन्द्रमणि महास्थविर नापलाना वि.सं. १९८७ स गुरु ऊ. चन्द्रमणिया शिष्यया रूपय् शुद्ध बुद्ध धर्म स्थविरवादी शासनय् प्रवजित जुया श्रामणेर कर्मशील जुया बिज्यात । वस्पोल श्रामणेर कर्मशील वि.सं. १९८७ सालय् हे आधुनिक नेपालय् प्रथम ऐतिहासिक पीत वस्त्रधारी स्थविरवादी श्रामणेरया रूपय् स्वनिगलय् बिज्याना स्वयम्भूया किण्डोल विहारय् च्वना बिज्यात । नेपालय् छुं दँ च्वना गुरु ऊ. चन्द्रमणि महास्थविरया ग्वाहालिं वस्पोल श्री. कर्मशील अध्ययनया लागि बर्माया अरकन प्रदेशय् बिज्यातसा वि.सं. १९८९ या आषाढ महिनाया बिहिवारया दिनस ३२ दँया वैशय् गुरु भदन्त ऊ. मनवा महास्थविरया रेखदेखय् भिक्षु प्रज्ञानन्दया नामं उपसम्पदा जुया बिज्यात । थुकिया ८ दँ लिपा वि.सं. १९९७ सालं वस्पोल हाकनं नेपालय् बिज्याना किण्डोल विहारय् च्वना बिज्यातसा शाक्यानन्द भन्ते पिनिगु इनाप कथं वस्पोल वि.सं. १९९९स यलया यंगोवहा (वर्तमान सुमंगल विहार) स च्वना बिज्यात । वि.सं. २००१ श्रावण १५ गते राणा शासनं बुद्ध धर्म प्रचार याःगुलिं ८म्ह भन्तेपिन्त देशनिकाला यासेलि वस्पोल कालिम्पोंग बिज्यातसा निर्वासन लिपा वि.सं. २००३ स नेपा लिहां बिज्याना सुमंगल विहारय् हे च्वं बिज्यात । वि.सं. २०१३ सालय् वसपोल भन्तेनं सुमंगल विहार त्वता यलया धपावहिली च्वं बिज्यात । छुं दँ लिपा विहार दायक साहु कुलनरसिंह शाक्ययागु कुतलय् थैनाय् च्वंगु जग्गा हर्षराज शाक्यं विहार दय्केत दान याना बिज्यात । साहु कुलनरसिंह शाक्यं वि.सं. २०१३ सालं हे विहार दय्का वसपोलयात दान याना बिज्यात । वसपोल भन्तेनं जग्गा दाता श्री हर्षराज शाक्य व विहार दाता श्री कुलनरसिंह शाक्य निम्ह दातापिनिगु नाँया आखःग्व क्वकया श्री शोभां युक्त विहारया नाँ "श्री शाक्यसिंह विहार" धका छुना बिज्यात । श्री शाक्यसिंह विहार निर्माण जुसेलि भिक्षु प्रज्ञानन्द महास्थविर थ्व विहारय् जक ३४ गू वर्षावास च्वना बिज्यात । वसपोल भन्ते थुगु विहारय् च्वं बिज्याना बुद्ध शासनिक क्षेत्रय् मदिक्क ज्या याना नं बिज्यात सा आपालं शिष्य/शिष्यापि नं दय्का बिज्यात । वि.सं. २०१३ सालय् निर्माण जूगु श्री शाक्यसिंह विहार वि.सं. २०४७ सालस श्रद्धेय धर्मपाल भन्तेया अध्यक्षताय् श्री शाक्यसिंह विहार पुननिर्माण

समिति गठन याना नेपाःया न्हापाँयाम्ह संघमहानायक श्रद्धेय प्रज्ञानन्द भन्ते पाखें बि.सं. २०४७ भाद्र ६ गते शनिबार शिलान्यास याना बि.सं. २०५७ वैशाख २४ गते शनिबार पुननिर्माण क्वचाय्कुगु जुल । अथेहे बि.सं. २०४९ सालस श्रद्धेय प्रज्ञानन्द भन्तेया दिवंगत पश्चात बि.सं. २०५२ सालस प्रज्ञानन्द स्मृतिग्रन्थ प्रकाशन समिति, श्री शाक्यसिंह विहार पाखें ५०० पृष्ठया प्रज्ञानन्द स्मृतिग्रन्थ प्रकाशन जूगु उल्लेखनीय जु । थुकथं श्री शाक्यसिंह विहारय् थी थी बौद्ध गतिविधित न्ह्यानावं वनेगु इवल्य् श्री शाक्यसिंह विहार अन्तर्गत थि थि कमिटीनं गठन जुजुं वन । श्रद्धेय संघमहानायक भिक्षु प्रज्ञानन्द महास्थविर वि.सं. २०४९ साल दिवंगत जुया बिज्यात वसपोलया प्रेरणां थुगु विहारस दँय् दँसँ मदिकक बौद्ध गतिविधित न्ह्यानावं च्वंगु दु । थौकन्हे श्री शाक्यसिंह विहारय् श्रद्धेय भन्ते, गुरुमाँपि व उपासकोपासिकापिनिगु कुतल न्हिथं बुद्धपुजा, तृतीया भोजन, अक्षय तृतीया हनेगु, कथिन उत्सव न्यायेकेगु, परियत्ति संचालन यायेगु, तृतीया भोजन याकेगु आदि थीथी ज्याःइवः जुयावं च्वंगु दु । वर्तमान अवस्थाय् श्री शाक्यसिंह विहारया गतिविधित न्ह्याकेत निम्न कथं उपसमितित दय्का तःगु दु -

१. श्री शाक्यसिंह परियत्ति तथा प्रौढ शिक्षालय

श्रद्धेय सुशीला गुरुमाँ व बौद्ध उपासक धर्मरत्न "त्रिशुली" या अनुरोध कथं श्रद्धेय बुद्धघोष भन्तेया कुतल सुगतपुर विहार त्रिशुलीस बि सं २०१९ साल बौद्ध परियत्ति शिक्षाया सुरुवात जूगु खः। बि.सं २०२० साल अखिल नेपाल भिक्षु महासंघ पाखें थुगु परियत्ति शिक्षायात अनुमोदन याना तत्कालीन अ.ने.भि. महासंघया अध्यक्ष श्रद्धेय भिक्षु प्रज्ञानन्द महास्थविरया ६४ औं बुद्धि अक्षय तृतीया कुन्हुं उदघाटन जुयालि रेडियो नेपाल औपचारीक रूप नेपालय् परियत्ति शिक्षा सुरु जूगु समाचार प्रसारण याःगु जुल । बि.सं २०२० स नेपाः अधिराज्य भरी ८गू केन्द्रय् परियत्ति शिक्षा स्यनेगु ब्यवस्था जुल । उपि ८ गू केन्द्र थुकथं जुल - १. श्री सुमंगल विहार २. श्री शाक्यसिंह विहार ३. प्रनिधिपुर्ण विहार ४. गण महाविहार ५. आनन्द कुटी विद्यापीठ ६. आनन्द विहार, तानसेन ७. सुगतपुर विहार, त्रिशुली ८. शाक्यमुनि विहार, भोजपुर ।

दिवंगत श्रद्धेय संघमहानायक प्रज्ञानन्द महास्थविरया प्रेरणा व संरक्षकत्वय् स्थापना जुया श्रद्धेय आणशीला गुरुमाँ व सत्यशिला गुरुमाँया कुतल स्थापना जुया थौ तक्क निरन्तर रूप न्ह्याना वयाच्वंगु

थुगु श्री शाक्यसिंह परियत्ति तथा प्रौढ शिक्षालययात निरन्तरता बियेया लागि श्रद्धालु दातापिनिगु कुत वथे हनेवहम्ह बुद्धिराज बज्राचार्यजु ललितपुर नगरया प्रधान पंच जुया च्वंगु इलय् दैय् १२०० तका ग्वाहालि याना च्वंगु यात पंचायत कालया अवसान लिपा हनेबहम्ह बेखारत्न शाक्य ल.पु.उ.म.न.पा या मेयर जुबले दैय् ७२०० तका ग्वाहालि यागु जुल । थुकियात निरन्तरता बिसें हनेवहम्ह बुद्धिराज बज्राचार्य जु हाकनं मेयर जुबलय् दरबन्दी तसें दैय् १०,०००/- तका ग्वाहालि याना वयाःच्वंगु जुल । थुगु परियत्ति शिक्षालय यात निरन्तरता वियेया लागि वि.सं. २०४९ साल पाखे अक्षय कोष स्थापना यागु जुल । थुकथं अक्षय कोषया ब्याज, श्रद्धालु दातापिनिगु ग्वाहालि, संचालक समितिया सक्रियता वः शिक्षक शिक्षिकापिनिगु निःस्वार्थ योगदान नापं ल.पु.उ.म.न.पा या आर्थिक ग्वाहालि थुगु परियत्ति शिक्षालय निरन्तर रूपं न्हयानावं वयाच्वंगु जुल ।

दाता मोतिलाल शिल्पकार पाखे वि.सं. २०६२ सालनिसे वार्षिक उत्सवस जलपानया प्रायोजन, दाता ठाकुरमान शाक्य पाखे वि.सं. २०६२ साल निसे प्रज्ञानन्द छात्रवृत्ति बिया, वि.सं. २०६७ सालनिसे दाता पञ्चमाया शाक्यपाखे बोर्ड वपि बाहेकया उत्कृष्ट अंक हःम्ह विद्यार्थीयात उत्कृष्ट विद्यार्थी पुरस्कार प्रायोजन याना, वि.सं. २०६८ सालनिसे दाता रूपेन्द्र महर्जनपाखे बोर्ड वपि विद्यार्थी व प्रत्येक कक्षाय न्हापा लाम्ह विद्यार्थीयात नगद पुरस्कार बिया थुगु श्री शाक्यसिंह परियत्ति तथा प्रौढ शिक्षालयया संचालन ज्याय् हौसला व तिबः ब्युगु उल्लेखनीय जु ।

थुकथं श्री शाक्यसिंह विहारय् नेपालय् परियत्ति शिक्षा सुरु जूगु इलनिसेहे परियत्ति स्यनेगु शुरु जुल । संचालनया ल्याखं शाक्यसिंह परियत्ति यात प्यंगु खण्डय् विभाजन याये छि ।

प्रथम खण्ड बि सं २०२० निसे २०३८ तक

दुतिय खण्ड बि सं २०३९ निसे २०४४ तक

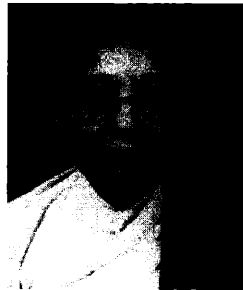
तृतिय खण्ड बि सं २०४४ निसे २०५६ तक

चतुर्थ खण्ड बि सं २०५७ निसे आःतक

प्रथम खण्ड – श्रद्धेय संघमहानायक प्रज्ञानन्द भन्तेया प्रेरणा व संरक्षकत्वय् स्थापना जूगु व वसपोल हे न्हापाम्हे केन्द्राध्यक्ष जुया न्हयाःगु थुगु परियत्ति शिक्षालययात श्रद्धेय जाणशिला गुरुमाँ व

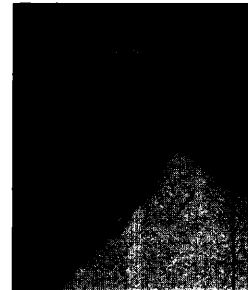

श्रद्धेय प्रज्ञानन्द महास्थविर
संस्थापक

श्रद्धेय जाणशिला गुरुमाँ

संचालकद्वय (बि.सं. २०२०-२०३८)

श्रद्धेय सत्यशिला गुरुमाँ

श्रद्धेय सत्यशिला गुरुमौपिन्सं बि.सं २०२० निसं २०३८ तक संचालन याना बिज्यात । पूर्ण रूपं व्यवस्थित मजुनिगु उगु इलय् विहारय् वइपि उपासक उपासिका पित्त परियत्ति शिक्षाया महत्वयात ध्वाथुइका परियत्ति शिक्षा स्यनेगु व सहभागी याकिगु खः । म्हो विद्यार्थीपि जक दुगु उगु इलय् भर्ना कायेगु, हाजिर कायेगु, वार्षिक उत्सव न्याय्केगु, प्रतिवेदन प्रस्तुत यायेगु, व्यवस्थित रूपं कक्षा कोठाया प्रबन्ध आदि मजुनिगु व श्रद्धेय जाणशिला गुरुमौ व श्रद्धेय सत्यशिला गुरुमौपिन्सं अतिकं दुःख कष्ट सिया संचालन याना च्वंगु जुया उबलेया रेकर्ड छुनं प्राप्त मजुगुली बिस्तुत रूपं अबलेया प्रबन्ध यात उल्लेख याये मफुगु जुल । थुगु इलय् बि सं २०२८ निसं २०३१ तक श्रद्धेय धम्मपाल भन्ते, बि सं २०३६ निसं सुश्री अमिता धाखा अथेहे रमिता धाखा, सबिता धाखापिन्सं परियत्ति स्यना ग्वाहालि यागु जुल । थुगु खण्डय् स्थानिय उपासक उपासिकापित्त नेपालयनं परियत्ति शिक्षा ब्वनेगु ब्यवस्था दु धयागु जानकारी बीगु व प्रचारप्रसार यायेगु ज्याहे मूलरूपं जूगु खनेदु ।

दुतिय खण्ड – बि सं २०३९ निसं ०४४ तक श्रामणेर तिक्खिन्द्रियं थुगु परियत्ति केन्द्र संचालन याना बिज्यागु जुल । वसपोल भन्तेया आगमन नापनापं थुगु शिक्षालययात व्यवस्थित रूपं संचालन यायेगु

राकेश अवाले (श्रा. तिक्खिन्द्रिय)
संचालक बि.सं. २०३९-२०४४

भाजु राकेश अवाले (श्रा. तिक्खिन्द्रिय) पाखे वयकल परियत्ति संचालन यानाच्वंगु ईया दसिया रूपय् उपलब्ध यानादीगु लयता पौ थन न्हयब्वयागु जुल ।

कुत यागु खनेदु । श्रामणेर तिक्खिन्द्रियया अध्यक्षताय् बि सं २०४२ सालं परियत्ति संचालक समितिया गठन व वि.सं. २०४३ सालं न्याक्वःगु बागमति अञ्चल व्यापि बौद्ध न्हयसः लिसः कासा सफलता पूर्वक पूर्वकुगु जुल । थुगु इलं निसं परियत्ति ब्वइपि विद्यार्थी पिनिगु रेकर्ड तयगु, वार्षिक उत्सव न्याय्केगु, प्रेरणा पुरस्कार बीगु, ब्वनेगु थाय् व्यवस्थित यायेगु कुत यागु खनेदु । थुगु हे इलय् नगर पञ्चायत पाखे आर्थिक सहयोग कायेगु सुरुयागु व थुगु केन्द्रया नां श्री शाक्यसिंह परियत्ति तथा प्रौढ शिक्षालय धका नाँ छुगु खनेदु । थुगु इलय् श्रा. तिक्खिन्द्रिय, श्रद्धेय जाणशिला गुरुमौ व श्रद्धेय सत्यशिला गुरुमौ, श्रद्धेय जाणवति गुरुमौ, अमिता धाखा, तारा शाक्य, संगीता शाक्य, कल्पना शाक्य आदिपिसं परियत्ति स्यनेगु ज्या याना च्वंगु जुल सा ब्वइपि विद्यार्थी पिनिगु संख्यांनं उल्लेख्य दुगु जुल ।

बागमती अञ्चल व्यापी अन्तर विहार न्ह्यसः लिसः कासा

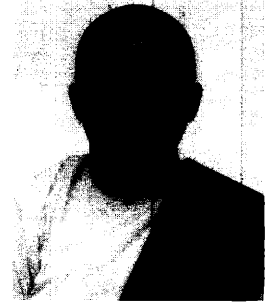
श्री शाक्यसिंह विहार एवं परियत्ति शिक्षालयया ग्वसालय् २०४३ साल वैशाख १० गते निसै वैशाख १४ गते तक्क ५ क्वगु बागमती अञ्चल व्यापी अन्तर विहार न्ह्यसः लिसः कासा जूगु जुल ।श्रामणेर तिक्खिन्द्रियया अध्यक्षताय् जूगु थुगु कासाय् बागमती अञ्चल दुनेया १६ गू विहार ब्वतिकागु जुल । थुपि १६ गू विहार थःथे खः -

१. पाटि विहार, २. संघरक्षिता विहार, ३. ध्यानकुटि विहार, ४. धर्मकिर्ति विहार, ५. विश्व शान्ति विहार, ६. बौद्ध समकृत विहार, ७. ज्योति विहार, ८. किण्डोल विहार, ९. बोधिचर्या विहार, १०. मुनि विहार, ११. महिला बौद्ध विहार, १२. सुमंगल विहार, १३. धर्मचक्र आश्रम विहार, १४. आनन्दभुवन विहार, १५. गण महाविहार, १६. गौतम मुनि विहार

थुगु न्ह्यसः लिसः कासाय् दुथ्याका तगु सफुत थःथे दु, -१. मिलिन्द प्रश्न, अनुवादक - दुण्ड बहादुर बज्राचार्य २. उनुया मिखाय् बुद्ध, धर्म, संघ व बुद्ध शासन, अनुवादक - भिक्षु बुद्धघोष महास्थविर ३. बौद्ध दर्पण, लेखक - प्रकाश बज्राचार्य ४. सञ्चार भाजनी, अनुवादक - भिक्षु प्रज्ञानन्द महास्थविर ५. बुद्ध धर्म सम्बन्धि सामान्य ज्ञान, (बाह्य प्रश्न)

थुगु कासाय् विश्व शान्ति विहार, यै- प्रथम, ध्यानकुटी विहार, बनेपा- दुतिय व गणमहाविहार, यै -तृतिय जूगु जुल ।

तृतिय खण्ड - बि सं २०४४ निसै २०५६ तक्क श्रद्धेय जाणवति गुरुमाँ नं परियत्ति शिक्षा संचालन याना बिज्यागु जुल । थुगु इलय् परियत्ति संचालनया लागि संचालक समिति पाखे इन्चार्जया रूपय् श्रद्धेय जाणवति गुरुमाँयात परियत्ति संचालक नियुक्ति यागु जुल । थुगु इलय् श्रद्धेय धम्मपाल भन्ते केन्द्राध्यक्ष जुया बिज्याना च्वंगु जुल । इन्चार्ज परियत्ति संचालन याना संचालक समितियात रिपोर्टिङ्ग यायेगु व वार्षिक उत्सवय् प्रतिवेदन पेश यायेगु प्रचलन थुगु इलय् सुरु जूगु खः । थुगु इलय् नं उल्लेख्य विद्यार्थीपि दुगु व २०४५ सालं रेकर्ड च्वनिगु कथं १४ म्ह तक बोर्ड वगु जुल । थुगु इलय् शाक्यसिंह परियत्ति पुस्तकालय गठन जुया यल जिल्ला व्यापि बौद्ध न्ह्यसः लिसः कासा व उपत्यका व्यापि बौद्ध वक्तृत्व कला पर्व स ब्वति कायेगु सुरु जूगु जुल । थुगु हे इलंनिसै तःजिक वार्षिक उत्सव हनेगु, शिक्षक शिक्षिकापिन्त नगद पुरस्कार बीगु, स्वक्व लगातार बोर्ड वपि विद्यार्थीपिन्त निःशुल्क लुम्बिनी भ्रमण याकेगु, शैक्षिक भ्रमण यंकेगु, अक्षय कोषया स्थापना यायेगु आदि ज्या जूगु खः ।

श्रद्धेय अ. जाणवति गुरुमा
संचालक

बि.सं. २०४४ - २०५६

श्री शाक्यसिंह परियत्ति तथा प्रौढ शिक्षालयया अक्षय कोषया विवरण

बि.सं. २०४९ सालय् थुगु श्री शाक्यसिंह परियत्ति तथा प्रौढ शिक्षालययात परन्तु तक्क मद्दिक

न्ह्याका तयेया लागि श्रद्धेय जाणवति गुरुमाँ या संयोजकत्वय् परियति अक्षय कोष स्थापना जूग जुल । थुगु अक्षय कोषय् रू १०,०००/- व वसिबे अप्व रकम तपिन्त विशिष्ट संरक्षक सदस्य, रू ५,०००/-व वसिबे अप्व रकम तपिन्त संरक्षक सदस्य, अथेहे रू १,०००/- व वसिबे अप्व रकम तपिन्त मानार्थ सदस्य यायेगु निर्णय जूग कथं थुगु अक्षय कोषय् आतक चन्दा तया दिपि दातापि थुकथं दु ।

वार्षिक उत्सव वि.सं. २०४९
(अक्षयकोष स्थापना जूग घोषणा)

क) विशिष्ट संरक्षक सदस्य

नं	नाँ	थाय्	रकम
१.	डा. केशरी बज्राचार्य	ठमेल, यँ	रू. १०,०००/-
२.	श्री ज्ञानज्योति कंसाकार	ठमेल, यँ	रू. २०,०००/-
३.	डा. चन्द्रेश रत्न तुलाधर	तीनधारा, यँ	रू. १८,०००/-
४.	Thai Embassy	बाँसबारी, महाराजगंज, यँ	रू. ५०,०००/-
५.	भिक्षु धर्मगुप्त महास्थविर	ताइवान पाखँ	रू. ५०,०००/-
६.	मोतिलाल शिल्पकार	लोकेश्वर टोल, यल	रू. १०,०००/-
७.	स्व. श्याम लक्ष्मी शिल्पकार	लोकेश्वर टोल, यल	रू. ११,०००/-
८.	श्रीमान/श्रीमती ठाकुरमान शाक्य	जावलाखेल, यल	रू. ११,०००/-
९.	दिजेन्द्र शाक्य	पुल्चोक, यल	रू. ३२,०००/-
१०.	अ. उत्पलवर्णा	शान्ति सुखावास, चाकुपाट	रू. २६,१००/-
११.	शर्मिला शाक्य	ओकुबहाल, यल	रू. २०,०००/-

ख) संरक्षक सदस्य

नं	नाँ	थाय्	रकम
१.	बेखारत्न शाक्य	सानेपा, यल	रू. ६,०००/-

ग) मानार्थ सदस्य

नं	नाँ	थाय्	रकम
१.	सानुमैया के.सी	लगनखेल, यल	रू. २,०००/-
२.	तारा शाक्य	ओकुबहाल, यल	रू. १,०००/-
३.	स्व. तिर्थमाया चक्रधर	रञ्जना गल्ली, यँ	रू. १,०००/-

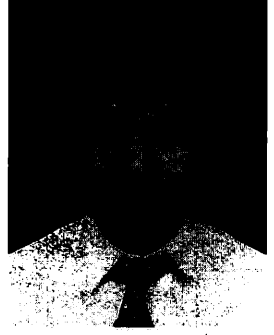
४.	कान्छा महर्जन	बालकुमारी, यल	रु. १,०००/-
५.	भिम बहादुर शाक्य	यटालिबि, यल	रु. १,०००/-
६.	तुला रत्न शाक्य	नागबहाल, यल	रु. १,०००/-
७.	स्व. हेरामाया नकर्मी	बालाजु, यँ	रु. १,०००/-
८.	लाल/मिश्री नकर्मी	पुतली सडक, यँ	रु. १,००१/-
९.	चन्द्र देवी शाक्य	साउनपाटी, यँ	रु. १,०००/-
१०.	कालु कुम्हा	थपाहिटी, यल	रु. १,००१/-
११.	चन्द्र महर्जन	सुबहाल, यल	रु. १,०१०/-
१२.	पञ्चराज शाक्य	गुइटोल, यल	रु. १,५००/-
१३.	रूप कुमार शाक्य	पुल्चोक, यल	रु. १,००१/-
१४.	सानुराजा शाक्य	थैना, यल	रु. १,००१/-
१५.	तीर्थराज/ज्ञानीदेवी शाक्य	कुटीसौग, यल	रु. २,०००/-
१६.	मंगल देवी शाक्य	यटालिबी, यल	रु. १,०००/-
१७.	फ्रा. कमलो	थाइलैण्ड	रु. १,०००/-
१८.	नरेश रत्न बज्राचार्य	बानेश्वर, यँ	रु. १,०००/-
१९.	मणितारा शाक्य	ओकुबहाल, यल	रु. १,०००/-
२०.	पवित्र ब. बज्राचार्य	गा:बहा, यल	रु. १,००१/-
२१.	अ. जाणशीला गुरुमाँ	नरसिंहाराम विहार, यल	रु. १,००१/-
२२.	अ. सत्यशीला गुरुमाँ	नरसिंहाराम विहार, यल	रु. १,००१/-
२३.	अ. जीनवती गुरुमाँ	नरसिंहाराम विहार, यल	रु. २,००१/-
२४.	रत्नदेवी धाखा	नागबहाल, यल	रु. १,००५/-
२५.	स्व. गोपिलाल महर्जन	पिछें टोल, यल	रु. १,०००/-
२६.	बुद्धिराज बज्राचार्य	बुबहाल, यल	रु. २,०००/-
२७.	डा. गौतम रत्न बज्राचार्य	बालाजु, यँ	रु. १,१००/-
२८.	अमिता धाखा	नागबहाल, यल	रु. १,०००/-
२९.	ज्ञानी बज्राचार्य	बालाजु, यँ	रु. १,०००/-

क्र.सं.	विषय	रकम
१.	विशिष्ट संरक्षक सदस्य	२,५८,१००/-
२.	संरक्षक सदस्य	६,०००/-
३.	मानार्थ सदस्य	३३,६२३/-
४.	विविध तथा फुटकर	५२,२७७/-
	जम्मा	३,५०,०००/-

(थुगु रकम गुण को-अपरेटिभया स्तुपा सहकारीस जम्मा जुया च्वंगु जुल ।)

चतुर्थ खण्ड

बि सं २०५७ निसे वर्तमान तकक भाजु देवेन्द्र बज्राचार्य पाखे परियत्ति शिक्षा संचालन याना च्वंगु जुल । थुगु इलय् परियत्ति संचालनया लागि संचालक समिति पाखे इन्चार्जया रूपय् भाजु देवेन्द्र बज्राचार्ययात परियत्ति संचालक नियुक्ति यागु जुल । थुगु इलय् श्रद्धेय धम्मपाल भन्ते केन्द्राध्यक्ष जुया बिज्याना च्वंगु जुल । थुगु खण्डय् बौद्ध वक्तृत्व कलाया आयोजना, न्हयसः लिसः कासाया आयोजना, प्रज्ञानन्द छात्रवृत्ति वितरण, शाक्य छात्रवृत्ति वितरण, चित्रकला प्रशिक्षण व प्रतियोगिता, शिक्षक शिक्षिका पिनिगु हाजिरी रेकर्ड तयगु व रेकर्ड अनुसार प्रेरणा स्वरूप वार्षिक उत्सवस नगदपुरस्कार प्रदान यायेगु, शिक्षक शिक्षिका पिनिगु पाखे भन्ते गुरुमाँपिन्त भोजन दान याकेगु, परियत्ति नापँ सम्बन्धित कागज पत्रयात व्यवस्थित फाइलिङ्ग याना रेकर्ड तयेगु आदि ज्याइवः जूगु जुल ।

देवेन्द्र बज्राचार्य
बि.सं. २०५७ - आ:तक

११ क्वःगु बुद्ध व बुद्धधर्म सम्बन्धि वक्तृत्व कला पर्व २०६०

बु.सं. २५४७ दँया असार पुन्हिया लसताय् थुगु श्री शाक्यसिंह परियत्ति तथा प्रौढ शिक्षालय पाखे बि.सं. २०६० असार २८ गते शनिवारया दिनस ल.पु उपमहानगरपालिकाया निवर्तमान प्रमुख एवं राजपरिषदया सदस्य सम्माननीय श्री बुद्धिराज बज्राचार्य जु या मुपाहाँसुई ११ क्वःगु बुद्ध व बुद्धधर्म सम्बन्धि वक्तृत्व कला पर्व श्रद्धेय धर्मपाल भन्तेया अध्यक्षताय् व देवेन्द्र बज्राचार्यया संयोजकत्वय् सुसम्पन्न जूगु जुल ।

११ औं बौद्ध वक्तृत्वकलाया ज्यासना पुचः

११ औं बौद्ध वक्तृत्वकलाया समिक्षक वर्ग

थुगु ज्याइवः स स्वनिगया १५ गू थीथी पुस्तकालय, विहार व संघ संस्थां ब्वति कागु जुल -

क्र.सं	सहभागिया नाँ	संस्थाया नाँ	विषय
१.	रुवि शाक्य	रक्षेश्वर महाविहार, पुच्वः	दानया महत्व
२.	सुरेन्द्र बज्राचार्य	न्हू हिसु पुचः	असार पुन्हिया महत्व

३.	प्रज्ञेन्द्र शाक्य	सुमंगल बौद्ध संघ	अभिधर्म देशना
४.	संगिता कोजु	मैत्रेय युवा संघ, ख्वप	मैत्रीया व्यवहारिक पक्ष
५.	श्री. सरणकिर्ति	नगरमण्डप श्रीकिर्ति विहार	सत्यया प्रभाव
६.	रिना बज्राचार्य	विश्वशान्ति पुस्तकालय	धर्म जीवन हनेगु लँपु
७.	नबिना बज्राचार्य	अध्ययन मण्डल, नागबहा	अष्टलोक धर्म
८.	सुमृति शाक्य	भिन्तुना पुचः, यल	शान्तिया लागि बुद्धधर्म
९.	बिना श्रेष्ठ	ज्योति विहार, चापागाँउ	सामाजिक विकासया लागि बुद्धधर्म
१०.	मोनिका बज्राचार्य	दिपंकर प. शिक्षालय, नागबहा	बुद्धधर्मय् नारीया भुमिका
११.	विश्व शाक्य	महाबौद्ध पुस्तकालय, ओकुबहा	पारिवारिक जीवनय् गृहविनयया महत्व
१२.	सविना महर्जन	दिपावति पुस्तकालय, गुइत	बुद्धधर्म व अर्थ निति
१३.	दुर्गालाल शिल्पकार	धर्मकिर्ति विहार, यँ	अप्रमाद जुया च्वनेगु अमृत समान
१४.	विनोद बज्राचार्य	न्हसला सफूकु	लुम्बिनी शान्तिया स्थल
१५.	राजु शाक्य	बुद्धिष्ट कम्प्युनिकेशन सेन्टर	संवेजनीय स्थान सारनाथ

थुगु पर्वस समिक्षक वर्गय् च्वना विज्यापि - १. अ. अग्गजाणी
 २. आर्.बि. बन्ध ३. मदन रत्न मानन्धर खः । थुगु पर्व आयोजनाया
 अवसरय् थुगु श्री शाक्यसिंह परियत्ति तथा प्रौढ शिक्षालयया पाखँ
 वक्तृत्व कला पर्व पाःब्व लःल्हायेगु चिं दयका लःल्हानागु जुल । उगु
 पाःब्व चिंया दाता भाजु बालकृष्ण शाक्य, नक्खु यल खः ।

प्रज्ञानन्द स्मृति न्ह्यसः लिसः कासा २०६५

नेपाःया न्हापांम्ह संघमहानायक दिवंगत श्रद्धेय प्रज्ञानन्द
 महास्थविरयात न्हूगु पिढीया भन्ते गुरुमाँपि व उपासक उपासिकापिन्त स्मरण याकेगु तातुना श्री
 शाक्यसिंह विहार व परियत्ति शिक्षालयया संयुक्त आयोजनाय् मिति २०६५ बैशाख २१ गते निसें २६
 गते तक्क प्रज्ञानन्द स्मृति न्ह्यसः लिसः कासा जूगु जुल । श्रद्धेय फ्राखु शोभण धर्मपाल महास्थविर
 धम्मानुशासक, श्रद्धेय जाणवति गुरुमाँया अध्यक्षता व भाजु देवेन्द्र बज्राचार्यया संयोजकत्वय् न्ह्यागु थुगु
 कासाय् स्वनिगया १२गु विहार ब्वति कागु जुल । प्रवजित पिन्त जक सहभागि याकेगु कथं ग्वसांग्वगु थुगु
 कासाय् नेपालय् प्रवजित भन्ते गुरुमाँपिनिगु संख्या म्हो जूगुली छगु पुचलय् कासामिपि ३म्ह मध्ये छम्ह
 अनिवार्य प्रवजितम्ह जुइमागु तर प्रवजितपिनिगु संख्या छम्हसिवे अप्व जुसां मान्य जइगु कथं संशोधन
 याना कासा न्ह्यागु जुल । न्ह्यसः लिसः कासाया लागि सफूया छनोट तःधिकम्ह भन्तेया म्हसिका बीगु
 कथं वस्पोल नापं सम्बन्धित सफूत जक ल्यगु खः । इपि थःथे खः -

- १) प्रज्ञानन्द स्मृति ग्रन्थ, २) संघमहानायक अग्गमहापण्डित भिक्षु प्रज्ञानन्द महास्थविर, ३) अनागत वंस, ४) विशुद्धि ज्ञान दर्शन, ५) सामान्य ज्ञान

थुगु कासा सफलतापूर्वक क्वचायकेत श्री शाक्यसिंह विहार अन्तर्गतया उपासक उपासिका समुह, परियत्ति परिवार, प्रज्ञानन्द स्मृति क्लिनिक, तृतिया भोजन कमिति, मृत्यु संस्कार गुठि, मिसा पुचः आदि संस्थाया दुजःपिन्सं ग्वाहालि यागु खः ।

प्रज्ञानन्द स्मृति नृत्यसः लिसः कासाय् सहभागि थी थी १२ गू पुचःपाखें काःगु ल्याःया तालिका

दिं	पुचःया नाँ	ल्याः काःगु	परिणाम
२०६५/१/२१ (शनिबार)	क) मणिमण्डप विहार, पट्को	१५	फाइनल प्रवेश
	ख) प्रणिधिपुर्ण विहार, बलम्बु	१३	
	ग) जितापुर गन्धकुटि विहार, खोकना	७	
	घ) अमरापुर विहार, बुंगमति	७	
२०६५/१/२२ (आइतबार)	क) विश्व शान्ति विहार, मिनभवन	१८	फाइनल प्रवेश
	ख) सुधम्मराम विहार, कोबाहा	१६	फाइनल प्रवेश
	ग) बौद्धजन विहार, सुनागुठि	७	
	घ) मुनि विहार, ख्वप	६	
२०६५/१/२३ (सोमबार)	क) धर्मकिर्ति विहार, श्रीघः	१५	फाइनल प्रवेश
	ख) वेलुवनाराम विहार, ठेचो	१४	
	ग) सुलक्षण किर्ति विहार, चोभार	८	
	घ) सुनन्दाराम विहार, थैना	७	
२०६५/१/२६ (बिहिबार) फाइनल	क) विश्व शान्ति विहार, मिनभवन	१८	न्हाप
	ख) मणिमण्डप विहार, पट्को	१७	ल्यू
	ग) सुधम्मराम विहार, कोबाहा	१३	लियां ल्यू
	घ) धर्मकिर्ति विहार, श्रीघः	७	हपा

प्रज्ञानन्द स्मृति नृत्यसः लिसः कासा ज्याङ्ग्वःस सभापति, मूपाहाँ, क्वीज माष्टर व निर्णायक मण्डलय् चवना बिज्यापिनिगु तालिका

दिं	सभापति	मूपाहाँ	क्वीज माष्टर	निर्णायक मण्डल
२०६५/१/२१ (शनिबार)	श्रद्धेय भिक्षु कुमारकाश्यप महास्थविर	आर.बि. बन्ध	ललिता धाखा	भिक्षु सुमेध महास्थविर भिक्षु निग्रोध अग्गजाणी गुरुमाँ सबिता धाखा
२०६५/१/२२ (आइतबार)	श्रद्धेय भिक्षु धम्मशोभन महास्थविर	सानुराजा शाक्य	वजिरा गुरुमाँ	भिक्षु भदिय जवनवति गुरुमाँ मदन रत्न मानन्धर
२०६५/१/२३ (सोमबार)	श्रद्धेय भिक्षु शिलभद्र महास्थविर	धम्मावती गुरुमाँ	अनुप शाक्य	भिक्षु पञ्जारत्न जाणवती गुरुमाँ सति धाखा
२०६५/१/२६ (बिहिबार) फाइनल	श्रद्धेय भिक्षु धर्मपाल महास्थविर	भिक्षु कुमारकाश्यप महास्थविर	जाणवति गुरुमाँ	भिक्षु धर्मगुप्त महास्थविर सुजाता गुरुमाँ दुण्ड बहादुर बज्राचार्य अमिता धाखा

३९ क्वःगु यल जिल्ला व्यापी बौद्ध नृत्यसः लिसः कासा

२५५५ औं बुद्ध जयन्ती व दिवंगत संघमहानायक अग्गमहापण्डित श्रद्धेय प्रज्ञानन्द महास्थविर भन्तेया १९२ दँ बुद्धिया लसताय् ३९ क्वःगु यल जिल्ला व्यापी बुद्ध व बुद्ध धर्म सम्बन्धि नृत्यसः लिसः कासा थुगु श्री शाक्यसिंह परियत्ति तथा प्रौढ शिक्षालयया ग्वसालय् मिति २०६८ जेष्ठ १४ गते निसँ २१ गते तक्क श्री शाक्यसिंह विहारया प्रज्ञानन्द स्मृति धम्म हलय् सुसम्पन्न जूगु जुल । थुगु कासाया टाइड्र २०६८ वैशाख २१ गते श्री शाक्यसिंह विहार थैनाय् जूगु खः । श्रद्धेय भिक्षु धर्मपाल महास्थविरया अध्यक्षता व थुगु शिक्षालयया सचिव भाजु देवेन्द्र बज्राचार्यया संयोजकत्वय् जूगु थुगु कासाय् यलया १९गु थी थी पुस्तकालय, परियत्ति केन्द्र व संघ संस्थां ब्वति कागु खःसा कासाया समुद्घाटन श्रद्धेय भिक्षु ज्ञानपूर्णिक महास्थविर जुं मत च्याका सुभारम्भ याना बिज्याःगु जुल ।

२०६८ जेष्ठ २१ गते फाइनल कुन्हुया बिजंकासा श्रद्धेय धर्मपाल महास्थविर भन्तेया सभापतित्वय्, श्री मोतिलाल शिल्पकारया प्रमुख अतिथित्वय्, पुर्व मन्त्रि श्री बुद्धिराज बज्राचार्य जुया विशिष्ट अतिथित्वय् व बौद्ध नृत्यसःलिसः कासा मु गुथि यलया नाय श्री शान्तमान शाक्यया आतिथ्यय् सुसम्पन्न जुल । कासाय् सहभागिपि व विजेतापिन्त वय्कपिसं नगद तथा पुरस्कार वितरण याना बिज्यागु खः । थुगु शिक्षालयया सचिव एवं कासाया संयोजक भाजु देवेन्द्र बज्राचार्य पाखँ थुगु कासाया आर्थिक तथा प्रगति

प्रतिवेदन प्रस्तुत यागु खःसा थुगु शिक्षालयया अध्यक्ष श्रद्धेय धर्मपाल भन्ते पाखें ४० क्वःगु कासाया पाःब्व विश्व शान्ति पुस्तकालय यलया नायो भाजु दिपक शाक्ययात लः ल्हागु जुल ।

३९ क्वःगु न्त्यसः लिसः कासा ज्याइवःस सभापति, मूपाहाँ, क्वीज माष्टर व निर्णायक मण्डल च्वना बिज्यापिनिगु तालिका

दिं	सभापति	मू पाहाँ	क्वीज माष्टर	निर्णायक मण्डल
२०६८/२/१४ (शनिबार)	श्रद्धेय भिक्षु धर्मपाल महास्थविर	श्रद्धेय भिक्षु ज्ञानपूर्णिक महास्थविर	श्री अनुप शाक्य	भिक्षु धर्मगुप्त महास्थविर अ. विमलजाणि गुरुमाँ सुश्री सति धारखा
२०६८/२/१५ (आइतबार)	श्रद्धेय भिक्षु भदिय महास्थविर	माननीय श्री कृष्णलाल महर्जन	सुश्री सुमाञ्जली शाक्य	भिक्षु पञ्जारत्न त्रिरत्न मानन्धर सुश्री सरिता अवाले
२०६८/२/१६ (सोमबार)	श्रद्धेय भिक्षु सुमेध महास्थविर	श्री आर्.बि. बन्ध	सुश्री रत्नशोभा शाक्य	भिक्षु जनक भिक्षु पञ्जासार शुभा गुरुमाँ
२०६८/२/१७ (मंगलबार)	श्रद्धेय भिक्षु धर्मपाल महास्थविर	भिक्षु धर्मगुप्त महास्थविर	श्रीमती शोभा शाक्य	भिक्षु भदिय भिक्षु नायको जाणवति गुरुमाँ
२०६८/२/२१ (शनिबार) फाइनल	श्रद्धेय भिक्षु धर्मपाल महास्थविर	श्री मोतिलाल शिल्पकार	श्री मदन रत्न मानन्धर	भिक्षु निग्रोध अ. अग्गजाणी गुरुमाँ श्री दुण्ड ब. बज्राचार्य सुश्री सबिता धारखा

३९ क्वःगु न्त्यसः लिसः कासा सहभागि थी थी १९ गू पुचःपाखें काःगु ल्याःया तालिका

दिं	पुचःया नाँ	ल्याः काःगु	परिणाम
२०६८/२/१४ (शनिबार)	क) यशोधरा बौद्ध प.शि. थैना	१	
	ख) भास्सरा परियत्ति केन्द्र, पुर्णचण्डी	१३+१=१४	फाइनल प्रवेश
	ग) हिरण्य पुस्तकालय, इलाननी	१	
	घ) विश्वशान्ति पुस्तकालय, बालिफ	१३	

२०६८/२/१५ (आइतबार)	क) पुण्य उदय विहार, हरिसिद्धि	३	
	ख) युवक बौद्ध मण्डल नेपाल, इटि टोल	२	
	ग) पद्मावति पुस्तकालय, नःबाहा	६	
	घ) युवा पुस्तकालय, हःखा	११	
	ङ) सुधम्माराम विहार, कोबाहा	१४	फाइनल प्रवेश
२०६८/२/१६ (सोमबार)	क) नविन पुस्तकालय, गुजिबहा	३	
	ख) बौद्ध शान्ति विहार, बुलु	३	
	ग) वेलुवनाराम विहार, ठेचो		
	घ) जनविकास युवा समुह, श्रीबहा	९	फाइनल प्रवेश
	ङ) सिद्धार्थ ज्ञानमाला भजन, द्योबहा	४	
२०६८/२/१७ (मंगलबार)	क) बौद्ध अध्ययन पुचः, सुनागुठी	६	
	ख) सुमंगल विहार, लुंखुसि	९	
	ग) दिपंकर परियत्ति शिक्षालय, नागबहा	१६	फाइनल प्रवेश
	घ) जयमंगल विहार, चंकी	६	
	ङ) बौद्ध युवा कमिति, सुन्धारा	७	
२०६८/२/२१ (शनिबार) फाइनल	क) दिपंकर परियत्ति शिक्षालय, नागबहा	१९	न्हाप
	ख) सुधम्माराम विहार, कोबाहा	८+१=९	ल्यू
	ग) भास्सरा परियत्ति केन्द्र, पुर्णचण्डी	८	लियां ल्यू
	घ) जनविकास युवा समुह, श्रीबहा	५	हपा
	बौद्ध अध्ययन पुचः, सुनागुठी	प्रणीत सिरपा विजेता	
	विश्व शान्ति पुस्तकालय, बालिफ	भिन्तुना सिरपा विजेता	

प्रज्ञानन्द छात्रवृत्ति विवरणः २०६१ - २०७०

क्र.सं.	मिति	विद्यार्थीया नां	स्कूलया नां	स्कूल तगिं	परियत्ति तगिं	वर्ष	छात्रवृत्ति रकम
१	२०६१.५.१४	सबिता अवाले	आदर्श कन्या निकेतन	८	४	१२	१५००
२	२०६२.१.२४	सजना शाक्य	मदन स्मारक मा. वि	१०	१	१५	१५००
३	२०६३.१.१७	सोफिया शाक्य	मदन स्मारक मा. वि	१०	४	१७	१५००
४	२०६४.१.७	ज्ञानेन्द्र बज्राचार्य	प्रभात उच्च मा. वि	९	३	१५	१५००
५	२०६५.१.२६	सुरक्षा बज्राचार्य	आदर्श कन्या निकेतन	८	२	१४	१५००
६	२०६६.१.१५	श्रुया शाक्य	प्रभात उच्च मा. वि	९	६	१४	१५००
७	२०६७.२.२	रूपेन्द्र शाक्य	यशोधरा मा. वि	४	२	१३	१५००

८	२०६८.१.२३	कञ्चन रसाइली	नमुना मच्छिन्द्र मा. वि	५	१	१२	१५००
९	२०६९.१.१२	अभिषेक शाक्य	श्री ज्ञानमन्दिर स्कूल	५	१	१०	१५००
१०	२०७०.१.३०	बिकेस शाक्य	श्रीश्रमिक शान्ति उच्च मा वि	९	३	१६	१५००
११	२०७१.१.१९	पुर्णिमा बज्राचार्य	यशोधरा मा. वि	८	४	१३	१५००

शाक्य छात्रवृत्ति विवरण: २०६१ - २०६९

क्र. सं.	साल	विद्यार्थीया नां	स्कूलया नां	स्कूल तगिं	परियत्ति तगिं	वर्ष	छात्रवृत्ति रकम
१	२०६१	१ सानु महर्जन	आदर्श कन्या निकेतन	३	१	११	१५००
		२ सनिसा शाक्य	मदन स्मारक मा.वि	६	२	१२	१६००
		३ सुचिता शाक्य	आदर्श कन्या निकेतन	८	३	१४	१६००
२	२०६२	१ सानु महर्जन	आदर्श कन्या निकेतन	४	२	१२	१६००
		२ सनिसा शाक्य	मदन स्मारक मा.वि	७	३	१३	१६००
		३ सुचिता शाक्य	आदर्श कन्या निकेतन	९	४	१५	१६००
३	२०६३	१ सानु महर्जन	आदर्श कन्या निकेतन	५	३	१३	१६००
		२ प्रनेश शाक्य	प्रभात मा. वि	८	२	१३	१६००
		३ अनिल बज्राचार्य	प्रभात मा. वि	८	२	१३	१६००
४	२०६४	१ सानु महर्जन	आदर्श कन्या निकेतन	६	४	१४	१६००
		२ प्रनेश शाक्य	प्रभात मा. वि	९	३	१४	१६००
		३ अनिल बज्राचार्य	प्रभात मा. वि	९	३	१४	१६००
५	२०६५	१ सानु महर्जन	आदर्श कन्या निकेतन	७	५	१५	१६००
		२ प्रनेश शाक्य	प्रभात मा. वि	१०	४	१५	१६००
		३ अनिल बज्राचार्य	प्रभात मा. वि	१०	४	१५	१६००
६	२०६६	१ श्रामणेर सुप्रिय	यशोधरा बौद्ध मा. वि	८	४	१४	१६००
		२ रूपेन्द्र शाक्य	आदर्श सरल मा. वि	५	२	१३	१६००
		३ उपासना बज्राचार्य	आदर्श कन्या निकेतन	७	२	१३	१६००
७	२०६७	१ श्रामणेर सुदिप	यशोधरा बौद्ध मा. वि	६	३	१३	१६००
		२ श्रुना बज्राचार्य	आदर्श कन्या निकेतन	४	१	११	१६००
		३ उपासना बज्राचार्य	आदर्श कन्या निकेतन	८	३	१४	१६००
८	२०६८	१ श्रुना बज्राचार्य	आदर्श कन्या निकेतन	५	२	१२	१६००
		२ उपासना बज्राचार्य	आदर्श कन्या निकेतन	९	४	१५	१६००

		३	श्रुया बज्राचार्य	ललित बिकास मा. वि	५	१	११	१६००
९	२०६९	१	श्रुना बज्राचार्य	आदर्श कन्या निकेतन	६	३	१३	१६००
		२	उपासना बज्राचार्य	आदर्श कन्या निकेतन	१०	५	१६	१६००
		३	आकाश लामा	श्रमिक शान्ति उ.मा.वि	५	१	११	१६००

श्री शाक्यसिंह परियत्ति तथा प्रौढ शिक्षालयया शिक्षक शिक्षिकापिनि पाखें श्री शाक्यसिंह विहारया सकल भन्तेगुरूमाँ पित्त भोजन दान याकागु तालिका

१) २०६१ असोज २३ गते	—	प्रथम भोजन
२) २०६२ असोज २२ गते	—	द्वितीय भोजन
३) २०६३ भाद्र ३ गते	—	तृतीय भोजन
४) २०६४ असोज १९ गते	—	चतुर्थ भोजन
५) २०६५ भाद्र २१ गते	—	पाँचौ भोजन
६) २०६६ श्रावण २४ गते	—	छैठौ भोजन
७) २०६७ भाद्र १२ गते	—	सातौ भोजन
८) २०६८ भाद्र १७ गते	—	आठौ भोजन
९) २०६९श्रावण २७ गते	—	नवौ भोजन
१०) २०७० भाद्र १५ गते	—	दशौ भोजन
११) २०७१ श्रावण ३१ गते	—	एघारौ भोजन

श्री शाक्यसिंह परियत्ति पाखें आयोजना यानागु विभिन्न ज्याःइव

- १) २०४३ वैशाख १० गते निसें १४ गते तक पाँचौ बाग्मति अञ्चल व्यापि अन्तर विहार बौद्ध हाजिरि जवाफ प्रतियोगिता
- २) २०५७ श्रावण २८ गते चित्रकला प्रतियोगिता
- ३) २०५७ श्रावण ३१ गते बुद्ध धर्म सम्बन्धि बाखें प्रतियोगिता

११ औं वक्तृत्व कला संयोजकयात मू पाहाँपाखें लुमन्ति चिं प्रदान

National defence medical center, taiwan या दुजःपित्त स्वागत

- ४) २०६० असार २८ गते असार पुन्हिया लसताय् ११औं उपत्यका व्यापि बौद्ध वक्तृत्व कला पर्व
- ५) २०६१ असोज २३ गते निसै २०६४ भाद्र महिना तक परियत्ति विद्यार्थीपिन्त निशुल्क चित्रकला तालिम, स्यनामि – बुद्धरत्न शाक्य व प्रज्ञा शाक्य
- ६) २०६४ भाद्र १ गते चित्रकला प्रतियोगिता (७ गु परियत्ति केन्द्र पाखे ३३ जना सहभागी)
- ७) २०६८ जेष्ठ १४ गते निसै २१ गते तक ३९ औं यल जिल्ला व्यापि बुद्ध व बुद्ध धर्म सम्बन्धि न्ह्यसः लिसः कासा
- ८) २०७० श्रावण १९ गते National defence medical center, taiwan या दुजपिन्त स्वागत

परियत्ति शिक्षालय पाखें आयोजना यागु बौद्ध शैक्षिक भ्रमण

- १) २०४६ माघ महिनास स्वक्व तक्क बोर्ड वपि विद्यार्थीपि ओम शाक्य, बिमला शाक्य व रत्नशोभा शाक्य नापं परियत्ति शिक्षक शिक्षिकापिन्त लुम्बिनि व पोखरा भ्रमण
- २) २०४८ असोज १९ गते – मातातिर्थ
- ३) २०४९ – कीर्तिपुर
- ४) २०५३ – शैक्षिक भ्रमण
- ५) २०५४ – थानकोट
- ६) २०५५ पुष महिनास स्वक्व बोर्ड वपि विद्यार्थीपि देवेन्द्र बज्राचार्य व अर्चना बज्राचार्य नापं परियत्ति शिक्षक शिक्षिकापिन्त लुम्बिनि व पोखरा भ्रमण (सहभागी संख्या २४ जना)
- ७) २०५५ माघ १६ गते– अमरापुर विहार, बुंगमति
- ८) २०५७ – गोदावरीया शान्ति वन
- ९) २०५८ सालस परियत्ति शिक्षकशिक्षिकापिन्त लेलेया PIA Park व विद्यार्थीपिन्त कीर्तिपुर नगरमण्डप श्रीकीर्ति विहार
- १०) २०५९ फागुन १० गते परियत्ति विद्यार्थीपिन्त शैक्षिक भ्रमण– बज्रयोगिनी
- ११) २०६० भाद्र महिनास परियत्ति शिक्षक शिक्षिकापिन्त बालाजु २२ धारा पार्क
- १२) २०६० फागुन महिनास परियत्ति विद्यार्थी पिन्त शैक्षिक भ्रमण– बज्रबाराहि
- १३) २०६१ असोज २३ गते भन्ते गुरुमाँपिन्त भोजन दान नापँ परियत्ति शिक्षक शिक्षिकापिन्त शैक्षिक भ्रमण– कपन गुम्बा
- १४) २०६१ फागुन ८ गते परियत्ति विद्यार्थीपिन्त शैक्षिक भ्रमण– स्वयम्भू
- १५) २०६२ असोज १५ गते परियत्ति सन्निपात– कीर्तिपुर
- १६) २०६३ पुष ९ गते निसै १२ गते तक स्वक्व बोर्ड वपि विद्यार्थीपि पुष्पाञ्जलि शाक्य व मञ्जिला शाक्य नापं परियत्ति शिक्षक शिक्षिकापिन्त लुम्बिनि व पोखरा भ्रमण (सहभागी संख्या १९ जना)
- १७) २०६३ फागुन १२ गते परियत्ति विद्यार्थी पिन्त शैक्षिक भ्रमण– चांगुनारायण

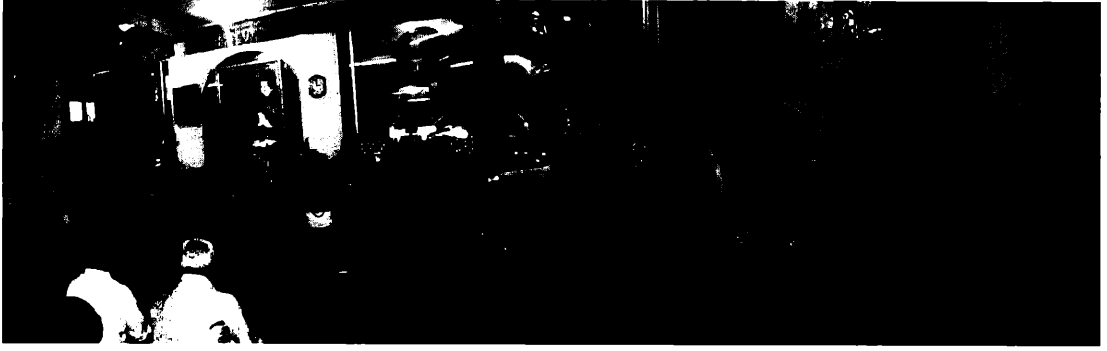

- १८) २०६५ भाद्र २७ गते निसैं २९ गते तक परियत्ति शिक्षक शिक्षिकापिन्त त्रिशुलीया सुगतपुर विहार भ्रमण
- १९) २०६९ पुष ७ गते परियत्ति विद्यार्थीपिन्त शैक्षिक भ्रमण एवं ध्यान अभ्यास धम्मकाय मेडिटेसन सेन्टर, गोदावरी
- २०) २०७० मंसिर ७ गते परियत्ति विद्यार्थीपिन्त शैक्षिक भ्रमण एवं ध्यान अभ्यास धम्मकाय मेडिटेसन सेन्टर, गोदावरी
- २१) २०७१ फागुन २३ गते परियत्ति विद्यार्थीपिन्त शैक्षिक भ्रमण – बौद्ध जन विहार, सुनागुठी

बार्षिक उत्सव जूगु दिं

वि.सं २०४० साल निसैं बार्षिक उत्सव न्यायकेगु चलन सुरू जूगु जुसां २०४६ साल निसैंया रेकर्ड जक उपलब्ध जूगुलिं २०४६ साल निसैंया रेकर्ड जक न्ह्यब्वया:गु जुल ।

उत्सव	मिती	सभापति	मू पाहाँ
७ औं उ.	२०४६ श्रावण ३ गते (अषाढ पुन्हि)	भिक्षु प्रज्ञानन्द महास्थविर	
८औं उत्सव	२०४७श्रावण २२ गते (गुँ पुन्हि)	भिक्षु प्रज्ञानन्द महास्थविर	पं. दिव्यबज्र बज्राचार्य
९औं उत्सव	२०४८ भाद्र ८ गते (गुँ पुन्हि)	भिक्षु प्रज्ञानन्द महास्थविर	
१०औं उत्सव	२०४९ श्रावण २९ गते (गुँ पुन्हि)	भिक्षु प्रज्ञानन्द महास्थविर	
११औं उत्सव	२०५० श्रावण ८ गते (गुँपुन्हि)	भिक्षु बुद्धघोष महास्थविर	
१२औं उत्सव	२०५१ भाद्र ५ गते (गुँ पुन्हि)	भिक्षु बुद्धघोष महास्थविर	
१३औं उत्सव	२०५२ कार्तिक १८ गते	भिक्षु बुद्धघोष महास्थविर	
१४औं उत्सव	२०५३ भाद्र १२ गते (गुँ पुन्हि)	भिक्षु बुद्धघोष महास्थविर	बेखारत्न शाक्य
१५औं उत्सव	२०५४ भाद्र २ गते (गुँ पुन्हि)	भिक्षु बुद्धघोष महास्थविर	बुद्धिराज बज्राचार्य
१६औं उत्सव	२०५५ श्रावण २३ गते (गुँ पुन्हि)	भिक्षु बुद्धघोष महास्थविर	बुद्धिराज बज्राचार्य
१७औं उत्सव	२०५६ भाद्र १० गते (गुँ पुन्हि)	भिक्षु बुद्धघोष महास्थविर	बुद्धिराज बज्राचार्य
१८औं उत्सव	२०५७श्रावण ३१ गते(गुँ पुन्हि)	भिक्षु बुद्धघोष महास्थविर	बुद्धिराज बज्राचार्य
१९औं उत्सव	२०५८ श्रावण २० गते(गुँ पुन्हि)	भिक्षु बुद्धघोष महास्थविर	बुद्धिराज बज्राचार्य
२०औं उत्सव	२०५९ भाद्र ६ गते(गुँ पुन्हि)	भिक्षु बुद्धघोष महास्थविर	थाई राजदूत
२१औं उत्सव	२०६० श्रावण २७ गते(गुँ पुन्हि)	भिक्षु जाणपूर्णिक महास्थविर	बुद्धिराज बज्राचार्य
२२औं उत्सव	२०६१ भाद्र १४ गते(गुँ पुन्हि)	भिक्षु जाणपूर्णिक महास्थविर	बुद्धिराज बज्राचार्य
२३औं उत्सव	२०६२ भाद्र ३ गते(गुँ पुन्हि)	भिक्षु जाणपूर्णिक महास्थविर	बुद्धिराज बज्राचार्य
२४औं उत्सव	२०६३ श्रावण २४ गते(गुँ पुन्हि)	भिक्षु जाणपूर्णिक महास्थविर	बुद्धिराज बज्राचार्य
२५औं उत्सव	२०६४ भाद्र ११ गते(गुँ पुन्हि)	भिक्षु जाणपूर्णिक महास्थविर	बुद्धिराज बज्राचार्य
२६औं उत्सव	२०६५ श्रावण ३२ गते(गुँ पुन्हि)	भिक्षु धम्मपाल महास्थविर	भिक्षु बोधिसेन महास्थविर
२७औं उत्सव	२०६६ श्रावण २१ गते(गुँ पुन्हि)	भिक्षु धम्मपाल महास्थविर	भिक्षुकुमार काश्यप महास्थविर
२८औं उत्सव	२०६७ भाद्र ८ गते(गुँ पुन्हि)	भिक्षु धम्मपाल महास्थविर	भिक्षु धर्मगुप्त महास्थविर

वार्षिक उत्सव बि.सं. २०६९

२९औं उत्सव	२०६८ श्रावण २८ गते(गुँ पुन्हि)	भिक्षु धम्मपाल महास्थविर	राजेन्द्र कुमार पौडेल
३०औं उत्सव	२०६९ श्रावण १८ गते(गुँ पुन्हि)	भिक्षु धम्मपाल महास्थविर	केशव मान शाक्य
३१औं उत्सव	२०७० भाद्र ५ गते(गुँ पुन्हि)	भिक्षु धम्मपाल महास्थविर	भिक्षु अश्वघोष महास्थविर
३२औं उत्सव	२०७१ श्रावण २५ गते(गुँ पुन्हि)	भिक्षु धर्मगुप्त महास्थविर	चन्द्र महर्जन

परियत्ति धम्मकपय् सहभागी

साल	नाँ	ग्वसा:खल	प्राप्त स्थान
२०६२	किरण महर्जन, अनुप शाक्य, रूपेन्द्र महर्जन	सुखी होतु नेपाल	तृतीय
२०६३	प्रनेश शाक्य, अनिल बज्राचार्य, शंकर महर्जन	सुखी होतु नेपाल	सहभागी
२०६४	प्रकास महर्जन, उरिष्णा शाक्य, कुसुम शाक्य	सुखी होतु नेपाल	सहभागी
२०७०	प्रनेश शाक्य, शंकर महर्जन, अन्जला महर्जन	अमृत धम्म परियत्ति केन्द्र व मातातिर्थ परियत्ति केन्द्र	सेमिफाइनल प्रवेश

श्री शाक्यसिंह परियत्ति पाखें बि.सं. २०५६ निसैं आ:तक्क थीथी व्यक्ति व संघसंस्थायात यानागु ग्वाहालि

क्र.सं.	विषय	ग्वाहालि
१	२०५६ जेष्ठ २५ गते जनविकास युवा समूहयात	विभिन्न सफूत
२	२०६२ सालस श्रद्धेय धर्मरक्षित भन्तेयात अभिनन्दनया लागि (कल्प वृक्ष)	रु. १०००
३	२०६३ सालस श्रद्धेय धम्मपाल भन्तेयात अभिनन्दनया लागि	रु. ५००

४	२०६३ माघ २६ गते दि. धर्मरत्न त्रिशुलिया श्रद्धाञ्जलि सभा एवं सन्ध्या टाइम्सय् तंसा पौ प्रकासनया लागि	रु. ५००
५	२०६५ भाद्र २८ गते सुगतपुर विहार त्रिशुलियात	रु.२००० व ३६गु सफू
६	२०६५ सालस अ.जिनवति गुरुमाँया स्मृती यागु महापरित्राण यात	रु.१०००
७	२०६७ सालस बक्तृत्व कला पर्व मुगुठी यात पुरस्कारया निति	विभिन्न सफूत
८	२०६७ सालस मानपुर विहारयात ग्वाहालि	रु. २००
९	२०६७ सालस श्रद्धेय कुमार भन्तेया उपचारार्थ	रु. ५०००
१०	२०६९ सालस ४०औं यल जिल्ला व्यापि बुद्ध व बुद्धधर्म सम्बन्धि न्ह्यसः लिसः कासाया लागि विश्व शान्ति पुस्तकालय बालिफयात	३६ गु सफू
११	२०६९ सालस श्रद्धेय धम्मपाल भन्तेयात उपचारार्थ	रु. २०,०००
१२	२०६९ सालस बक्तृत्व कला पर्व मुगुठीया स्मारक प्रकाशनार्थ	रु. २०००
१३	२०७१ सालस श्री शाक्यसिंह विहारया नगुमा प्रकाशनार्थ	रु. १०००

यल जिल्लाव्यापि बुद्ध व बुद्धधर्म सम्बन्धि न्ह्यसः लिसः कासाय् ब्वति काःगुया विवरण

साल	नां	ग्वसाः खल	प्राप्त स्थान
२०४७	राजेन्द्र कपालि, ललिता धाखा, चैत्य तारा शाक्य, ओम शाक्य	युवक बौद्ध मण्डल नेपाल, इटि टोल	सहभागि
२०४८	ओम शाक्य, विमल चित्रकार, रत्न शोभा शाक्य, अर्चना बज्राचार्य	चन्द्र सूर्य पुस्तकालय, कुटि सौगल	प्रथम स्थान
२०४९	देवेन्द्र बज्राचार्य, ओम शाक्य, विमल चित्रकार, अर्चना बज्राचार्य	हिरण्य पुस्तकालय, इलाननि	द्वितीय स्थान
२०५०	प्रविन बज्राचार्य, अर्चना बज्राचार्य, सरिता अवाले, शील शोभा शिल्पकार	नविन पुस्तकालय, गुजिबहाल	प्रथम स्थान

बुद्ध व बुद्धधर्म सम्बन्धी न्ह्यसः लिसः कासाय् ब्वति बि.सं. २०४९ - द्वितीय स्थान प्राप्त

बुद्ध व बुद्धधर्म सम्बन्धी न्ह्यसः लिसः कासाय् ब्वति बि.सं. २०६९ - द्वितीय स्थान प्राप्त

२०५१	प्रविन बज्राचार्य, पुजना शाक्य, बुद्ध लक्ष्मी महर्जन, रीता अवाले	महाबौद्ध पुस्तकालय, ओकुबहाल	सहभागि
२०५२	सहभागि मजु		
२०५३	अर्चना बज्राचार्य, अनुज रत्न बज्राचार्य, दिर्घायु अवाले	बौद्ध पुस्तकालय, कुटिबहाल	तृतीय स्थान
२०५४	प्रविन बज्राचार्य, विकास महर्जन, अनिल शाक्य	युवा पुस्तकालय, हःखा	प्रथम स्थान
२०५५	प्रविन बज्राचार्य, अनिल शाक्य, मणि तारा शाक्य	विश्व शान्ति पुस्तकालय, न्याखाचुक	द्वितीय स्थान
२०५६	विकास महर्जन, विश्व शाक्य, मणि तारा शाक्य	आलोक पुस्तकालय, इखाछे	सहभागि
२०५७	विकास महर्जन, अनिल शाक्य, रजनी शाक्य	पद्मावति पुस्तकालय, नबहाल	प्रणीत सिरपा प्राप्त
२०५८	अनुप शाक्य, किरण महर्जन, संजय शाक्य	लोकाकिर्ति महाविहार, नबहि	द्वितीय स्थान
२०५९	किरण महर्जन, अनुप शाक्य, रूपेन्द्र महर्जन	बौद्ध युवा कमिटी	सहभागि
२०६०	किरण महर्जन, अनुप शाक्य, सञ्जु अवाले	दिपंकर परियत्ति शिक्षालय, नागबहाल	तृतीय स्थान
२०६१	किरण महर्जन, रूवि शाक्य, सञ्जु अवाल	अध्ययन मण्डल, बुबहाल	सहभागि
२०६२	अनुप शाक्य, रूवि शाक्य, सबिना तण्डुकार	यम्पि महाविहार, ईबहि	सहभागि
२०६३	सहभागि मजु		
२०६४	शंकर महर्जन, प्रनेश शाक्य, रोहिनि शाक्य	टंगल टोल सुधार समिति, टंगल	सहभागि
२०६५	शंकर महर्जन, प्रनेश शाक्य, रोजिना शाक्य	श्री स्तुपा क्लब, ख्वाय् बहि	हपा सिरपा
२०६६	प्रकाश महर्जन, प्रनेश शाक्य, उरिष्णा शाक्य	युवक बौद्ध मण्डल नेपाल, इटि टोल	हपा सिरपा
२०६७	शंकर महर्जन, मोनिका महर्जन, अन्जला महर्जन	चिन्तनशील युवा समूह, चल्खु	प्रथम स्थान
२०६८	श्री शाक्यसिंह परियत्ति तथा प्रौढ शिक्षालय, थेना	पाखे आयोजना यागु	
२०६९	प्रनेश शाक्य, नेहा शाक्य, निरु शाक्य	विश्व शान्ति पुस्तकालय, बालिफ	द्वितीय स्थान
२०७०	शंकर महर्जन, प्रनेश शाक्य, प्रशान्त देव शाक्य	पासा पुच, यल	तृतीय स्थान

श्री शाक्यसिंह परियत्ति शिक्षालयया स्थापना निसैं आतक्कया शिक्षक शिक्षिकापिं

- १) श्रद्धेय जाणशीला गुरुमाँ बि.सं. २०२०-२०४४ तक्क
- २) श्रद्धेय सत्यशीला गुरुमाँ बि.सं. २०२०-२०४४ तक्क
- ३) श्रद्धेय धर्मपाल भन्ते बि.सं. २०२८-२०३१ तक्क
- ४) अमिता धाख्वा बि.सं. २०३६-२०५१ तक्क
- ५) रमिता धाख्वा बि.सं. २०३६-२०४४ तक्क
- ६) सबिता धाख्वा बि.सं. २०३६-२०४८ तक्क
- ७) श्रद्धेय श्रा. तिक्खिन्द्रिय बि.सं. २०३९-२०४४ तक्क (परियत्ति संचालक)
- ८) श्रद्धेय जाणवती गुरुमाँ बि.सं. २०४०-२०५६ तक्क (परियत्ति संचालक बि.सं. २०४४ निसैं २०५६ तक)
- ९) संगीता शाक्य बि.सं. २०४१-२०४७ तक्क
- १०) तारा शाक्य बि.सं. २०४१-२०४६ तक्क
- ११) कल्पना शाक्य बि.सं. २०४१-२०४६ तक्क
- १२) श्रद्धेय सुजाता गुरुमाँ बि.सं. २०४५
- १३) शोभा लक्ष्मी बज्राचार्य बि.सं. २०४४-२०४७ तक्क
- १४) राजेन्द्र कपाली बि.सं. २०४४-२०४७ तक्क
- १५) रेणु शाक्य बि.सं. २०४४-२०४७ तक्क
- १६) हेरा देवी शाक्य बि.सं. २०४५-२०४९ तक्क
- १७) विमला शाक्य बि.सं. २०४५-२०५७ तक्क
- १८) रत्नशोभा शाक्य बि.सं. २०४७-आ:तक्क
- १९) ओम शाक्य बि.सं. २०४८-२०५२ तक्क
- २०) देवेन्द्र बज्राचार्य बि.सं. २०४८-२०५२ (परियत्ति संचालक बि.सं. २०५७ निसैं आ:तक्क)
- २१) विमल चित्रकार बि.सं. २०४८-२०५२तक्क
- २२) राम श्रेष्ठ बि.सं. २०४८-२०५१ तक्क
- २३) अर्चना बज्राचार्य बि.सं. २०५१-२०५५ तक्क
- २४) प्रविन बज्राचार्य बि.सं. २०५२-२०६४ तक्क
- २५) विकास महर्जन बि.सं. २०५२-२०६१ तक्क
- २६) रिता अवाले बि.सं. २०५२-२०६० तक्क
- २७) सरिता अवाले बि.सं. २०५२-२०५८ तक्क
- २८) श्रा. पञ्जाकिर्ति बि.सं. २०५४-२०५५ तक्क
- २९) मनिताशा शाक्य २०५६-२०५८ तक्क
- ३०) विश्व शाक्य २०५६-२०५८ तक्क
- ३१) किरण महर्जन २०५७-आतक्क (कार्यालय सहायक)
- ३२) शान्ति महर्जन २०५८-२०६३ तक्क

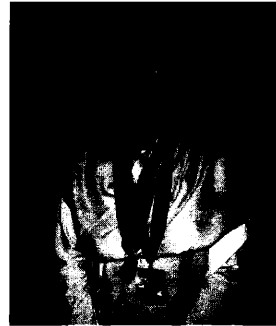
- ३३) अनुप शाक्य २०५८-२०६८ तकक
 ३४) धरणी गुरुमाँ २०६२-२०६७ तकक
 ३५) वजिरा गुरुमाँ २०६३-आतकक
 ३६) सुमाञ्जली शाक्य २०६३-२०७ तकक
 ३७) अनुपमा शाक्य २०६५-२०६९ तकक
 ३८) सुष्मा गुरुमाँ २०६७-२०७० तकक
 ३९) अरियजाणी गुरुमाँ २०७०-आतकक
 ४०) नारद भन्ते २०६९-आतकक

(थुगु नामावली थुगु शिक्षालयया माइन्टुट व पुलाँपि शिक्षक शिक्षिकापिनिगु सल्लाह कथं तयागु जुल । थुगु विवरणय सुयागुं नाँ छुटे जुसा व मिति विवरण च्वय् क्वय् लानाच्वंगु दुसा क्षमा फवना च्वना ।)

शाक्यसिंह परियत्ति पाखें उपाधि व परियत्ति सद्धम्म कोविद याःपिनिगु नामावली

कोविद सिधःपिं (कक्षा १०)

क्र. सं.	नां	परियत्ति सद्धम्म उपाधी	उत्तीर्ण वर्ष
१	अमिता धारखा	कोविद	२०३७
२	रमिता धारखा	कोविद	२०४१
३	अ. जाणवती गुरुमाँ	कोविद	२०४२
४	अ. सुजाता गुरुमाँ	कोविद	२०४२
५	सरिता अवाले	कोविद	२०५४
६	अनुप शाक्य	कोविद	२०६४
७	मन्दिप महर्जन	कोविद	२०६५
८	अ. वजिरा गुरुमाँ	कोविद	२०६५
९	शान्ति महर्जन	कोविद	२०६५
१०	पुष्पाञ्जली शाक्य	कोविद	२०६९
११	अ. अरियजाणी	कोविद	२०७१

सद्धम्म कोविद बोर्ड द्वितीय स्थान ह्येत ताःलाःम्ह अ. अरियजाणी - बि.सं. २०७१

सद्धम्मपालक उपाधि (कक्षा ७)

क्र.सं.	नां	वर्ष
१	अ. सत्यशीला गुरुमाँ	२०३१
२	श्रा. धर्मगुप्त	२०४०
३	अर्चना बज्राचार्य	२०५१
४	रत्नशोभा शाक्य	२०५३
५	प्रविन बज्राचार्य	२०५३
६	रूपेन्द्र महर्जन	२०६०
७	सुमाञ्जली शाक्य	२०६०
८	राजु शाक्य	२०६०
९	रूवि शाक्य	२०६२
१०	अ. धरणी गुरुमाँ	२०६३
११	अ. सुष्मा गुरुमाँ	२०६५
१२	अनुपमा शाक्य	२०६५
१३	शिलप्रभा शाक्य	२०६५
१४	अ. विरोसनी गुरुमाँ	२०६७
१५	विमला शाक्य	२०६९
१६	आभा दुवाल अवाले	२०६९
१७	प्रनेश शाक्य	२०६९
१८	शंकर महर्जन	२०६९
१९	अञ्जला महर्जन	२०७०
२०	सोना शाक्य	२०७०
२१	प्रशान्त देव शाक्य	२०७०
२२	भिक्षु सुद्धास्सो (सुमंगल)	२०७०

सद्धम्मपालक उपाधिस उत्तीर्ण जुयाबिज्याम्ह श्रद्धेय अ. सत्यशीला गुरुमाँ
तःधिम्ह भन्तेपाखें उपाधि ग्रहण यासैं एवं न्वचू तयाबिज्यानाच्चंगु - बि.सं. २०३१

उपत्यका व्यापि बौद्ध बक्तृत्व कला पर्वस शाक्यसिंह परियत्ति पाखें सहभागी विवरण

साल	नाँ	विषय	गवसाखल	कैफियत
२०५३	प्रविण रत्न बज्राचार्य	मानवता व विश्व शान्तियालागि बुद्ध धर्म	बौद्ध विहार युवा समूह, पूच्च	
२०५४	मणितारा शाक्य	बुद्ध धर्ममा ध्यानभावना	युवकबौद्ध मण्डल नेपाल, इटि टोल	
२०५५	प्रविण रत्न बज्राचार्य	बुद्ध धर्म संरक्षणया लागि बौद्ध एकता	मैत्रेय युवा संघ, खप	अक्षयकोष स्थापना
२०५६	बिकास महर्जन	असार पुन्हिया महत्व	दिपावति पुस्तकालय, गुइत	
२०५७	विश्व शाक्य	बुद्ध धर्मय् ध्यानभावना	रक्षेश्वर महाविहार, पूच्च	
२०५८	रत्नशोभा शाक्य	मुदिता	युवाबौद्ध समूह, यै	
२०५९	रविना शाक्य प्रज्ञेन्द्र शाक्य	मुदिताया व्यवहारिक पक्ष विपस्सनाया महत्व	दिपंकर परियत्ति शिक्षालय, नागबहाल	धलचिं पौ स्थापना
२०६०	श्री शाक्यसिंह परियत्ति तथा	प्रौढ शिक्षालय, थैना पाखें आयोजना यागु		पाःब्वचिं स्थापना
२०६१	सुमाञ्जलि शाक्य	बुद्ध धर्म प्रचार प्रसारय् न्हयसःलिसःकासा	विश्वशान्ति पुस्तकालय, बालिफ	सर्वोकृष्ट घोषणा शुरु
२०६२	रश्मि शाक्य	बौद्ध दर्शन त्रिपिटक	युवा पुस्तकालय, हःखा	
२०६३	एन्जिना शाक्य	बुद्ध धर्म व बिज्ञान	युवकबौद्ध मण्डल नेपाल, इटि टोल	मू गुथि स्थापना
२०६४	अनुपमा शाक्य	यलया न्येकु जात्रा मतया	भिन्तुनापुच, यल	
२०६५	अनुपमा शाक्य	असार पुन्हिया महत्व	पद्मावति टोल सुधार समिति, नःबहाल	
२०६६	श्लेष्मा शाक्य	मुर्ति पूजाकति ठीक? कति बेठीक?	बौद्ध युवा कमिटी, सुम्भारा	सर्वोकृष्ट घोषणा मयागु
२०६७	सनिला शाक्य	चतुरार्य सत्य	चिन्तनशील युवा समूह, चल्बु	सर्वोकृष्ट स्थानप्राप्त
२०६८	नेहा शाक्य	काममिथ्याचाराया समस्या व बुद्ध शिक्षा	जगत सुन्दर परियत्ति केन्द्र, लखुतिर्थ	सर्वोकृष्ट स्थानप्राप्त
२०६९	रुवि शाक्य	जातिय भेद अन्त्ययालागि बुद्ध धर्म	सुवर्ण बौद्ध युवा कमिटी, लुभु	सर्वोकृष्ट स्थानप्राप्त
२०७०	रुवि शाक्य	तृष्णा सम्पुर्ण दुःखया मूल कारण	वेलुवनाराम परियत्ति केन्द्र, ठेचो	सर्वोकृष्ट स्थानप्राप्त
२०७१	मिला शाक्य	बुद्ध धर्म व समाज सेवा	रक्षेश्वर महाविहार, पुच्चः	

श्री शाक्यसिंह परियत्तिं ब्वतिकाःगु मेगु थीथी अतिरिक्त क्रियाकलापत

क्र.सं	मिति	गवसाः खल	प्रतियोगिता	सहभागिया नाँ	कैफियत
१	२०४८.६.१०	श्रमिक मिलन पुस्तकालय	५ औं यल जिल्ला व्यापि नेपाल भाषा न्हयसः लिसः कासा	देवेन्द्र बज्राचार्य, विमल चित्रकार, रत्नशोभा शाक्य, सरिता डंगोल	सहभागि
२	२०५५	विश्व शान्ति विहार	क) वक्तृत्वकला	रोशनी शाक्य	तृतीय
			ख) निबन्ध	रति महर्जन, रिना शिल्पकार	सहभागि
			ग) चित्रकला	योगेश बज्राचार्य	प्रथम
				पुष्पाञ्जली शाक्य	तृतीय
			घ) हाजिरी जवाफ	मनिषा बज्राचार्य, प्रज्ञादेवी शाक्य, श्रृजना शाक्य	सहभागि
ङ) परित्राण वाचन	मनिषा बज्राचार्य व किरण महर्जन	प्रथम			

३	२०५६.६.२३	विश्व शान्ति विहार	क) वक्तृत्वकला (विद्यार्थी जिवनय बुद्धशिक्षाया महत्व)	मणितारा शाक्य, रश्मि शाक्य	सहभागि
			ख) निबन्ध (बुद्ध धर्म व्यवहारिक धर्म खः)	विश्व शाक्य	द्वितीय
			ग) चित्रकला	राजु शाक्य	सान्त्वना
				पुष्पाञ्जली शाक्य	सहभागि
घ) हाजिरी जवाफ	मनिसा बज्राचार्य, रेश्मा शाक्य, सुमाञ्जली शाक्य	द्वितीय			
४	२०५७.५.३ निसें ५ गते तक	आनन्दकुटी विहार (अमृत बौद्ध परियत्ति शिक्षालय)	क) वक्तृत्वकला (बौद्ध परियत्ति शिक्षा नै किन?)	शान्ति महर्जन पुष्पाञ्जली शाक्य	प्रथम सहभागि
			ख) निबन्ध (दैनिक जिवनमा परियत्ति शिक्षाको महत्व)	रेश्मा शाक्य	सहभागि
			ग) चित्रकला	सिवली शाक्य	प्रथम
				पुष्पाञ्जली शाक्य, राम कारंजित	सहभागि
घ) हाजिरी जवाफ	अनुप शाक्य, रूपेन्द्र शाक्य, नविन कारंजित	तृतीय कारंजित			
५	२०५७.६.१२ निसें १७ गते तक	विश्व शान्ति विहार	क) वक्तृत्वकला (आध्यात्मिक सुख शान्तिया लागि बुद्धधर्म)	शान्ति महर्जन अनिल शाक्य	तृतीय सान्त्वना
			ख) निबन्ध (बुद्धधर्म व वातावरण)	विश्व शाक्य	प्रथम
			ग) चित्रकला	सिवली शाक्य	सान्त्वना
				गौतम शाक्य	सहभागि
घ) हाजिरी जवाफ	अनुप शाक्य, रूपेन्द्र शाक्य, सुजन शाक्य	सहभागि			
६	२०५७.६.२३	सुमंगल विहार	धम्मपद न्ह्यसःलिसः कासा	शान्ति महर्जन, रूपेन्द्र शाक्य	द्वितीय
७	२०५८.१.१५	हिरण्यवर्ण महाविहार	चित्रकला	सहज शाक्य, अनुप शाक्य, संजय तण्डुकार	सहभागि
८	२०५८.६.१०	श्रमिक मिलन पुस्तकालय	१५औं यल जिल्ला व्यापि नेपाल भाषा न्ह्यसः लिसः कासा	प्रविन बज्राचार्य, विकास महर्जन, अनुप शाक्य	सहभागि
९	२०५९	अक्षेश्वर महाविहार	मन्द कासा	रश्मि शाक्य व रुवि शाक्य	सहभागि
१०	२०६०.५.२७	विश्व शान्ति विहार	निबन्ध प्रतियोगिता (युवा वर्गको लागि परियत्ति शिक्षाको आवश्यकता)	शान्ति महर्जन	सान्त्वना
				प्रविन बज्राचार्य	सहभागि

११	२०६१.२.२३	धर्मकिर्ति विहार	वक्तृत्व कला (विद्यार्थी जिवनयु शीलया महत्त्व)	अनुप शाक्य	सहभागि
१२	२०६१.४.२	युवा बौद्ध समूह, ये	वक्तृत्व कला (पञ्च शील व विश्व शान्ति)	अनुपमा शाक्य	प्रथम
१३	२०६४.३.१६	धर्मकिर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठी	निबन्ध प्रतियोगिता (मुख्य पिनिगु संगत मयायेगु, बुद्धिमान पिनिगु संगत यायेगु मंगल खः)	रोशनी नापित	सहभागि
१४	२०६४	युवा बौद्ध समूह, ये व लुम्बिनी नेपालीज बुद्ध धर्म सोसाइटी (यु.के.)	निबन्ध प्रतियोगिता (दैनिक जिवनयु दान, शील व भावनाया महत्त्व)	प्रनेश शाक्य	द्वितीय
				शंकर महर्जन	तृतीय
				एन्जिना शाक्य	सहभागि
१५	२०६४.१२.२३	युवक बौद्ध मण्डल, नेपाल	स्थलगत बौद्ध चित्रकला प्रतियोगिता	प्रकाश महर्जन	सान्त्वना
				प्रनेश शाक्य	सहभागि
१६	२०६६.१.१९	आनन्दकुटी विहार	निबन्ध प्रतियोगिता	अनुपमा शाक्य, रइसा शाक्य, सुजाना शाक्य	सहभागि
१७	२०६६.१.२५	वेलुवनाराम विहार, ठेचो	चित्रकला प्रतियोगिता	प्रकाश महर्जन	सान्त्वना
१८	२०६६.४.१७	युवा बौद्ध समूह, ये	धम्मपद वाचन प्रतियोगिता	प्रकाश महर्जन, शंकर महर्जन, नेहा शाक्य	प्रथम
१९	२०६७.३.१८	बौद्ध वक्तृत्व कला पर्व मू गुठी, यल	चित्रकला प्रतियोगिता	प्रकाश महर्जन	द्वितीय
				प्रनेश शाक्य	सहभागि
२०	२०६७.५.१९	आनन्दकुटी विहार	निबन्ध प्रतियोगिता	अनुपमा शाक्य, तेजिला शाक्य	सहभागि
२१	२०६७.५.१२	जितवन बौद्ध विहार	५औं परियत्ति वक्तृत्व कला प्रतियोगिता	सोना शाक्य	सहभागि
२२	२०६७.६.२३	सुवर्ण छत्रपुर विहार, लुभु	६औं परियत्ति वक्तृत्व कला प्रतियोगिता (आर्य अष्टांगिक मार्ग)	सनिला शाक्य	द्वितीय
२३	२०६८.२.४	डि.ए.भि. स्कुल	श्रुतपुच्छक पालि	प्रशान्त देव शाक्य, सनिला शाक्य	तृतीय
			परित्राण पाठ व धम्मपद वाचन प्रतियोगिता	शंकर महर्जन, रुबिना शाक्य	सहभागि
२४	२०६८.३.१८	युवक बौद्ध मण्डल,	चित्रकला प्रतियोगिता	प्रकाश महर्जन	उत्कृष्ट
२५	२०६८.६.१४	धापाखेल बुद्ध विहार	१२औं परियत्ति वक्तृत्व कला प्रतियोगिता (पञ्चशील, अष्टशील र त्रिरत्न वन्दनाको अर्थ)	अ. अरियआणि	तृतीय
२६	२०६८.९.९	युवा बौद्ध समूह, ये	द्वितीय धम्मपद वाचन प्रतियोगिता	शंकर महर्जन, नेहा शाक्य, प्रनेश शाक्य	तृतीय

विभिन्नवर्षया परीक्षाय् उत्तीर्ण विद्यार्थीपिनिगु संख्यातालिका

बु.सं. २५०७ देखि बु.सं. २५५६.

क्र. सं.	बि. सं.	प्रारम्भिक प्रथम वर्ष (१)	प्रारम्भिक द्वितीय वर्ष (२)	प्रारम्भिक तृतीय वर्ष (३)	प्रवेश प्रथम वर्ष (४)	प्रवेश द्वितीय वर्ष (५)	प्रवेश तृतीय वर्ष (६)	परियत्ति सद्धम्म पालक (७)	कोविद प्रथम (८)	कोविद मध्यम (९)	कोविद अन्तिम (१०)	जम्मा संख्या	बोर्ड संख्या
१	२०२०	१२	१	२								१५	रेकर्ड प्राप्त मजु
२	२०२१	८	६	६		२						२२	
३	२०२२	६	३	४	२	२						१७	
४	२०२३	२	१	५	२	१	३					१४	
५	२०२४	६	३	३	७	२	१					२२	४
६	२०२५					४						४	रेकर्ड प्राप्त मजु
७	२०२६	रेकर्ड प्राप्त मजु											
८	२०२७	रेकर्ड प्राप्त मजु											
९	२०२८	२										२	
१०	२०२९	११	३		२	१						१६	
११	२०३०	६	७	६		१	२					२२	
१२	२०३१	२	१	२	४	१						१०	
१३	२०३२		१	३	१	४	१					१०	
१४	२०३३	२	१	२	१	२	१					९	
१५	२०३४	६	१	२	१	१						११	
१६	२०३५		२		१							३	
१७	२०३६		५		१							६	
१८	२०३७	रेकर्ड प्राप्त मजु											
१९	२०३८						२					२	
२०	२०३९	रेकर्ड प्राप्त मजु											
२१	२०४०	४८	८	३								५९	रेकर्ड प्राप्त मजु
२२	२०४१	६३	४९	६	६							१२४	
२३	२०४२	४२	३०	३२	६	२						११२	
२४	२०४३	१८	१२	१९	२४	२						७५	
२५	२०४४	२५	१४	८	१६	१७						८३	
२६	२०४५	३८	१२	५	२	८	४					६९	
२७	२०४६	३५	१५	७	४		४					६५	
२८	२०४७	२८	२२	९	६	१						६६	३
२९	२०४८	१२	१३	१३	५	७						५०	५

३०	२०४९	३२	१४	११	९	६						७२	४
३१	२०५०	३३	१५	१०	१६		४					७८	८
३२	२०५१	२४	११	८	५	७						५५	४
३३	२०५२	२४	२०	५	३	२	१					५५	६
३४	२०५३	३९	१६	८	५	२	२					७२	८
३५	२०५४	१८	१४	१०	७	४	१					५४	६
३६	२०५५	२४	९	१८	३	८	१					५८	५
३७	२०५६	१८	९	६	९	८	२					४९	६
३८	२०५७	१५	१०	६	३	५	२					४१	४
३९	२०५८	२१	७	१२	५	२	४					५१	३
४०	२०५९	४०	१४	७	१०	४	४		१			८०	६
४१	२०६०	२३	३०	९	१	५		७		१		७६	४
४२	२०६१	४८	१४	२२	४	१	६		१			९६	
४३	२०६२	३५	११	६	१२	३		४				७१	१
४४	२०६३	२७	२९	९	५	८	१		३	१		८३	१
४५	२०६४	४५	११	२१	१०	२	४		१	३	१	९८	१
४६	२०६५	२६	११	१२	१०	४		३			३	६९	१
४७	२०६६	२६	१४	६	१०	६	४					६६	२
४८	२०६७	५५	१७	९	५	७	४	१				९८	३
४९	२०६८	२३	३४	१३	३	६	४	१	१			८५	४
५०	२०६९	२७	१६	१९	७	२	८	४	२		१	८६	३
५१	२०७०	६६	२२	१५	९	५	१	४	२	२		१२६	२
५२	२०७१	२१	४१	१५	८	५	५			२	१	९८	४

२. श्री शाक्यसिंह विहारय् अग्नी संस्कार गुठी स्थापना

श्रोत - हिराकाजी अवाले
कोषाध्यक्ष, अग्नी संस्कार गुठी

श्री बुद्ध सम्बत २५११ विक्रम सम्बत २०३४ साल श्रावण महिनाया पुन्हि कुन्हु थुगु शाक्यसिंह विहारया उपासकपि मुना अग्नी संस्कार संस्था छगू दय्के मालः धैगु बारे खँ छलफल जूगु खः, छाया धासा थःथः गु त्वालय्या गुठी वना च्वने ममदया अथवा पञ्चशीलयात मलोगु कथंयागु नय्गु त्वनेगु व हिंसा कर्म तकनं याय् मागु जूगुली उगु गुठी तोताहे वय्गु धैगु मनसाय जूगु जुल ।

श्रद्धेय पूज्यपाद संघमहानायक प्रज्ञानन्द महास्थविर भन्तेयाके उपासकपि मुना प्रार्थना याना 'पूज्य भन्ते जिपि उपासक पिनि छगू खँ सल्लाह जूगु दु व थःथे खः, थःथःगु त्वालय्या गुठी वना च्वना पञ्चशील तःकनं शुद्धरूपं पालना याये मफैगु व शीलयात मलोगु कथंया ज्या याय्मागु जूगुली विहार दुनेहे

अग्नी संस्कार यायगु गुठी छगु उपासकपि मुना दयेके दसा ज्यूला धैगु सल्लाह जूगु खः ।" वस्पोल पुज्य भन्तेनं थुगु खँ यात सहर्ष पुर्वक स्वीकार याना थःथे आज्ञा जुया विज्यात – 'थुगु बुद्धशासनय् वया उपासक पिसं पञ्चशील यात शुद्ध रूपं पालन याये फय्केमा, शील स्यनीगु कथंयागु मलोगु ज्याःयात तोता छोयाहे बीमा ।' धासैं उपासकपि मुना अग्नी संस्कार गुठी छगु दय्की ज्यू धका अनुमति बिया बिज्यात ।

पुज्य वस्पोल प्रज्ञानन्द महास्थविर भन्तेयागु नेतृत्वय् च्वना, वसपोल यात धर्मानुशासक स्थापना याना पुज्य धर्मपाल भन्तेयात सल्लाहकार याना उपासकपि १४ म्ह मुना थुगु अग्नी संस्कार गुठी २०३४ साल श्रावण महिनाया पुन्हि दिनसं स्थापना जूगु जुल ।

लिपा वस्पोल पुज्यपाद संघमहानायक प्रज्ञानन्द महास्थविर दिवंगत जुया विज्याय् धुंका वसपोल या नामं गुन्हु पुन्हि धुंका वैगु मतयाः यात्राया सरकुन्हु तृतीया दिनसं श्री शाक्यसिंह विहारय् पूज्य भन्तेपि व गुरुमाँपिन्त निमन्त्रणा याना भोजन दान यायेगु व गुठीयार पासापिनं सकलें भोजन याना यथा श्रद्धा दान पुण्य याना वयाच्च्वनागु जुल ।

आतक थुगु संस्थाया गुठीयार पासापिं

उपासकपि २८ म्ह व उपासिकापि ४ म्ह याना जम्मा ३२ म्ह सदस्यपि दुगु जुल । दुजः पासापिनि सल्लाह जूगु कथं आ गुठीयार पासापि थपे याये मखुत गातः धैगु खँ निर्णय याना तःगु जुल ।

श्री शाक्यसिंह बिहार अग्नी संस्कार गुठीया नियम ।

प्रस्तावना :-

समाजय् दया च्वंगु गुथित कः घाय् थाक्या पञ्चशीलया आधारय् थ्व गुठी स्थापना जूगु खः ।

परिच्छेद - १

- १) नाँ :- श्री शाक्यसिंह बिहार अग्नी संस्कार गुठी जुई ।
- २) थाय् :- श्री शाक्यसिंह बिहार थैनाय् जुई ।
- ३) उद्देश्य :- परलोक जुइबले तुरुन्त सकल गुठीयारत उपस्थित जुया यातंक अग्नी संस्कार यायेगु ।
- ४) सदस्यता :-
- क) बुद्ध धर्मय् श्रद्धा दुपि जुइमागु :-
बुद्ध धर्मय् श्रद्धा दुपि, थुगु नियमय् आस्था दुपि, गुगुनं बिहारय् बाँलाक सम्पर्क दुपि, पञ्चशील बाँलाक पालय् यायेफुपि जुइमागु ।

ख) सम्यक आजिविका याय्मागु :-

सम्यक आजिविका धायबले गथेकी प्राणी ब्यापार, मंस ब्यापार, मद्य ब्यापार, शस्त्रअस्त्र ब्यापार व बिष ब्यापार मयाईपि जुईमागु ।

ग) पर्व दिनय् बिहारय् वयमागु :-

लाः सा न्हिथँ वय्गु मलासा पुन्ही, औशी, अष्टमी पर्व दिनय् वया दान, शील, भावना यायेमाःगु ।

घ) नगर दुने च्वाँपि जुईमागु :-

ल.पु.उ.म.न.पा. या क्षेत्र दुने च्वाँपि जक गुठीयार जुई, नगरं पिने च्वाँपि जुइ मखु ।

ङ) परिवारय् छम्ह जक दुहाँ वसां गाःगु :-

छगु परिवारया छम्ह दुहाँ वल धाःसा वयागु परिवार दुथ्यागु जुईगु ।

च) ब्याग जुलकि दुहाँ वयमागु :-

सुनँ गुठीयार पिनि ब्याग जुल धाःसा ब्याग जूपि गुठी दुहाँ वय्मा । यदि मवल धाःसा गुठीदुथ्यागु जुई मखु ।

छ) साधारण छम्हजक जूसा :-

साधारण छम्हेसियागु लागि जक धका वया च्वंगु जूसा वय्क छम्ह जक दुथ्यागु जुई ।

ज) सु न न्हुपि थुगु गुठी दुहाँ वय् धाल धाःसा पुलांपि दुजपि सकलें च्वना सल्लाह याना दुकायेगु निर्णय जुसा जक दुकायेगु जुइ ।

परिच्छेद - २

५) आर्थिक वर्ष :-

दच्छिया छक्क गुन्हुपुन्ही धुंका वईगु तृतीया (मतया सरकुन्हु) शाक्यसिंह विहारय् याना वयाच्वंगु तृतीया भोजन पाः कया गुठीयारपि सकलें मुनां भन्ते, गुरुमां पित्त भोजन दान बिईगु । थः पिनिनँ सकसियाँ भोजन यायेगु । खर्चजूगु सरदर ल्हायेगु । नापँ छुनँ सल्लाह यायेमागु दःसासकलें मुनां सहलह याना निर्णय यायेगु ।

६) आयश्रोत :-

सकसियाँ सरदर ल्हाइगु ल्हापँ दाँ, ब्याज दाँ, अग्नी संस्कार याइबले छाइगु दाँ, दातापिनि पाखें श्रद्धा वःसा श्रद्धा वःगु दाँ ईत्यादी ।

७) खाता संचालन :-

खर्च याना ल्यं दत धाःसा ल्यं दुगुदाँ, सुरक्षाया निति सल्लाह याना न्ह्याथाय्सां वैकय् अध्यक्ष, कोषाध्यक्ष व सचिवपिनिगु संयुक्त हस्ताक्षरं कोषाध्यक्षयागु अनिवार्य व बाँकि निम्ह मध्ये छम्ह याना जम्मा निम्हेसियागु हस्ताक्षरं बैक खाता संचालन यायेगु ।

हाल अग्नी संस्कार गुठीदुजपिं निम्न कथं दुगु जुल ।

१) मंगललाल अवाले, खपिन्चे	२) हिराकाजी अवाले, खपिन्चे
३) सानुलाल अवाले, खपिन्चे	४) पूर्णलाल अवाले, खपिन्चे
५) हरिदास अवाले, भिन्चोलाछी	६) ज्ञानलाल महर्जन, हौगल
७) पूर्ण महर्जन, हौगल	८) भाईलाल महर्जन, सौगल
९) बाबुकाजी शाक्य, लगनखेल	१०) मंगल महर्जन, सिन्चाहिती
११) महन्तलाल महर्जन, चावाहाल	१२) रेम बहादुर, सातदोबाटो
१३) मंगल महर्जन, ग्वाको	१४) आसाकाजी अवाले, बालकुमारी
१५) नाती महर्जन, पुलचोक	१६) गोपाल अवाले, खपिन्चे
१७) सानुकाजी महर्जन, सातदोबाटो	१८) सानुलाल अवाले, खपिन्चे
१९) काजिलाल डंगोल, इतापुखु	२०) चन्द्र मान डंगोल, इतापुखु
२१) हिराकाजी डंगोल, इतापुखु	२२) मंगल डंगोल, दौबहाल
२३) नारायण डंगोल, इतापुखु	२४) श्री कृष्ण महर्जन, इतापुखु
२५) विजय शाक्य, इतापुखु	२६) सुर्य कृष्ण महर्जन, इतापुखु
१) विष्णु भाउजु, बानेश्वर	२) आसामाया अवाले, खपिन्चे
३) अष्टमाया महर्जन, बलम्ह	४) इन्द्रकुमारी महर्जन, बालकुमारी

कार्यकारिणी समिति

१) अध्यक्ष	— मंगल लाल अवाले, च्यासल
२) उपाध्यक्ष	— सानुलाल अवाले, ग्वाको
३) कोषाध्यक्ष	— हिराकाजी अवाले, ग्वाको
४) सहकोषाध्यक्ष	— आशाराम अवाले, नटोल
५) सचिव	— काजिलाल डंगोल, ईटा पुखु
६) सह सचिव	— मंगल डंगोल, दौबहाल
७) सदस्यपि	— चन्द्रमान डंगोल, ईटा पुखु, आशाकाजी अवाले, बालकुमारी, सानुलाल अवाले, होन:ननी

परिच्छेद - ३

८) परलोक जूगु सी साथं तरुन्त सकलें छथाय् मुनेगु :-

परलोक जुगु खबर सी साथं गुठीयारपि सकलें तरुन्त छथाय् मुना लोलोपिन्त लोलोगु कार्य विभाजन याना मदुगु छेयापिन्त नं सहयोग यायेगु अग्नी संस्कार यायेत ज्या खँ न्ह्याकेगु ।

९) सी उथय् यायेगु समय :-

फागुन महिना निसें आश्विन ८ महिना तक्क संध्याया ६ ताः ई तक्क व कार्तिक महिना निसें माघ ४ महिना तक्क संध्याया ४ ताः ई तक्कया दुने उथय् यायेगुजुई । अनैलिपा सल्लाह कथं जुई । लिबाक्क उथय् यायेमा धका गुठीयात बाध्य याय् दैमखु ।

- १०) परलोक जूगु छैयापाखें याये मागु ज्या खँत :-
 छैयापाखें लास घातय हया बिइमागु :-
 न्हापा नगर दुनेछे च्वना गुठी वयाच्चंपि कारणबस नगरं पिने च्वना चंपिनि सुँनं परलोक जुलधाःसा गुठीयार पाखें नगरं पिने सीउथय या वनी मखुगुलिं नगरं दुने घातय अथवा देपय हया बिइमागु ।
- ११) मदुम्हसित छैया पाखें पुण्य कार्य याना बिइगु :-
 मदुम्हसित पुण्य तोता बिइया नितिं भन्ते, गुरुमाँपि बिज्याका धुं, मैनबत्ती, मतक वस्त्र, परित्राणका, लः थल, बाता, खोल्वा, स्वाँ, जाकी, ध्यबा, ईत्यादि तया परित्राण पाठ याका लःधा हायका पुण्य तोता बिइगु फुक्कँ मदुगु छैया पाखें यायेगु ।
- १२) फरमास खर्च छैयापाखें यायगु :-
 कां बाजा तयगु, न्हूगु द्यवँ तयगु, खःचा सजे धजेयायगु, सिथयंकीबले ध्यबाहोलेगु ईत्यादी फरमास खर्च फुक्कँ छैया पाखें यायगु ।
- १३) अग्नी संस्कार यायत मागु सामानत छैयापाखें ब्यवस्था यायगु :-
 क) सिं, सू, छ्वाली, कलेचासिं, घ्यो, थलाय कुलाय यायत मागु ज्वलँत, दागवती (मीतयत मागु जोलँत), नौ चुईकः वनेतमागु जोलँत फुक्कँ छैया पाखें व्यवस्था यायगु ।
 ख) छ्वासय वायगु, पाखाजा थुईगु, कचि अप्पा वायगु, भाजनय मिंच्याकेगु ईत्यादी छुँनं कर्मकाण्ड यायमासा छैया पाखें यायगु । गुठीयापाखें याईमखु ।
- १४) गुठीयापाखें यायमागु ज्याखँत :-
 अग्नी संस्कार यायत देपय सिपँ तः वनेगु, सिं, सु, छ्वाली, कलेचासिं, दाल्दाघ्यो, थलाय कुलाय यायत मागु जोलँत, दागवती (मीतयत मागु जोलँत) फुक्कँ पसःवनेत छैयापिनिके दाँकया न्यानाहया छे विइमागु सामात दःसा छे विया थकेगु । घातय यंकेमागु सामानत जक घातय यंकेगु । घातय मदुम्हसित लः त्वंकेत लः यागु व्यवस्था, मी तयत छ्वाली प्वा व सलाई यागुव्यवस्था ईत्यादी गुठीयार पिसं ग्वाहाली याना बिइगु ।
- १५) गुठीयारपिं सकलें च्वना अग्नी संस्कार यायगु :-
 देपय च्वना अग्नी संस्कार यायबले ज्या सिमधःतले गुठीयारपि सकलें च्वना यायगु । छुँनं समस्यात दःसा सकलें च्वना छलफल याना समाधान यायगु । ज्या सिधलकिं सकलें नापँ ल्याहाँ वयगु ।
- १६) अग्नी संस्कार ज्या सिधःगु जानकारी मदुगु छे वना बिइगु :-
 अग्नी संस्कार ज्या सिधयका ल्याहाँ वयबले नौ चुईकवने माःसा धका मदुगु छे वना जानकारी व्यू वनेगु ।
- १७) खुसीबजी व घःसू भ्वय मनयगु व मनकेगु :-
 अग्नी संस्कार ज्या सिधयका छेय ल्याहाँ वयबले मदुगु छेय वना खुसिबजी चिपँ थीगु धका मनयगु व मनकेगु । नापँ घःसू कुन्हु नँ घःसू भ्वय मनयगु व मनकेगु ।

बिबिध

१८) भन्ते, गुरुमाँपि दिवंगत जुईबलय् अग्नी संस्कार याना बिईगु :-

यल नगर दुने च्वंगु, विहारय् च्वना बिज्याना च्वैपि भन्ते, गुरुमाँपि मदईबले अग्नी संस्कार याईपि मद्या च्वन धाःसा गुठीयापाखे अग्नी संस्कार याना बिईगु ।

३. प्रज्ञानन्द स्मृति स्वास्थ्य क्लिनिक :वीहाकःगु म्हसिका

श्रोत – रविन्द्र शाक्य

सचिव प्रज्ञानन्द स्मृति स्वास्थ्य क्लिनिक

अखिल नेपाल भिक्षु महासंघया आजीवन धम्मानुशासक तथा नेपाःया न्हापांम्ह संघमहानायक श्रद्धेय भिक्षु प्रज्ञानन्द महास्थविरजुया पुण्य स्मृतिस वि.सं. २०५० वैशाख १३ गते अक्षय तृतीयाया दिनस थुगु प्रज्ञानन्द स्मृति स्वास्थ्य क्लिनिक स्थापना जूगु खः ।

आधुनिक नेपाःया थेरवाद बुद्धधर्मया अग्रज वसपोल संघमहानायक प्रज्ञानन्द महास्थविरया स्वर्गारोहण बि.सं. २०४९ फागुण २८ गते श्री शाक्यसिंह विहारस जूगु खः । वसपोलया स्वर्गारोहण लिपा वसपोलया गुणानुस्मरण यासे वसपोलया जन्मदिंया अवसर लाकाः वि.सं. २०५० वैशाख १३ गते कुन्हु वसपोलया हे शिष्या डा. केशरी बज्राचार्यजुं विरामीपिनिगु स्वास्थ्य परिक्षण याना थुगु स्वास्थ्य क्लिनिक न्ह्याका विज्यागु खः ।

थुगु स्वास्थ्य क्लिनिकयात मद्दिक न्ह्याका यंकेगु नापं सेवा स्तर वृद्धि यानायंकेगु तातुनां वि.सं. २०५१ सालय् श्रद्धेय अनागारिका जाणवती गुरुमाँया अध्यक्षताय् छगू कार्य समिति दयेका श्रद्धावान डाक्टर, सिष्टर व नर्सपिनिगु निःस्वार्थ सेवा भावनां याना थौतक्कनं शनिवाः पत्तिकं मद्दिक न्ह्यानाच्वंगु दु, थुकिया नापनापं वि.सं. २०५२ सालं निसे अक्षय तृतीयाया अवसर लाकाः गाँ गाँमय् थाय् थासय् वना निःशुल्क स्वास्थ्य शिविर न्ह्याका वयाच्वंगु दु ।

थौ कन्हेया मनुतयगु जीवन शैली व नसात्वसां याना थीथी ल्वय् गथेकि ब्लड प्रेसर, डायबिटीज (चिनील्वय), किडनी सम्बन्धि ल्वय् आदि विश्वय् द्रुतगतिं फैले जुयाच्वंगु जुल, थुपि ल्वय्त नेपाःया नितिं नं समस्याया रूपय् न्हयोने वयाच्वंगु दु, थुकियात हे मध्यनजर यासे थुगु स्वास्थ्य क्लिनिक ईलय् ब्यलय् विशेष शिविरत न्ह्याका वयाच्वंगु दु ।

शनिवाः पत्तिकं सुथे ८ ताःनिसे ११ ताःतक न्ह्यानाच्वंगु थुगु स्वास्थ्य क्लिनिकं स्थापनाकालं निसे थौतक्क करिब नीडः (२०,०००) सर्व साधारणपिन्त स्वास्थ्य सेवा प्रदान याये धुकुगु दु ।

थौ कन्हे थुगु स्वास्थ्यक्लिनिकथःथे न्त्यानाच्चंगु दु :

महिनाया :	
न्हापांगू शनिवार	डा. मणितारा शाक्य (दन्त रोग)
	डा. सोहनीबज्राचार्य (जनरल)
निगुगू शनिवार	डा. विष्णु प्रसादश्रेष्ठ (ग्याष्ट्रोलोजी)
	डा. अनिल शाक्य (दन्त रोग)
स्वंगुगू शनिवार	डा. केशरी बज्राचार्य (स्त्री रोग)
	डा. उर्मिला शाक्य (बाल मुटु रोग)
	डा. तिमिला शाक्य (दन्त रोग)
प्यंगुगू शनिवार	डा. चन्द्रेश रत्न तुलाधर (बाल रोग तथापारिवारिक स्वास्थ्य)
	डा. अनिमा शाक्य (दन्त रोग)
न्यागुगू शनिवार	डा. सुनिल शाक्य (छाला तथा यौन रोग)
	डा. श्यारोन शाक्य (दन्त रोग)

प्रत्येक शुक्रवार सुथसिया ७ ताः इलय् – डा. विक्रम शाक्य (न्युरो सर्जन)

नाँदर्ता शुल्ककथं स्वीतकाजककया स्वास्थ्य परिक्षण यानावयाच्चंगु थुगु स्वास्थ्यक्लिनिकय् बार्षिक साधारण सदस्य व आजीवन सदस्यजुई फईगु व्यवस्थायानातःगु दु । बार्षिक साधारण सदस्यपिन्सं दच्छिया सच्छि व नीतकापुलाः सदस्यता न्हूधाः (नविकरण) यानाच्चनेमाःगु जुल, अथेहे आजीवन सदस्य जुयेत न्याद्वःतका छक्वः जक पुलेवँगाः । थःथे क्लिनिकया सदस्य जूम्हेसियां स्वास्थ्य परिक्षण निःशुल्क रूपं याये दैगु (नाँदर्ता शुल्क पुलेम्वाःगु) सुविधा वियातःगु जुल । थौतक्क थुगु क्लिनिकया वार्षिक साधारण सदस्यताकाये धुकूपिनिगु ल्याःनिसलं मयाय् धुकूगु दु ।

कार्यकारिणी समिति :

सल्लाहकार	: श्रद्धेय भिक्षु धम्मपाल महास्थविर, श्रद्धेय अनागारिका जाणशीला गुरुमाँ आर.बी. बन्ध, ठाकुर मान शाक्य, डा. केशरी बज्राचार्य वडा नं. १२ वडा अध्यक्ष (पदेन)
अध्यक्ष	: श्रद्धेय जाणवती गुरुमाँ
उपाध्यक्ष	: राजनशाक्य
सचिव	: रबिन्द्र शाक्य
उप सचिव	: काश्यपशाक्य
कोषाध्यक्ष	: जीवनअवाले
उप कोषाध्यक्ष	: दुर्गा बहादुर शाक्य
सदस्यपि	: चिनीकाजी शाक्य, सुनिल नरसिंह शाक्य, बीरेन्द्र अवाले, गुणराज शाक्य राजेन्द्र शाक्य

थुगु स्वास्थ्य क्लिनिकयात छलपोल छिकपिसं थुकथं ग्वाहालि याना विज्याय/दिई फु :

- सदस्यजुया (वार्षिक, साधारण, आजीवन सदस्य),
- बाँबाँला:गु सुभाव व सरसल्लाह बिया,
- स्वास्थ्यउपकरण (भौतिक) तथा आर्थिक सहयोग याना ।

सम्पर्कया लागि :

प्रज्ञानन्द स्मृति स्वास्थ्य क्लिनिक

श्री शाक्यसिंह विहार, थैना, यल-१२, फो.नं. ५५५१२९३

४. तृतीया भोजन समिति

बि.सं. १९५७ वैशाख शुक्ल अक्षय तृतीया कुन्हु जन्म जुया बि.सं. २०४९ फागुण २८ गते चिल्लागा तृतीया कुन्हु दिवंगत जुया विज्याम्ह दिवंगत श्रद्धेय संघमहानायक प्रज्ञानन्द महास्थविर भन्तेया जीवितकालय् हे बि.सं. २००७ सालं निसं वसपोलया जन्मतिथि अक्षय तृतीया कुन्हु भःभः धायक हनावया च्वंगु जुल । बि.सं. २०४९ फागुण २८ गते चिल्लागा तृतीया कुन्हु संघमहानायक भन्तेया दिवंगत पश्चात पुन्हि धुंकाया तृतीया पत्तिकं वसपोलया स्मृतिस श्रद्धेय भन्तेपिन्त भोजन दान यायगु उद्देश्यं बि.सं.

२०५० सालं श्रद्धेय जाणशीला गुरुमाँया अध्यक्षताय् तृतीया भोजन समिति स्थापना यागु जुल । उगु समितिपाखें तृतीया पत्तिकं विभिन्न विहारय् च्वना विज्यापि भन्तेपिन्त श्री शाक्यसिंह विहारय् विज्याका पूज्यपाद भन्तेया पुण्य स्मृतिकथं भोजन दान याना वयाच्वंगु जुल । थुगु ज्याया लागि श्री शाक्यसिंह विहारया श्रद्धेय गुरुमाँपि सक्रिय जुसं दँय् १२ म्ह दातापि मालेगु, मदुसा विहार हे भोजनया व्यवस्था यानाच्वंगु जुल । वसपोल गुरुमाँपिनिगु हे कुतलं लय् पत्तिया दातापि म्हसिकेत व थुगु विहारया धार्मिक गतिविधि जानकारी बीगु कथं बि.सं. २०६३ निसं श्री शाक्यसिंह विहारया नामं नगुमा नं पिकायगु ज्या जुयाच्वंगु दु ।

५. प्रज्ञानन्द स्मृति ज्ञानमाला भजन खल:या परिचय व गतिविधि

श्रोत – राजु शाक्य

अध्यक्ष - प्रज्ञानन्द स्मृति ज्ञानमाला भजन खल:

थुगु प्रज्ञानन्द स्मृति ज्ञानमाला भजन खल:या स्थापना जुइ न्ह्यो थुगु शाक्य सिंह विहारय् आयोजना जुइगु हरेक कार्यक्रमय् पिनेया कलाकारपि पाखें भजन प्रस्तुत याना वयाच्वंगु खः । थ्वहे सिलसिलाय् वि.सं. २०६५ सालय् थ्वहे शाक्यसिंह विहारया आयोजनाय् सम्पन्न जूगु बौद्ध परियत्ति शिक्षाय्

उत्तीर्ण विद्यार्थीपिन्त प्रमाण पत्र वितरण यागु कार्यक्रय् बौद्ध भजन संगीत शिरोमणी तथा वरिष्ठ संगीतकार किरण शाक्य सहित वरिष्ठ गायिका रमना श्रेष्ठ, तबलाबादक राजु शाक्य, गितार बादक नजिप शाक्यपाखें भजन प्रस्तुत यागु खः ।

थन लिपा थुगु विहारया उपासक उपासिकापिन्स नं भजन हालेगु इच्छा व्यक्त यागु जुया थुगु हे विहारय् भजन खलः या स्थापना यायेगु प्रस्ताव पेश यात । थ्व सम्बन्धि छलफल जुबले बुद्ध धर्म प्रचार प्रसारया लागि

बौद्ध सम्बन्धि गीत संगीतया माध्यमं नं समाजय् यक्व प्रभाव याये फेगु जुया थुगु विहारय् भजन खलः स्थापना याये उपयुक्त धयागु महसुस याना वरिष्ठ संगीतकार किरण शाक्यया विशेष सल्लाह व तबला बादक राजु शाक्यया सहयोगं भिक्षु धम्मपाल महास्थवीरया स्विकृती कया वि.स. २०६५ सालय् श्री शाक्यसिंह विहारया नियम परिधि दुने च्वना थुगु विहारया अभिन्न अंगया रूपय् उपसिका श्रीमती वेखामाया शाक्यया अध्यक्षताय् "प्रज्ञानन्द स्मृति ज्ञानमाला भजन खलः" या स्थापना जुल । थुकी संरक्षकय् फ्राखु शोभण भिक्षु धम्मपाल महास्थविर व सल्लाहकारय् वरिष्ठ संगीतकार एवं बौद्ध भजन संगीत शिरोमणी किरण शाक्य जुया विज्यात ।

थुगु प्रज्ञानन्द स्मृति ज्ञानमाला भजन खलःया मुख्य उद्देश्य हे बुद्ध धर्म व शिक्षायात प्रचार प्रसार यायेगु, विहारय् वइपि उपासक उपासिकापिन्त भजनया प्रशिक्षण बिइगु, अन्य संघ संस्था नापंया सुमधुर सम्बन्धयात विस्तार यायेगु आदि खः ।

थ्व हे भजन खलः या नामं विभिन्न ज्याइवःत आयोजना याना वया च्वंगु व मेमेगु संस्थापिनिगु निमत्रणाय् जुइगु ज्याइवःस नं सहभागी जुया वयाच्वंगु जुल ।

गतिविधितः

- १) मिति २०६५/१/२४ स तारेमाम भजन संघ, नागबहालया ग्वसालय् जूगु प्रथम बौद्ध संगीत जागरण कार्यक्रमय् प्रथम पटक सहभागी जुया भजन प्रस्तुत याःगु जुल । थुकि रमना श्रेष्ठ, नरेन्द्र शाक्य लगायत भजन खलः या दुजःपिसं म्ये हागु जुल ।
- २) मिति २०६५/१/४ र ५ गते किर्तीपुरय् जूगु दोश्रो बौद्ध संगीत जागरण कार्यक्रमय् सहभागी जुया सामुहिक भजन प्रस्तुत याःगु जुल ।
- ३) मिति २०६६ कार्तिकस रामकोटय् जूगु कठिन उत्सवया कार्यक्रमय् सहभागी जुया भजन प्रस्तुत याःगु जुल ।
- ४) मिति वि.स. २०६६ सालय् राजु शाक्यया अध्यक्षताय् थुगु प्रज्ञानन्द स्मृति ज्ञानमाला भजन खलः या पुर्णगठन जूगु जुल ।

- १) अध्यक्ष राजु शाक्य
- २) उपाध्यक्ष नरेन्द्र शाक्य
- ३) सचिव वलभद्र महर्जन
- ४) कोषाध्यक्ष सुन्जला शाक्य

सदस्यपि : आशाकाजी शाक्य, इन्द्रमुनी शाक्य, आशारत्न शाक्य, रत्न यले, मंगल देवी शाक्य, मनोहरा देवी शाक्य, पञ्चमाया शाक्य, चिनानी शाक्य, मिना शाक्य, गुण लक्ष्मी शाक्य, सानुमाया मानन्धर, अष्टमाया महर्जन, लक्ष्मी देवी शाक्य, माया देवी शाक्य, शान्ती अवाले, नानीशोभा शाक्य, चन्देश्वरी महर्जन, नक्कली महर्जन, हेरालक्ष्मी राजकर्णिकार, कल्पना शाक्य, जानकी ताम्राकार, ज्ञानी शोभा शाक्य, हेराकाजी शाक्य

- ५) धुलिखेलया विहारय् आयोजित कार्यक्रमय् सहभागि जुया भजन प्रस्तुत याःगु जुल ।
- ६) मिति २०६६ चैत्र १० गते शाक्यसिंह विहारया उपासक श्री हिराकाजी अवाले व रामकाजी अवालेया पिता स्व. हेरामान अवालेयागु श्रद्धान्जली कार्यक्रमय् प्रज्ञानन्द स्मृति ज्ञानमाला भजन गीति संग्रह सफू प्रकासित जूगु जुल । उगु सफु छपाइया लागि स्वयं हिराकाजी अवाले ग्वाहाली यागु जुलसा अक्षयकोष स्थापनाया लागि वय्क पाखे रू १,००,०००/- (एक लाख तका) ग्वाहाली यागु जुल । वय्क यात हार्दिक साधुवाद दु ।
- ७) मिति २०६८/११/२५ स सल्लाघारी भक्तपुरया च्चो गणेश मन्दिरय् थुगु ज्ञानमाला भजन खलःया वार्षिक एवं गुंभव्यया ज्याइवः जूगु जुल । उगु ज्याइवः स करिब ५० म्हसिया सहभागीता दुगु जुल ।
- ८) मिति २०६६/०६/१० गतेय् विजयाराम विहार दोम्बुस आयोजना जूगु विहार शिलान्यास ज्याइवःस सहभागी जुया भजन प्रस्तुत यानागु जुल । उगु विहारयात ध्यान गुरु ल्होम्फो सनङ्ग शिलान्यास याःगु जुल ।
- ९) वि.स. २०६६ सालय् थुगु विहारय् भजन खलः या सम्पूर्ण सदस्यपिन्त नरेन्द्र शाक्य व राजु शाक्यपाखे दच्छि तक्क भजनया प्रशिक्षण ब्यूगु जुल । थःथे हे हरेक सोमबार नरेन्द्र शाक्य व हरेक बिहिबार वरिष्ठ संगीतकार किरण शाक्यया संलग्नताय् सुथसिया ८:०० ताः ई निसे भजन सञ्चालन यानाच्चंगु खः । यद्यपी थौ तक्क न प्रत्येक बिहिबार भजन सञ्चालन जुया वया च्वंगु दु ।
- १०) मिति २०६७/०२/२९ स गणवहालय जूगु तेश्रो वौद्ध संगीत जागरण कार्यक्रमय् सहभागी जुया भजन प्रस्तुत याःगु जुल ।
- ११) मिति २०६७श्रावण महिना निसे थुगु भजन खलः या अध्यक्ष राजु शाक्य हार्मोनियम प्रशिक्षण बिया वया च्वंगु दु । गुकी १५ म्ह सदस्यपि सहभागि जुया च्वंगु दु ।
- १२) मिति २०६८/०१/१७ गतेय् तंगः वहालय् आयोजना जूगु चौथो बौद्ध जागरण कार्यक्रमय् सहभागी जुया भजन प्रस्तुत याःगु जुल ।
- १३) मिति २०६८/०२/१४ निसे २१ गते तक्क श्री शाक्यसिंह परियत्ति तथा प्रौढ शिक्षालयया ग्वसालय्

- जूगु ३९ औं बौद्ध न्हयसः लिसःकासाः ज्याइवःस स्वन्हु तक्क भजन खलःया दुजपि पाखें भजन प्रस्तुत याःगु जुल ।
- १४) मिति २०६८ सथुगु शाक्यसिंह विहारया कठिन दान उत्सवय् भजन प्रस्तुत याःगु जुल । उगु ज्याइवःस वरिष्ठ संगीतकार किरण शाक्यया एकल संगीतया भजन संकलन याना "बुद्धको महिमा" भिजुयल सि.डी.या विमोचन यागु जुल ।
- १५) मिति २०६९/०१/०२ गते मातातीर्थय् थुगु भजन खलः या वार्षिक एवं गुंभव्यया ज्याइवः जूगु जुल । उगु ज्याइवःस ५०म्हसिया सहभागीता दुगु जुल ।
- १६) मिति २०६९/०१/२४ स वैशाख पुन्हि कुन्हु थुगु भजन खलःपाखें सम्पूर्ण दुजपिनिगु सहभागीताय् प्रभातफेरी ज्याइवः जुल । उगु दिनस यलया नगर क्षेत्र व स्वयम्भूया परिक्रमा याना शाक्यसिंह विहारय् विसर्जन जूगु जुल ।
- १७) मिति २०६९/०३/१९ गते शाक्यसिंह विहारय् श्रद्धेय भन्ते फ्राखु शोभन धम्मपाल महास्थविरया सुस्वास्थ्य दीर्घायु कामना एवं श्रद्धेय जाणशीला गुरुमाँया ८६ दँ, श्रद्धेय सत्यशीला गुरुमाँया ८२ दँ प्रवेश जूगु उपलक्ष्यय् आयोजना जूगु ज्याइवःस सामुहिक भजन प्रस्तुत याःगु जुल ।
- १८) मिति २०६९/०६/२६ स सुमंगल विहारया निमन्त्रणाय् कठिन दान उत्सवया उपलक्ष्यय् आयोजना जूगु ज्याइवःस सहभागी जुया भजन प्रस्तुत याःगु जुल ।
- २०) मिति २०६९/०८/१६ गते YMBAY निमन्त्रणाय् जूगु महापरित्राण ज्याइवःस सहभागी जुया भजन प्रस्तुत याःगु जुल ।
- २१) मिति २०६९/१२/०३ गते फर्पिङ्गया बज्रयोगिनीस जूगु थुगु भजन खलःया वार्षिक एवं गुंभव्यया ज्याइवः जूगु जुल ।
- २२) मिति २०७०/०२/११ गते वैशाख पुन्हिया दिँस सुथय् प्रभातफेरीया ग्वसाःग्वया सम्पूर्ण दुजपि यलया नगर क्षेत्र व स्वयम्भूया परिक्रमा याना शाक्यसिंह विहारय् विसर्जन यानागु जुलसा न्हिनय् सातदोबाटोया महिला जागृति बचत समूह सहित न्यालीस सहभागी जुया नगर परिक्रमा याःगु जुल ।
- २३) मिति २०७०/०३/०१ गतेयलया भैसेपाटी विनायक कोलोनी चैत्य स्थापनाया उपलक्ष्यय् श्री प्रेम शाक्यया निमन्त्रणाय् जूगु ज्याइवःस सहभागी जुया भजन प्रस्तुत यानागु जुल नापँ थुगु भजन खलः या संरक्षक फ्राखु शाभन धर्मपाल भन्तेया पाखें चैत्यया उद्घाटन जूगु जुल ।
- २४) मिति २०७०/०४/२६ गते सातदोबाटोया महिला जागृती बचत समूहया वार्षिक उत्सवया उपलक्ष्यय् जूगु ज्याइवःस सहभागी जुया सामूहिक भजन प्रस्तुत याःगु जुल ।
- २५) मिति २०७०/०७/०३ गते पद्मावती महाविहारया निमन्त्रणाय् जूगु ज्याइवःस सहभागी जुया भजन प्रस्तुत याःगु जुल । थुकेया अलावा शाक्यसिंह विहारय् जुइगु हरेक ज्याइवःस भजन प्रस्तुत याना वया च्वनागु जुल । समय व परिस्थीतीयात विचा याना इलय् ब्यलय् न्हूपि दुजपि थप यानावं वना च्वंगु जुल । आतक्क थुगु भजन खलःकय् जम्मा २७ म्ह दुजपि दुगु जुल । थुगु भजन खलः यात इलय् ब्यलय् भौतिक एवं आर्थिक ग्वाहालि एवं प्रत्यक्ष व अप्रत्यक्ष रूप सहयोग, सल्लाह, सुभावा विचा दिपि सम्पूर्ण दातापिन्त हार्दिक साधुवाद दु ।

॥ भवतु सब्ब मंगलं ॥

विपस्सना ध्यानको प्रादुर्भाव

मदनरत्न मानन्धर, सह प्रा., त्रिचन्द्र ब. क्याम्पस

बैशाख पूर्णिमाको त्यो गौरवमय रातमा बुद्धत्व ज्ञान प्राप्त गर्नुभएका गौतम बुद्धले यथाशक्य बढि भन्दा बढि सर्वसाधारणलाई दुःख मुक्तिको उपाय बारे बताउने अठोट गर्नुभएकोले आज हामी पनि ती भाग्यशालीमा गनिन पुग्यौं, जसले उहाँको करुणा शीतल हृदयबाट पुस्फुटित सम्यक् ज्ञानलाई आत्मसात गर्ने मौका पाईरहेका छन् ।

भिक्षुसंघको स्थापना, उपासक उपासिका शब्दको प्रयोग पश्चात उहाँ बुद्धबाट वर्षावास को नियम बसाल्नु भयो । यही क्रममा वहाँ वर्षावासको समयताका कम्मासदम्म नामक कुराहरूको निगम (वर्तमान दिल्लीको आसपास क्षेत्र) मा उहाँले सर्वप्रथम विपस्सना ज्ञान र ध्यानको प्रथम पटक धर्मदेशना गर्नुभएको कुरा पालि त्रिपिटक अन्तर्गत सुत्रपिटकको प्रथम निकाय ग्रन्थ दीघ निकायमा उल्लेख भएको पाइन्छ । धर्म देशनाको नामाकरण महासतिपट्टान सुत्र गरेतापनि उहाँ बुद्ध स्वयंले धेरै ठाउँ र सन्दर्भमा यस उपदेशलाई विपस्सना शब्द प्रयोग गर्नुभएको पाउँछौं ।

वर्तमान समयमा विपस्सना लाई बुझ्नका लागि निम्न उदाहरणहरूलाई प्रस्तुत गर्दा समय सापेक्ष ठहर्छ भन्ने सोचाई छ । कुनै गन्तव्यमा जानका लागि भनेको बखत यातायातको साधन पाईदैन मनमा रिस उत्पन्न भइसक्छ । ट्याक्सीले बढी भाडा माग्छ वा जान मान्दैन रिसको पारो

अचाकिल बद्छ, फलस्वरूप दुई चार गाली ओकल्नमा कुनै बिलम्ब नै हुँदैन । बैंकमा पैसा जम्मा गर्न वा भिक्न जाँदा लामो लाम देख्दा हतोत्साही भइ हालिन्छ, सके बीचबाट छिर्ने दाउले कोही परिचित मित्र भेटिन्छ कि भनी आँखा दौडी हाल्छ । सरकारी कार्यालयहरूमा जाने कुरा सम्झ्यो कि ज्वरो आए जस्तै हुन्छ, कारण फाइल एउटा तलमाथि गर्न वा एक कोठाबाट अर्को कोठामा लान, टिप्पणी उठाउन, तोक आदेश पाउन, दर्ता चलानी गर्न, टाइप गराउन यावत ठाउँमा पैसा चढाउनु पर्ने बाध्यता आउन सक्ने कुराले पिरोल्छ । किनमेलको लागि कुनै पसल वा व्यापारिक केन्द्रमा जाऔं, पैसा बढि लेला कि, कमसल सामान भिडाउला कि, तौलमा छल पार्ला कि भन्ने पीर अनायासै पर्छ । डाक्टरकोमा जचाउन जाँदा धेरै रूपैयाँको औषधि लेखी देला, के कस्ता परीक्षण गराउला र कति पैसा खर्च गराउने होला भन्ने डरले नै भरिशक्य रोग दबाउने, लुकाउने वा आलटाल गर्न पछि हटिन्छ । कछुवा गतिको न्याय निसाफ र वकिलको ढाड सेक्ने फी बारे अन्दाज हुदाँ हुँदै सामान्य कुरामा पनि मुद्दा मामिला तर्फ उन्मुख हुन्छन् । यी त भए अनगिन्ति भोगाईहरू मध्ये केहि प्रतिनिधि उदाहरणहरू ।

यी उदाहरणहरूलाई राम्ररी ध्यान दिँदा रिस उठ्ने, गाली गर्ने, अधैर्य हुने, अज्ञात डर पलाउने, उत्तेजित हुने आदि नकारात्मक प्रतिक्रियाहरू

मनभित्र उत्पन्न भएको देखिन्छ र एकप्रकारको हलचल नै मच्चिएको आभास पाउँछौं । जतिबेला ती घटना घट्छन्, त्यतिबेला अफ राम्ररी नियालेर हेर्ने हो भने हामीले अनुभव गर्न सक्छौं मनमा मात्रै होइन शरीरमा पनि अनेक प्रतिक्रियाहरू हुन थाल्छन्, हलचल मच्चिन थाल्छन् । अफ गम्भिरता साथ नियाल्दै जाँदा प्रतिक्रिया माथि प्रतिक्रिया नकारात्मक सोचाई माथि अफ बढि नकारात्मक धारणा, रिस माथि रिस, आक्रोश माथि आक्रोश बढ्दै गएको पाउँछौं । फलस्वरूप धेरै समयसम्म मन उद्वेलित, दूषित र असन्तुलित भइ दुःखित हुन पुग्छौं ।

यस्तो बेलामा मनको सन्तुलन बिग्रन नदिन, उद्वेलित मनलाई शान्त पार्न, द्वेषयुक्त मनलाई द्वेषरहित बनाउन हाम्रो आफ्नै शरिर र त्यसमा भइरहेको हलचल, क्रिया प्रतिक्रियाका साथै मनमा उठिरहेका थरी थरीका वैचारिक तरंगलाई जे जस्तो अवस्थामा छ, त्यसै अनुरूप यथार्थ रूपमा, साक्षी भावना, तटस्थ भावना महसूस गर्न सक्नुपर्छ । यस्तो अभ्यासलाई विपस्सना ज्ञान वा विपस्सना ध्यान भनिन्छ । शरीरका विभिन्न हाउभाउ, गतिविधि, हलचल आदिलाई निरन्तर रूपमा र यथार्थ रूपमा थाहा पाउनु, शरीरमा उत्पन्न हुने मनपर्ने खालका वा मन नपर्ने खालका क्रिया प्रतिक्रियाहरू (जसलाई सम्बेदना पनि भनिन्छ) लाई अटूट रूपमा जानकारी लिइरहनु, मनमा उठेका विभिन्न वितर्क, विचार, चिन्तन, मनन आदिको श्रृंखलालाई नछुटाइकन हेरीरहनु तथा मानसपटलमा अविच्छिन्न रूपमा चित्रण भइरहने मानसिक अवस्थालाई जस्ताको त्यस्तै अनुभव गरी त्यसप्रति कुनै पनि प्रकारको मूल्यांकन नगरीकन जानी राख्नु भनेकै विशेष प्रकारले हेर्नु भएकोले नै यसलाई विपश्यना भनिएको हो । यसरी हरेक अवस्थालाई जस्ताको तस्तै जानीकन

त्यसप्रति आसक्तिपना नजनाउने हो भने त्यस्तो क्षण वा अवस्थामा मानिसको मन नितान्त स्थीर अवस्था रहन्छ । यस्तो स्थीर अवस्थाको क्षण जति धेरै लम्बियो त्यति नै धेरै असीम शान्ति सुख र आनन्दको अनुपम अवस्थाको समेत अनुभव गराउने हुन्छ । जसलाई मोक्ष, मुक्ति, निर्वाण आदि विभिन्न विशेषणद्वारा वर्णन गरिएको पाइन्छ ।

यसरी इन्द्रियानित, कल्पनानीत शान्ति सुखको अनुभव गराउन सक्ने अचूक उपाय विपश्यना ज्ञान वा ध्यानका प्रतिपादक नेपालका सुपुत्र महामानव भगवान बुद्धद्वारा सो ज्ञानलाई समस्त जनकल्याणका लागि बाँड्नु भएकोमा उहाँप्रति अनेकानेक साधुवाद एवं कृतज्ञता ज्ञापन गर्नु सम्पूर्ण मानव जातिको परम कर्तव्य र अतुलनीय धर्म ठहरिन्छ भन्दा अत्युक्ति नहोला ।

। अस्तु ।

श्री शाक्यसिंह परियत्ति तथा प्रौढ
शिक्षालयया स्वर्ण जयन्ती सुथालाय्मा
यक्व यक्व भिन्तुना ।

राजेश महर्जन
मो. ९८५१०४५३१२

बिःजु महर्जन
मो. ९८४१२१९८८९

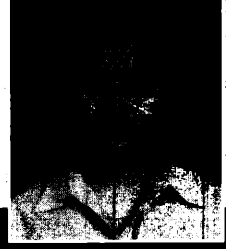
रिंकी म्याचिङ्ग सेंटर

टंगल, ढुङ्गेधारासंगै, ललितपुर

हावा सेवाहरू

असल क्वालिटीको २ X २ रुबिया ब्लाउज,
पेटिकोट फन्स, सलवार कपडा, तासको
कपडा पाउनुको साथै विभिन्न कलरको तयारी
ब्लाउज, पेटिकोट अर्डर बमोजिम तयारी पनि
गरिन्छ । एकपन्ट सामान प्रयोग गरी हामीलाई
सेवा गर्ने भौक्य विनोदोस् ।

काममिथ्याचाराया समस्या व बुद्धशिक्षा

नेहा शाक्य, प्रवेश तृतीय वर्ष

थुगु ब्रम्हाण्डय् स्वंगू लोक दु । १
काम लोक २ रूप लोक ३ अरूप लोक ।
थ्व स्वंगु लोकय् जम्मा ३१ गू भुवन दु । उकि
मध्ये काम लोकय् ११ गू भुवन दु । थ्व ११
गु भुवन मध्ये मनुष्य भुवन नं छगु खः । थुगु
काम लोकय् च्वंपि पञ्चकाम बिषयय् आशक्त
जुया च्वनिगु जुया मनुष्यपिनं थुगु बिषयय्
आशक्त जुया च्वनिगु खः । भगवान् बुद्धं धया
बिज्यागु दु - ऋतुमति माँ व बौया सम्बन्धं
जन्म कावम्ह प्राणी छसिकथं तधिक जुया
वलकि रूप, शब्द, गन्ध, रस व स्पर्श धयागु
न्यागु प्रकारया काम गुणयात ययेका उकिया
इच्छा याना भुले जुया च्वनि । इच्छा प्रबल
याइगु थ्वहे न्यागु बिषययात पञ्चकाम धाइगु
खः । थुगु संसारया मनुष्यपिसं याइगु गुलिनं
अकुशल कर्म दु व फुक्क थ्वहे पञ्चकामपाखे
जुइगु खः । अकुशल कर्म १०गू दु, उकि मध्ये
काममिथ्याचारा नं छगु खः ।

थ्व संसारय् जन्म जुपि फुक्क मनुत
छगु हे कथं ज्वमला । गुलिं आयु ताः हाकपि
गुलिं आयु ची हाकपि गुलिं बाँलापि गुलिं
बाँमलापि गुलिं उच्च कुलयापि गुलिं निच
कुलयापि गुलिं सच्चरित्रपिसा गुलिं दुश्चरित्रपि

आदि । गथे थी थी पुसां थी थी प्रकारया फलत
सइगु खः अथेहे मनुष्यपिनिगु थी थी कर्मया
फल स्वरूप थी थी प्रकारयापि मनुष्यपिनिगु
जन्म जूगु खः । मनुतयेगु जीवनय् दुवाला
स्वयेबले अप्वसिके प्रबल रूपं खने दुगु तृष्णा
धयागु मैथुनया इच्छा जुइगु काम तृष्णा खः ।
थ्व काम तृष्णा छाये अप्वसिके दुगु ज्वी ?
थुकि छक बिचाः याना स्वयनु । च्वय् न्हयथने
धुन जन्म मरणया भव चकय् प्राणीपिसं थी थी
कर्म याना वइ चाहे मनुष्य जुइमा चाहे पशु
पक्षि हे । थथे थीथी कर्म मध्ये न्हयागु हे जन्म
कासां प्राणीपिस मैथुन कर्म मतोतु । थुकिया
लिच्च कथं मैथुन कर्मया संस्कार थुलि क्वातुकि
विवेकशील मनुष्य जुया जन्म कासां मैथुन कर्म
विरक्त जुई तसकं थाकु । मैथुन क्रिया वंश
वृद्धिया लागि अनिवार्य जूगुलिं थुकियात तप्यंक
अकुशल कर्म धाये न मछिं उकिं व्यभिचारयात
जक अकुशल कर्म धाइगु खः । तर थुकी
लिप्त जुइबले न्हयाइपु तायेका हाकनं हाकनं
यइगु उपादान स्वभावं काममिथ्याचारा अर्थात
व्यभिचार यायेत तिव जूवनि ।

संसारय् काममिथ्याचाराया समस्या
अति भयावह तर आम समस्या खः । छगु

सर्वेक्षण कथं अफ्रिकाय् प्रत्येक दश मिनेटय् छगु बलात्कारया घटना जुया च्वनि । अमेरिकाया पूर्व राष्ट्रपति बिल क्लिन्टनया अन्तरङ्ग सम्बन्ध थः कर्मचारी मोनिका लेविन्सकी नापं दुगु चर्चा सार्वजनिक जुइवं वया राजनीतिक व पारिवारिक जीवनय् समस्या ब्वलंगु खः गुकियाना वया दोस्रो कार्यकालय् नं राष्ट्रपति जुइगु इच्छा पू मवनं । फ्रान्सया राष्ट्रपति निकोलस सार्कोजीया व्यभिचारी स्वभावं वयेक थःगु हे राष्ट्रय् अलोकप्रिय जुया च्वंगु दुसा दछि लिपा जुइगु अनया निर्वाचनय् राष्ट्रपतिया प्रबल दाबेदार कथं जनताया न्हयोने लोकप्रिय जुया न्हयावया च्वंम्ह अन्तराष्ट्रिय मुद्रा कोषया अध्यक्ष डोमिनिकायात नं व्यभिचारया आरोप लगे जइवं थगु पद गुमे जूगु खःसा ११ मे २०११ सं प्रहरी ज्वंगु खः गुकियाना वय्कया लोकप्रियता छकलं व्वहाँ वन । नेपाया छगु लोकप्रिय साप्ताहिक पत्रिका जनआस्थाय् मिति २०६८ असार २२ गते छगु सत्य घटना प्रकाशित जूगु खः । उगु घटना अनुसार परिवारया सुखया लागि निम्ह सन्तान व जहानयात नेपालय् तोता छम्ह युवक अरबय् ध्येबा कमाय् यायेत वन । अन वं यक्व दुःख सिया नेपालय् थ जहानया नामय् ध्येबा छोया हल । छुं दँ लिपा उम्ह युवकं नेपा वय्गु इच्छा याना थ जहान नापं फोनय् सल्लाह याबले वया जहानं वयात लिहाँ मवयेगु सल्लाह बिल । तर थ जहान व मस्तय्गु मायां व युवक नेपालय् लिहाँ वल । युवक नेपाः वयेवं जहानम्ह बेपत्ता जुल । युवकं न्यनेकने याना स्वबले व मिसाया छम्ह प्रहरी नापं हिमचिम दुगु सिकल । व मिसां भातं

छोया हगु सम्पूर्ण सम्पत्ति ज्वना वहे प्रहरी नापं बिस्चुवंगु जुया च्वन । व युवकया जीवन अन्धकारमय जुल तर थ निम्ह मस्तय्गु लागि वं लँ दयेके थाय् स्काइभेटर चले यायेगु ज्या यात तर छुं दिं लिपा स्काइभेटर भीरं कुतुं वना वया मृत्यु जुल । अले वया मस्त अनाथ जुल । थजागु मार्मिक घटनाया हुनि काममिथ्याचारा हे खः ।

थौं कन्हेया युगय् काममिथ्याचाराया घटनात माला स्वसा यक्व यक्व हे लुया वइसा थुकिं पिहाँ वइगु समस्यात नं अल्याख्य हे दु । काममिथ्याचाराया कारणं सुखमय जीवन नर्कमय जूगु, दुगु ज्या नं मदयेका च्वनेमागु समाजय् अपहेलित जुइका बिसिला जुइमागु , हिंसा प्रतिहिंसाया वातावरण पैदा जूगु आदि यक्व दसूत दु । काममिथ्याचाराय् लिप्त व्यक्तिकं गृहस्थीपिसँ पालन मयासँ मगागु पञ्चशील न्यागुलिं स्यंकिगु प्रबल सम्भावना दु । पञ्चशीलया न्यागु शील मध्ये काममिथ्याचाराय् लगे मजुइगु नं छगु खः । तर थुकि हे लिप्त जुम्ह व्यक्तिकं विपरित लिङ्गीयात आकर्षित यायेत थःगु क्षमतां अप्वः खर्च याइ, गुकिया लागि वं खुइगु ज्या याइ । व्यभिचारी ज्या यायेत लज्जा भयं क्षणिक रूपं बचे जुइत वं सुरापान नं याइसा थःगु इच्छा पूर्वकेत प्राणीहिंसा तर्क यायेत लिचिलि मखु । अले दण्ड सजाय बचे जुइत वं मखुगु खँ ल्हाइगु ला जु हे जुल । छगु सत्य घटनायात स्वयेनु,- छुं दं न्हय् यँ च्वम्ह छम्ह युवकया विवाह जुल तर वया मेमहे मिसा येका तगु जुयाच्वन । थः यम्ह मिसा नापं

वया शारीरिक सम्बन्ध नं दुगु जुयाच्चन उकिं व मिसायात तोते मफया वं वयाहे सल्लाह अनुसार थः जहानयात चाह्युवनेगु तोह तया पोखराया छगु लजय् यंका हत्या याना यै लिहाँ वल । प्रहरीया छानबिनं वयागु थ्व कर्तुत पत्ता लगे जुल । आ थौ कन्हे इपि निम्हं जेल सजाय भोगे याना च्वंगु दु । थ्व घटना अबले टि भि या समाचारय् नं वगु खः । बौद्ध ग्रन्थ अनुसार ब्यभिचार यातकि मरणलिपा नं न्हेगु विपाक भोग याये मालि ।

दिघनिकायया सिंङ्गाल सुत्रय् प्यंगु कर्म क्लेश मध्ये छगु क्लेश काममिथ्याचारा खः धया तगु दु । तृष्णा मध्ये नं मैथुनया इच्छां मनुष्यपिनिगु जीवनय् दुग्यंक हा काये धुंकुगु दु । उकिं यक्व मनुत खने दयेकं वा मदयेकं थ्व बिषयय् भुले जुया च्वंगुलिं सु ब्यक्तिपाखें अनैतिक ज्या याके मालकि, सु तधंम्ह ब्यक्तियात पतन याये मालकि बिपक्षीतय्सं काममिथ्याचाराया हे बः काइगु खः । सुयातं काममिथ्याचाराया आरोप लगे जुइवं व खँ सहि वा गलत जुसां मनूतसें तुरुन्त पत्या याइगु व तत्क्षणेहे व ब्यक्तियात बाँमलागु असर जुइगु खः । न्हापा बुद्धकालिन अवस्थाय् स्वयम भगवान बुद्धयात नं वसपोल प्रति द्वेष तया अवलेया तिर्थंकर धापिसं वसपोलयात पतन यायेया लागि सुन्दरी परिव्राजिका, चिञ्चमाणविका थें जापि मिस्त छ्यला काममिथ्याचाराया मिथ्या आरोप लगे यागु खः । तर असफल जुल । काममिथ्याचाराया तृष्णा थुलि क्वातुकि स्रोतापत्ति व सकृदागामि मार्ग फल प्राप्तपि

आर्यजनपि जुसां काम वासनाया भ्या ल्यना हे च्वनिगु जुल । थ्व काम वासनाया इच्छाया कारणं सकृदागामि मार्ग फल प्राप्तम्ह ब्यक्ति नं हाकनं छक मनुष्य लोकय् जन्म का वये मागु जुल सा अनागामि मार्ग फल प्राप्त जुलकि तिनि प्रतिघ नापं थुगु काम राग नं मदैगु खः ।

त्रिपिटकया ग्रन्थ संयुक्तनिकाय अनुसार भगवान बुद्धं नरक वनिपिं स्वंगू प्रकारया ब्यक्तिपिं थुजपिं नं खः धका धया बिज्यागु दु, - १ ब्रम्हचर्या पालना मयानानं पालनायाना धाइम्ह २ शुद्धरूपं ब्रम्हचर्या पालना याम्हसित नं मया धका दोष बिम्ह ३ कामयागु दोष मदु धका कामभोग याना च्वनिम्ह । उकिं भगवान बुद्धं भिक्षु भिक्षुणी संघ दयेका बिज्याय धुंका बुद्ध शासन चीरस्थायी यायेया लागि भिक्षु भिक्षुणीपिसं पालना यायेमागु विनय दयेका बिज्यात । उकि मध्ये नं पालना मयासें मगागु, गुकियात द्दंकलकि चिवर हे त्वका छ्वयेगु धका पाराजिका नियम दयेका बिज्यात गुगु नियम भिक्षुपित ४गू व भिक्षुणीपित ८गू दु । थुकि मध्ये निखलःसित नं न्हापांगु नियम हे सहवास मयायेगु धका धया तगु दु । आनन्द भन्ते नं भगवान बुद्धयाके मिस्तनापं गथेयाना व्यवहार यायेगु धका न्यंबले भगवान बुद्धं-इमित मस्वयेगु, स्वयेमाल धासा खँ मल्हायेगु व खँ ल्हायेमाल धासा स्मृतितया खँ ल्हायेगु धका धया बिज्यागु थ्वहे काम रागपाखँ बचे जुइया लागि खः । उकिं निर्वाण साक्षात्कार यायेगु खःसा काममिथ्याचारा मयायेगु जक मखु ब्रम्हचर्या हे पालना यायेमागु जुल ।

धम्मपदया नरक वर्णया थ्व गाथा स्मरणीय जू-
चत्तारि ठानानि नरो पमत्तो,
आपज्जति परदारू'पसेवी ।
अपुञ्जलाभं न निकामसेययं,
निन्दं ततीयं निरयं चतुत्थं ॥

अर्थात् - प्रमादि जुया परस्त्री गमन

साभार : सन्ध्या टाइम्स न्हिपौ, २०६८ साल मंसिर १४ गते बुधबार
(बि.सं.२०६८सालय् जगत सुन्दर परियत्ति केन्द्रया ग्वसालय् जूगु १९औं बौद्ध वक्तृत्व कला पर्वस थुगु लेख
सर्वोत्कृष्ट घोषण जूगु खः नापं थुगु लेखं बु.सं. २५५५ या पञ्चवीरसिं सिरपाः त्याकेत ताःलाःगु खः ।

याःन्हसिया गति प्यंगु जुइ - अपुण्य लाभ जुइ,
सुखं दाने फ़ैमखु, मेपिसं निन्दा याइ, नर्कय्
दुःख भोग याइ ।

उकिं मनुष्यपिसं काममिथ्याचाराया
कर्म मयायेमाल ।

॥ भवतु सब्ब मंगलं ॥

ज्ञानया मिखा चायेकेत परियत्ति त्वांकेनु

श्री शाक्यसिंह परियत्ति तथा प्रौढ शिक्षालय, थैना त्वाल्य् प्रत्येक शनिवार
सुथसिया ८:०० ताः ई निसैं १०:०० ताः ई तकक परियत्ति संचालन जुयाच्वंगु दु ।

श्री शाक्यसिंह परियत्ति तथा प्रौढ
शिक्षालयया स्वर्ण जयन्ती सुथांलाय्मा
यक्व यक्व भिन्तुना ।

रञ्जित
पहिरन
Fashions
Women's World

शान्ति

०९७७-९८४१७७७५३३,

०९७७-९८१३१२१२६०

प्रयागपोखरी-६, ललितपुर, नेपाल
ईमेल : shrishanti@yahoo.com

रबि कुमार श्रेष्ठ
मो. ९८५१०५३७०१

आर. आर. ट्रेडिङ्ग

प्रयागपोखरी, लगनखेल,

☎ ५५२५१८४

यहाँ घरायसी तथा भोजको
लागि चाहिने सम्पूर्ण खाद्य
सामाग्रीहरु सुपथ मुल्यमा
पाइन्छ ।

जाति भेद अन्त्यया नितिं बुद्ध धर्म

रुबी शाक्य, प्रवेश तृतीय वर्ष

२०६८ सालया जेठ महिनाय् नेपाया दैलेख जिल्लाय् क्वे या जातिम्ह सन्तबहादुर दमाई थजातम्ह राजकुमारी शाही नापं प्रेम विवाह यात धका मिसा पक्षया मनुतसे सन्तबहादुरया बौ सेते दमाईयात स्याना बिल अले थ्व घटना राष्ट्रव्यापि जुल । नेपालय् जातिय भेदभावया कारण थजागु घटनात बरोबर जुयावच्चं । गबलें क्वेया जाति लः काय्गु तुथिइ थिल धका, गबलें देगल्य् द्रहांवन धकासा गबलें भुगु थियाबिल धका द्वपं बिया च्वेया जाति धापिसं इमित दागु, गामं पितिना छ्वगु अले स्यानाहे ब्युगु घटनात नं भीसं बरोबर न्यना । थजागु घटना त न्यना भीगु मनय् अवश्यनं थी थी प्रश्नत लुयावइ । छम्ह मनून मेम्ह मनुयात स्यायेत तकन लिमचिलिगु कारण जुयावच्चंगु थ्व जात धयागु आखिर छु खः ? छु थ्व जातिय भेदभाव नेपाले जक दुगु खला वा मे मेगु देशेन दु ? सुं ब्यक्ति क्वेया जाति जन्म जूगु आधारे जीवन दतले अछुतया रूपय् जीवन हनेगु ला ? प्रश्न त यक्व लुयावई ।

वास्तवय् मानव समाजय् जातिया रूपं वर्गिकरण यायेगु खःसा केवल निगू जातय् जक विभक्त याये फइ, व खः मिजं व मिसा । वैज्ञानिक दृष्टिकोणं वकालत याये छिंगु शाश्वत सत्यनं थुलि हे जक खः । भावना गुणया कारणं मनुष्य धाय्का च्वनापि भीपि थ्व हे भावना गुण यात महत्त्व विइगु खः सा, छगुयां छगुहे जक जाति दु व खः मानव जाति । अथे खः सा छगुहे मानव जाति दुनेनं थी थी जाति अले उकें पिदंगु

जातिय भेदभाव गनं वल ?

संसार अनित्य , थौं दुगु कने मदया वनी । थ्वहे नियम कथं विश्वया इतिहासं भीत कना च्वनि । न्हापां जंगली युगया सुरु जुल । सुरक्षया निति मनुत पुचः पुचः मुना जुल । छम्ह नेतृत्व बिम्ह मनुया आवश्यक जुल, वयात जुजु धाल । पुचः दुने धमाधम संख्या बढेजुया वल, सामन्ति जुजुया राज वल । परिवर्तित समय अनुसार हिलावनेत व बिकाश याय्त तत्पर पुचः जनता व हिलावने म्हाम्ह जुजुया दथुइ कलह पिदन । थःगु सत्ता बचेयाय्त जुजु जातिप्रथाया सुरुवात यात । प्राचिन नेपाल उपत्यकाय् किरांत शासनयात लिच्छिवितय्सं त्याका कायेवं नेपाले जातिवादि शासन सुरु जुल । लिच्छिवि लिपा मल्ल तय्सं ब्राम्हणवादि शासन सुरु यात । जय स्थिति मल्लया पालं निसें हिन्दु तय्गु वर्ण व्यवस्थाया बिधान संग्रह जुया च्वंगु "मनुस्मृति" ग्रन्थया आधारे चार जात छत्तिस वर्ण लागु यात । ब्राम्हण, क्षेत्री, बैश्य व शुद्र धका प्यंगु जात छुटेयाना इमिसं याइगु ज्या नं छुटेयाना बिल । धर्म सत्ता माम्ह ब्राम्हणया बुद्धि व राज्य सत्ता माम्ह क्षेत्रीया शक्ति छ्यला राज चलेयात । ब्राम्हण या काय् ब्राम्हण, क्षेत्रीया काय् क्षेत्री, बैश्यया काय् बैश्य अले शुद्रया काय् शुद्र हे जुइगु थिति दय्कल । हिन्दुतय् दथुइ जक मखु बौद्धतय् दथुइ नं थःजात क्वजातया व्यवस्था यात । जातपात प्रथाया बिरोधी बुद्ध धर्म दथुइ नं जबरजस्ति हिन्दु सस्कार लाडेयाना

जातपातया व्यवस्था याना, बौद्ध गुरुपिन्त हिन्दु धर्म अनुसार कर्म काण्ड याकेगु व्यवस्था याना बुद्धया सिद्धान्त हे म्हेहिकल ।

दक्षिण अफ्रिकाय् हाकु जाति व भुयु जाति, मुस्लिम राष्ट्रे सिया व सुन्नि, भारते हिन्दु व मुस्लिम जातितय् दथुइ बरोबर जातिय दंगा जुया वंच्वं । थुकि सीदु नांया ल्युने तइगु थरया आधारं जक जातिय भेद जुया च्वंगु मखु अपितु लागुया वर्ण, धर्म, भाषा, राष्ट्र आदिया आधारे नं जातिवाद खडा जुया च्वंगु दुसा इमि दथुइ जातिय भेदभाव नं तिव्र जुया च्वंगु थौ या वास्तविकता खः । वास्तव्य जात धयागु छगू थजागु अदृष्य रेखा खः गुकिं मनुतय् दथुइ छ व जि, भीपि व कतपि, याना मनुतयत् कुचा कुचाय् ब्बथला बिइ । भीपि सकलें छगूहे मानव जाति धका भापिया थुगु अदृष्य रेखायात म्हुया छ्वयगु थौ या आवश्यकता खः । तर गथे याना ?

**नजच्चा वसलो होति, नजच्चा होति ब्राम्हणो ।
कम्मना वसलो होति, कम्मना होति ब्राम्हणो ॥**

अर्थात्,— जन्म सुं चण्डाल जुइमखु, न त ब्राम्हण हे । कर्म हे चण्डाल जुइ, कर्म हे ब्राम्हण जुइ ॥ वसल सुत्रे उल्लेख जुयाच्वंगु बुद्ध वचन खः थ्व । जाति भेदयात विश्वास मयाइम्ह वसपोल भगवान बुद्धया जन्म जातिय अभिमानय् गर्व ताय्किपि शाक्य पिनिगु कुले जन्म जूगु खः । उगु बुद्धकालिन अवस्थाय् जातिय अभिमानया कारणं शाक्य जातिपिनि आवाह विवाह थः दाजु किजा, तता केहे पिनि दथुइहे जुइगु खः । छगु इलय् खुम्ह शाक्य राजकुमारपि उपालि नौ नापं बुद्ध शासने प्रवजित जुइत वबले भगवान बुद्ध उपालि नौ यात न्हापलाक प्रवजित याना वयात वन्दना याका तिनि शाक्य राजकुमारपिन्त प्रवजित याना बिज्यात । अथेहे सुनित व सोपाक थें जापि धः सफा याइपि क्वेया जातिपिन्त शरण बिया बुद्ध शासनय् अशियार याना बिज्यागु घटनां जातिभेद

प्रति वसपोलया धारणा स्पष्ट या । वसपोलं धया बिज्यागु दु प्यंगू दिशां वगु खुसिया लः महासमुद्रे थ्यनिबले छगूहे जुथें थी थी जातिया ब्यक्तिपि बुद्ध शासनय् दुहां वइबलय् छगुहे समान जुई ।

जातिभेदया कारण हत्या हिंसाया घटनात आ जक मखु बुद्धकालिन अवस्थाय् नं जू । शाक्यतय्गुजातिय अभिमानया कारणं विडुडभं थः पाजु खल शाक्य वंशतय्गु विनाश यात । थ्व खं भगवान बुद्धं स्यूबलय् वस्पोलं थ्व घटना शाक्य तय्सं न्हापाया जन्मय् याना वगु मभिगु कर्मया विपाक भोग खः धया बिज्यात । थुकिं सिकेफुकि वस्पोलं जातियता यात मखु कर्म व कर्म फल यात विश्वास या ।

लोकय् च्वछाय् बहम्ह ज्वीया लागि उच्च जातिय परिवारे जन्म जुया मखु भिगु कथं प्यंगु अंगं परिपूर्ण जुया जीवन हनेमा धका भगवान बुद्धं जीवन हनेगु लंपु क्यना बिज्यागु दु, गुकियात चतुब्रम्हबिहार धका धाई । इपि थ थे खः—

१. मैत्री — सकसितं थः समान नालेगु
२. करुणा — सकसिगुं प्रति दया माया तय्गु
३. मुदिता — कतपिनिगु सुखय् लय् ताय्गु
४. उपेक्षा — तथस्त भाव तय्गु

२१ औं शताब्दी भीसं बालाक हे थु जातिभेद जायज मखु तर न थन जातिभेद दु । गनगनं भीसं मागुसिवे अप्वहे थु । खुंया तुति ध्यं धाय्वं थम्हं खुयागु खः सां तुति ल्हवनिपि भिपि मखुत, छाय् धासा तुति ल्हवनेवं थः खुं लाइ धका भीसं स्यु । गनं सार्वजनिक स्थले जातिय भेदभावयात कया ल्वापु जुया च्वंसा पिडितया पक्ष कया भीसं न्वं वाय् गया । कारण, भित्त परिवार व समाज या डर दु, कुलंगारम्ह धर्म त्वतिम्ह धाइ धका । थौया युवा तय्सं सभ्य व सुसस्कृत समाजया लागि बिकृति व बिसंगति विरुद्ध न्वं वाय्गु साहस याय् हे माः । भगवान बुद्धया धर्म

प्रभावित जुया हिन्दु कुले शुद्र जुया जन्म जुयानं
 शिक्षितम्ह, भारतया संविधान निर्माता बाबा साहेब
 डा. अम्बेडकर थः लाखौ अनुयायी सहित बौद्ध
 जुया जातिभेद विरुद्ध पला न्ह्याकुगु दसु भीगु
 न्ह्यने दु । थः जातय् जन्म जुयागुलि गर्व ताय्का
 मेपिन्त पालिया धु सम्भेजुया दमन याय्गु मभिगु
 कर्म तोता वस्पोल भगवान बुद्धं क्यना बिज्यागु
 सत्मार्गे न्ह्यावनां भिगु कर्म या पुसा प्युसा थ्व
 जीवन नं मेगु जीवन नं सुथां लाइ, भिं जुइ ।

पुसा गजागु पिइ,
 अजागु हे फलया भागिदार खः छ ।
 सत्कर्मया फल जुइ सुन्दर,
 दुष्कर्मया फल स्व, भयंकर ॥

॥ भवतु सब्ब मंगलं ॥

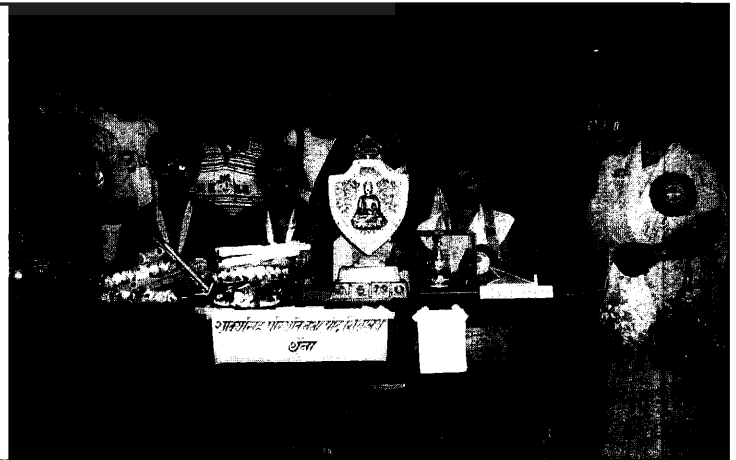
साभार : सन्ध्या टाइम्स् न्हिपौ, बि.सं. २०७१ भाद्र १७ गते
 मंगलबार ।

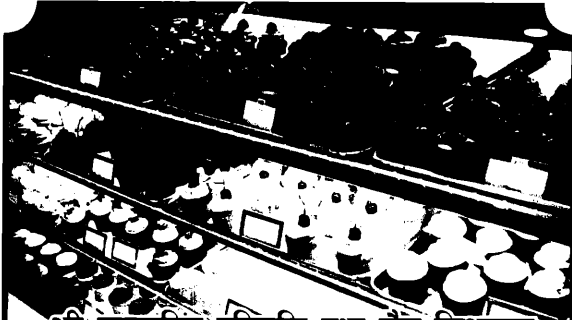
(बि.सं.२०६९ससुवर्ण बौद्ध युवा कमिति, लुभुया
 ग्वसालय् जूगु २० औं बौद्ध वक्तृत्व कला पर्वस थुगु लेख
 सर्वोत्कृष्ट घोषण जूगु खः ।)

वार्षिक उत्सव ज्याइवःस
 मंगल विषय प्रश्नोत्तर
 तथा छलफलस सहभागी
 परियत्ति विद्यार्थीपिं

३८ औं बुद्ध व बुद्धधर्म
 सम्बन्धी न्ह्यसःलिसः
 कासाय् विजेता परियत्ति
 विद्यार्थीपिं नापं परियत्ति
 परिवार

श्री शाक्यसिंह परियन्ति तथा प्रौढ शिक्षालय
स्थापना जुया ५० दँ पूर्वकूगु उपलक्ष्यय् हार्दिक
मंगलमय् शुभकामना देछानाच्चवना ।

Dragon Bakery

Prayagpokhari, Lagankhel
5550968

श्री शाक्यसिंह परियन्ति तथा प्रौढ शिक्षालय
स्थापना जुया ५० दँ पूर्वकूगु उपलक्ष्यय् हार्दिक
मंगलमय् शुभकामना देछानाच्चवना ।

Y.R. SHAKYA

Proprietor

Tel : 5545223 (Off.)
5524967 (Res.)

Shakya Art Gallery

Specialist in Nepalese & Tibetan Work of Art

Mailing:
P.O. Box : 183,
Kathmandu, Nepal

Showroom:
Ni. A. Ka. 10/367
Chakupat, Patan Dhoka,
Lalitpur-10, Nepal

पालिस गए अर्को पाइदो

गोल्डेन अर्नामिण्टस हाउस

टंगल पाटन, क्षेत्रपाटी काठमाडौं
मो. : ९८०३०२८४११, ९८०३०३१७१५

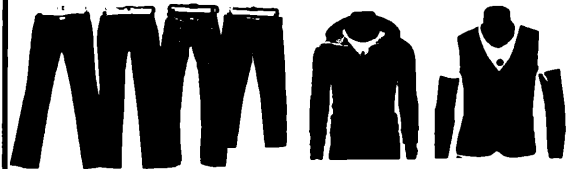
मुल्यमा ग्यारेण्टी, सामानमा ग्यारेण्टी

सुन जलपका सिक्रि, औंठी चुरा
मंगलसुत्र टिकमाला, सिरबिन्दी आदि

श्री शाक्यसिंह परियन्ति तथा प्रौढ शिक्षालय
स्थापना जुया ५० दँ पूर्वकूगु उपलक्ष्यय् हार्दिक
मंगलमय् शुभकामना देछानाच्चवना ।

Birendra Shakya

Mob : 9841435600
9808571041

Epics Fashion Wear

श्री शाक्यसिंह परियत्ति तथा प्रौढ शिक्षालय्या
थीथी इलय् जूगु विभिन्न गतिविधिया किपाःत

परियत्ति विद्यार्थीणि नापं संघ महानायक प्रज्ञानन्द
महास्थविर (तःधिकःम्ह भन्ते) - बि.सं. २०४९

परियत्ति शिक्षक शिक्षिकाणि - बि.सं. २०४९

शाक्यसिंह परियत्तिपाखें ऐतिहासिक रूपं भिंय्म्ह बोर्ड
स्थान हासिल यायूत सफल जूगु - बि.सं. २०४५

शाक्यसिंह परियत्तिपाखें भन्ते गुरुमांपिन्त भोजन -
बि.सं. २०७१ (बौद्ध जन विहार, सुनाकोठी)

शाक्यसिंह विहार व परियत्तिया संयुक्त लुम्बिनी व
रामग्राम भ्रमण - बि.सं. २०५८

शाक्यसिंह परियत्ति स्वक्वः बोर्ड वःपिन्त निःशुल्क
लुम्बिनी भ्रमण - बि.सं. २०५५

श्री शाक्यसिंह परियत्ति तथा प्रौढ शिक्षालय्या
थीथी इलय् जूगु विभिन्न गतिविधिया किपाःत

शाक्यसिंह परियत्तिपाखें बौद्ध न्ह्यसःलिसः कासाय्
दकलय् न्हापां प्रथम स्थान ह्यत् ताःलागु - बि.सं. २०४८

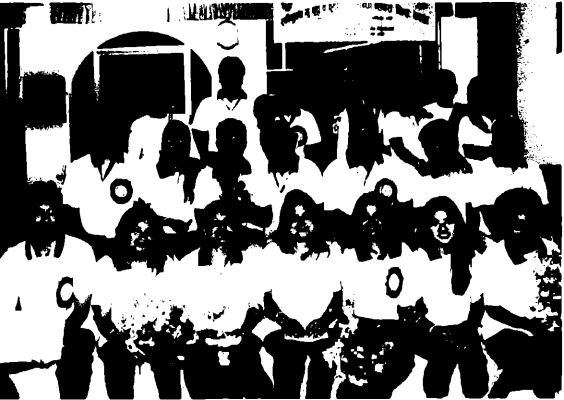
शाक्यसिंह परियत्तिपाखें बौद्ध न्ह्यसःलिसः कासाय् दोश्रो
पटक प्रथम स्थान ह्यत् ताःलागु - बि.सं. २०५०

शाक्यसिंह परियत्तिपाखें बौद्ध न्ह्यसःलिसः कासाय् तेश्रो
पटक प्रथम स्थान ह्यत् ताःलागु - बि.सं. २०५४

शाक्यसिंह परियत्तिपाखें बौद्ध न्ह्यसःलिसः कासाय् चौथो
पटक प्रथम स्थान ह्यत् ताःलागु - बि.सं. २०६७

शाक्यसिंह परियत्तिपाखें ३९ औं न्ह्यसःलिसः
कासाया ग्वसाः खलः पुचः - बि.सं. २०६८

शाक्यसिंह परियत्तिपाखें ३९ औं न्ह्यसःलिसः
कासाया फाइनलया किपाः - बि.सं. २०६८

New

**— Vandana —
Sarees —
&
Saru's Boutique**

**Chokhachhen Galli (Chura-Galli)
Indrachowk, Kathmandu, Nepal**

**Tel.: 01-4232516
01-4221686**

Remember for Designer Sarees, Blouses, Lehengas and Kurtas

Saroj Shakya

980.8080.899 B | 984.00.50.504 P

Statue Maker's Shop

Your Favourite since 1991

6-Boudhanath, Kathmandu, Nepal
Phone : 4499.484 S | 5526.049 R
rupamaker@wlink.com.np
www.rupamaker.com

Statues, Thangkas & Handicrafts
for your Dharma Practice

Workshop in Patan, Lalitpur

श्री शाक्यसिंह परियत्ति तथा प्रौढ शिक्षालय
स्थापना जुया ५० दै पूर्वकूगु उपलक्ष्यय् हार्दिक
मंगलमय् शुभकामना देछानाच्चवना ।

R.K. BAJRACHARYA & SONS

Gabahal, Lalitpur,
Tel : 016208962 (Shop), 5531927 (Res.)

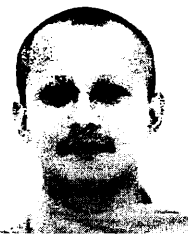
Prakash Ratna Bajracharya

Proprietor
Mob : 9841214832

Contacts us for :

**Garanteed Gold & Silver Ornaments
New & Old Designed Gold & Sliver
Ornaments as per the Order and
Readymade.**

जीवन आफै रचना गर्न सकिन्छ

भिक्षु सुद्धासो, सद्वम्मपालक उपाधि

हामी कहिले काँही विचार गर्छौं कि किन मानिसहरूमा कोही भाग्यवान सबै थोकबाट सम्पन्न सब क्षेत्रमा सफलता प्राप्त त कोही अभागी, पाहिलै पिच्छे समस्या र दुःख । यो प्रश्न तपाइकोमा मात्रै होइन सबको सामु छ । तर उत्तर नै नपाइकन यस संसारबाट बिदा भइ जान्छन् ।

यदि बुद्धधर्मको अध्ययन वा ज्ञान छ भने यसको उत्तर थाहा पाउँन सकिन्छ । कति जन्म भयो होला हामी यस संसारचक्रमा घुमिरहेको तर तब सम्म हरेक पटकको जन्ममा यस प्रश्नले हामीलाई पिरोलि रहन्छ, समस्या दिइने रहन्छ, जब सम्म सारा क्लेश (लोभ, द्वेष, मोह) बाट मुक्त भइ अरहत्व प्राप्त गर्दैनौं । साधारण मानव जीवन (पृथकजन) बाट अरहत्व सम्मको यात्रामा हामी कति मरे र कति जन्म लिए होला वा लिन्छौं होला । त्यस यात्राको क्रममा देवता भए होला मानिस भए होला । मानिस हुँदा पनि धनी, गरिब, राम्रो, नराम्रो आदि भइयो होला । पशुपंक्षी, अमनुष्य भइ पनि जन्म लियौं होला । तर जो भए पनि हामीले जीवनमा सुख भन्दा दुःख नै बढी प्राप्त गरियो होला । यी सबै चमत्कार, बरदान वा सरापको रूपमा पाएका हैनौं । यसको कारण छ, जसलाई कर्मको फलू भनी नाम दिएको छ ।

त्यसैले यी सबै हामीले गर्ने कर्मको फल मात्र हो । अरु केही होइन । अतीत जन्ममा, वर्तमानमा गरिएका कर्मको फल । जसमा राम्रो गरे राम्रो, नराम्रो गरे नराम्रो भन्ने कुरा हुन्छ ।

यी सबै कारण र परिणामको अनुसार वा कर्मको नियम अनुसार हो । जुन यो संसारचक्रको नियम हो । जसले जे गर्छ उसले त्यही प्राप्त गर्छ । जसलाई अंग्रेजीमा "law of kamma" भनिन्छ ।

यो नियम वहाँ भगवान बुद्धले बनाउनु भएको होइन । यो त संसारचक्रको नियम हो । जसलाई उहाँले फेला पार्नु भई फेरी हामीलाई राम्रो सँग बुझाइदिनु भएको मात्र हो । त्यसैले जुन सुकै धर्म मान्ने होस, जुनसुकै जात होस, थाहा पाउन वा नपाउन, चाहे विश्वास गरोस वा नगरोस् यस नियमले सबैलाई बाँधिएको पच्छ्याइ रहेको हुन्छ ।

जब हामीमा यस कर्म फलको नियमबारे जानकारी हुन्छ तब हामी त्यसलाई आचरण गरी जीवनको रूपरेखा तयार पार्न सकिन्छ । किनकि हामीमा यो गर्नु हुन्छ, यो हुदैन । यो गर्थो भने त्यस्तो हुन्छ, यस्तो भएको कारणयो भनी थाहा पाउने ज्ञान कर्म फल नियम बाट प्राप्त हुन्छ ।

त यहाँ भगवान बुद्धले बताउनु भएको धर्मलाई उदाहरणको रूपमा प्रस्तुत गरौं । जसबाट हामीलाई अझ प्रष्ट रूपमा बुझ्न मद्दत मिलोस् ।

कर्म

प्राणी हिंसा

इर्ष्यालु

फल

- आयु छोटो, रोगी, कोधी कुरूप

- मान मर्यादा कम वा नहुने

संकुचित भाव तथा
सहयोग नगर्ने, - गरिब, अभाव
आदर गौरव नराख्ने - निच जात
पण्डित, श्रमण नरुचाउने - प्रज्ञाको कमी

यी व्यवहारका मानिस मृत्यु पछि अपाय, दुर्गति, नरकभोग, यदि यी कर्म गरेर मानिस भइ जन्मे आयु छोटो, धेरै रोगी, कुरूप, मानमर्यादा कम वा हुदैन नहुने, गरिब, अभावै अभाव, निच जातमा जन्म हुने, ज्ञान, प्रज्ञाको कमी हुने हुन्छ ।

यसको ठिक विपरित प्राणी हिंसा नगर्ने, रिसालु नहुने, इर्ष्या नगर्ने, दान दिने, आदर गौरव राख्न जान्ने पण्डित श्रमणहरूको संगत गर्ने भयो भने मृत्यु पछि सुगती वास पाइन्छ । फेरी मानिस भइ जन्मेता पनि आयु लामो निरोगी हुन्छ । आदरणीय व्यक्ति भइन्छ, सम्पत्तीले भरि पुर्ण भइन्छ । राम्रो कुल घरानमा जन्मिन्छ, प्रज्ञावान र सम्यक दृष्टि भइन्छ ।

भगवान बुद्धको पालामा भएको सत्य घटना श्रावस्तीमा तिस्स भन्ने एकजना भिक्षु थियो । भिक्षु भई केहि दिन नबित्दै वहाँ बिरामी हुनुभयो । उनलाई खतिरा आयो । खतिरा बिस्तारै बिस्तारै ठूलो भइ अन्तमा नपाकेको बेल जत्रो ठूलो भयो । त्यसपछि खतिरा फुट्यो र पीप बगेर आयो । कुहिएको गन्ध आयो । यसरी शरिर भरि दुर्गन्ध भई हेर्ने नसकिने अवस्था भयो । यसले गर्दा वहाँलाई अरु भिक्षुहरूले पुतिगत तिस्स भन्न थाले । जसको अर्थ कुहिएको शरिर भएको तिस्स हो ।

दिन बित्दै गएपछि वहाँ स्थविरको छाला फुटेर आयो । हाड समेत टुक्रा टुक्रा भई चुर्ण चुर्ण भयो । वहाँको शरीर भरि पानी निस्केर हिलो जस्तै भयो । साथी भिक्षुहरूले पनि उसलाई हेर विचार गर्न गाह्रो माने । खात माथि त्यसै फ्याकिराखे जस्तै भइ वहाँ लेटिरहनु पर्‍यो ।

भगवान बुद्धले सधै विहान र बेलुका एक चोटि चारैतर्फ विचार फैलाई हेर्ने गर्नुहुन्छ । यस

क्रियालाई सुवर्ण ज्ञान फैलाउनु भएको भनिन्छ । यसरी फैलाई मुक्त हुन सक्ने क्षमता भएका सत्वहरू छ कि छैनन् भनी जान्नु हुन्थ्यो । यसरी नै एक दिन बिहान पख लोक तर्फ हेर्नुभएको अवस्थामा सुवर्णज्ञानरूपी घेरामा पुतिगततिस्स स्थविरलाई देख्नुभयो । अनि वहाँ त्यस स्थविर कहाँ जानु भई आफैले पानी उमालेर नुहाइदिनु भयो ।

त्यस अवस्थामा अरु भिक्षुहरू पनि चारै तिर जम्मा हुनु भयो । उनीहरूले पुतिगततिस्सको चीवर धोइदिनुभयो । अनि बुद्धले उहाँलाई खाटमा नै लेटाइदिनुभई अनित्यको विषयमा उपदेश दिनु भयो । "प्रिय पुत्र, पुतिगततिस्स तिम्रो यस शरीर एक दिन कुनै काम नलाग्ने काठको मुढा जस्तो हुनेछ — ।" बुद्धको उपदेश सुनी आफ्नो अधिको सुन्दर शरीर, यस सुन्दर शरीरको यो नाक, यो गाला र यो आँखा भनी चिनिने रूप र नामस्कन्धलाई स्मरण गर्नुभई विचार गर्दै जाँदा धेरै गहिराइभित्रका कुराहरू बल्ल बुझ्नु भयो । अनि पुतिगततिस्स अरहन्त हुनुभयो । एकछिन पछि नै परिनिर्वाण पनि हुनुभयो ।

यहाँ प्रश्न उठ्छ कि "वहाँ स्थविर अरहन्त हुन सक्ने गरी पुण्यगरेर आएको पारमी भएतापनि किन यसरी रोगी हुनुपरेको त ?"

पुर्व जन्ममा तिस्स पंछीहरू मार्ने व्याधा काम गर्थे । पासोमा परेका पंछीहरूलाई समाती राजाकहाँ दिनदिनै पुन्याउनु पर्दथ्यो । कहिले काही थुप्रै पंछीहरूलाई पासोमा पार्थ्यो । त्यस अवस्थामा जिउदै राखियो भने उडेर जान्छ कि भन्ने डर, यदि मारेर राख्यो भने कुहिने भएकोले हात, खुट्टा, पखेटा काटेर राख्यो । त्यो अकुशलले गर्दा उहाँ रोगी भइ बस्नुपर्यो । साथै त्यसै जन्ममा एक अरहन्त भिक्षुलाई एक छाक भोजन प्रदान गरी उहाँले यसरी प्रार्थना गरेको थियो । "तपाईंले बुझ्नु भएको धर्मलाई म पनि बुझ्न सकुं ।"

यस कुशल कर्मले गर्दा वहाँ अरहन्त हुन पाएको हो । यस उपदेशले हामीलाई छर्लङ्क

पारेको छ कि जीवनमा समस्या नचाहिएको हो भने कर्म पनि राम्रो गर्ने पर्छ । किनकि जब हामी राम्रो कुशलकर्म गर्छौं । जस्तै दानदिने, शील पालन गर्ने ध्यान भावना आदि कर्म गर्छौं । तब पुण्य पनि धेरै प्राप्त भई हामीलाई सुख र उन्नति दिन्छ । हर जन्ममा हामीलाई सम्पूर्ण सम्पत्तिले भरिपुर्ण गरि दिन्छ । यसै कुशल कर्मको कारणबाट संसारचक्रको अन्त निर्वाण नपुगुन्जेल आनन्द पूर्वक संसारचक्रको चारिका गराइ दिन्छ ।

“पुण्य” शब्द छोटो छ तर यसको आवश्यकता, महत्त्व सत्त्व प्राणीमा धेरै नै ठूलो छ । त यहाँ पुण्यको आधार र कर्मको नियम अनुसार जीवनको रचना गर्न सकिन्छ भन्ने कुरा आयो ।

पुण्य के हो ? र कहाँ छ त ?

पुण्य भनेको एक प्रकारको ऊर्जा हो । जसको रूपरेखा प्रनित छ अत्यन्त शक्तिशाली छ । पुण्य भनेको चित्तलाई सफा परिशुद्ध र फराकिलो बनाउने मेसिन हो । जुन सम्पूर्ण प्रकारको क्लेशबाट अलग छ । त्यसलाई हामी पुण्य भन्छौं । तर अपशोच सबै जनाले पुण्य देख्न सकिदैन । जस कारण कुनै मानिसहरू पुण्य छ भनि विश्वास गर्दैनन् । जसले धर्म राम्रो सँग आचरणगरी मार्गफल प्राप्त गरेको हुन्छ त्यसले पुण्य र पाप दुबैलाई देख्छ । त्यसकारण पुण्य र पाप छ र त्यो आफु भित्रै रहेको हुन्छ ।

पुण्य भनेको हाम्रो मनमा रहेको शुद्ध भाग हो जसले हामीलाई मानव बनाइदिन्छ । पाप भनेको अशुद्ध भाग हो जसले दानव बनाइ दिन्छ । हामी पुण्य लाई देख्न सकिदैनौं तर चित्तद्वारा अनुभव गर्न सक्छौं । जस्तै दान दिदा, शील पालन गर्दा, भावना बस्दा चित्त मन आनन्दित हुन्छ प्रसन्नता मिल्छ । यो नै पुण्यको लक्षण हो । पुण्य भयो भने हर क्षेत्रमा सफलता प्राप्त गर्न सजिलो हुन्छ । पुण्य हामी दान दिइ, शील पालन गरी भावना बसी अरु कुशल कर्म गरी प्राप्त गर्न सक्छौं । जसले सफलता प्राप्त गर्ने रूप सम्पत्ति,

धन सम्पत्ति र गुण सम्पत्ति दिलाइ दिन्छ ।

त्यसकारण जब हामीमा पुण्य पर्याप्त मात्रामा हुन्छ र पुण्यले फल पठाउँछ, तब सम्पूर्ण भोग सम्पत्ति र राम्रा कुराहरू हामीलाई खोज्दै आउँछ । तर जब हामीमा पुण्यको अभाव हुन्छ तब यी भोग सम्पत्तिहरू पनि बिस्तारै कम हुदै जान्छ र सफलता प्राप्त गर्ने बाटोहरू पनि नाश हुदै जान्छ ।

उदाहरणको लागि कुनै एक खोलामा प्रसस्त पानी छ । जुन पानीले खोलामा रहेको ठुलो ढुङ्गालाई पनि छोपि रहेकोहुन्छ, भने त्यस खोलामा रहेको ढुङ्गा राम्ररी चलाउन सक्छौं । यदि पानी कम छ भने ढुङ्गाहरूले ढुङ्गालाई बाधा दिन सक्छ । ढुङ्गा राम्ररी हाक्न सकिदैन । त यहाँ पानीलाई पुण्यको रूपमा हेरौं र ढुङ्गालाई जीवनको समस्या र ढुङ्गालाई जीवन ।

सबै थोक चिज बस्तु पुण्यको आधारमा बसेको हुन्छ । पुण्यले हरेक काम कुरोमा सफलता दिलाउन मद्दत गर्छ । सुख र सफलताको भरोसा हो पुण्य । पुण्य हाम्रो एकमात्र असल साथी हो । जुन हामी सँग सदा रहिरहन्छ । छाया जस्तै सितल र कहिले पनि नछुटिने साथी हो पुण्य । एक पटक मात्र पुण्य गरे पनि जन्मो जन्म सम्म फल दिइ राख्छ पुण्यले । एक मात्र त्यस्तो बिउ हो जसलाई धेरै लामो समय सम्म राखि राख्न सकिन्छ । पुण्य भनेको त्यस्तो सम्पत्ति हो जुन हरेक देशमा चलाउन मिल्छ । साथै पुण्यले पापलाई पनि कम गर्न सकिन्छ । जस्तै उदाहरणको लागि एक गिलास नुनिलो पानी छ । त्यसलाई लगेर एक बाल्टिन सफा पानीमा खन्याइ दियो भने त्यो नुनिलो कम हुन्छ तर त्यस पानीमा नुनको मात्रा त छदै छ । फेरी त्यसलाई पनि लगेर ड्रममा खन्याइ दियो भने नुनिलो स्वाद नै नरहे जस्तो पनि शुद्ध हुन्छ । तर त्यसमा नुनको मात्रा त छदै छ । अब यहाँ नुनलाई पाप मानौं पानीलाई पुण्य त्यस्तै नुनिलो स्वादलाई नराम्रो

विपाक कर्म । पानीको मात्रा बढेर जुनिलो स्वाद कम भए जस्तै पुण्यको भाग बढि भयो भने पापको भाग कम हुन्छ ।

पुण्यलाई पारमितामा परिवर्तन गर्न सकिन्छ । पारमिता भनेको पुण्य भन्दा माथिको तह हो । जुन बोधिसत्त्वहरू बाट गरिन्छ । ती १० प्रकारका छन् :

- १) दान पारमिता
- २) शील पारमिता
- ३) नैष्कर्म पारमिता
- ४) प्रज्ञा पारमिता
- ५) विर्य पारमिता
- ६) क्षान्ति पारमिता
- ७) सत्य पारमिता
- ८) अधिष्ठान पारमिता
- ९) मैत्री पारमिता
- १०) उपेक्षा पारमिता

जसलाई संक्षिप्तका ३ पुण्य किया भनि लिन सक्छौ ।

- १) दान
- २) शील
- ३) भावना

जसलाई हामीले अतुत रूपमा निरन्तरता दिदै हाम्रो दैनिक जीवनमा उतार्न सक्यौ भने पारमिता हुन जान्छ । जसको आनिशंस पुण्य भन्दा बढि छ । त्यसैले हामीले सानो सानो दान गरिकन जब ठुलो त्याग गरी दान गरिन्छ तब ति सबै मिली दान पारमिता पुरा गर्न सकिने हुन्छ । त्यसै कारण जुन हामीले अहिले गर्दै आएको दान, शील भावना छ त्यसलाई पारमिताको सुरुवात भन्न सक्छौ ।

यहि दान, शील भावना आदि पुण्यबाट नै हामीले जीवनको रचना गर्न सक्छौ । त्यसै कारण हामी नै आफ्नो जीवनको रचनाकार हौ । यसरी हामी सँग भएको क्लेश (लोभ, द्वेष, मोह) लाई दान शील भावनाले कम गरी कर्मको नियमलाई

बुझी त्यस अनुसार काम गर्यौ भने हामीलाई सताइ रहेको प्रश्नको उत्तर हामी पाउँछौ । साथै यही दान, शील भावना एक सच्चा बौद्धको पहिचान पनि हो ।

त्यसकारण बौद्ध देश Thailand मा भन्ने चलन छ कि 'यदि दान दिएको छैन भने खाना नखानु, शील पालन वा याचना गरेको छैन भने घरबाट बाहिर नजानु, भावना गरेको छैन भने नसुत्नु' ।

। भवतु सब्ब मंगलं ।

तःधिकम्ह भन्ते

(संघमहानायक भिक्षु प्रज्ञानन्द महास्थविर)

- भिक्षु सुद्धास्सो

वन्दना वन्दना वन्दना
दुनुगलं निसे जिगु वन्दना
शील सदाचारं सम्पन्न जूम्ह
मैत्री करुणां भयं भयं ब्यूम्ह

शुद्ध बुद्ध धर्म न्हापाँ दुतिहम्ह
दत सिइके भीसं थौ सधर्म
म्हस्यू भीसं वसपोल उम्ह
दकले सकले भन्ते तःधिकम्ह

दत थौ भीत बुद्धया मार्ग
वसपोलं गाक्को संघर्ष याःगु
फवने आर्शिवाद वसपोलयाके
वनेफय्मा भीनं वसपोलया मार्ग

बौद्ध परियत्ति शिक्षाया उद्घाटन जूगु
अक्षय तृतीया जन्म दिँ लुमके वहःजू ।

बुद्ध शिक्षा व समाज सेवा

मिला शाक्य, प्रवेश तृतीय वर्ष

थ्व संसारय आश्रित सर्व श्रेष्ठ प्राणि मानव जाति पिनिगु पुचः वा संगठनयात हे समाज धका धई । थ्वहे समाजयागु सेवा यायेगु हे समाज सेवा खः । छगु दे दुने जाति, भाषा, धर्म, सम्प्रदाय, संस्कृति आदिया हुनि पृथग समाजत दया च्वनि तर न्ह्याकु हे थी थी समाज दसां सत्यता ला थ्वहे खः कि समाज मानव वा मनु तयगु पुचः खः । थ्व अर्थय मानव सेवा हे समाज सेवा खः । प्रत्येक व्यक्ति सक्षम जूसा इमिगु परिवार सक्षम जुइ, प्रत्येक परिवार सक्षम जूसा इमिगु त्वाः, समाज सक्षम जुइ अले प्रत्येक त्वाः, समाज सक्षम जुसा देशयाहे भि जुइ, बिकाश जुइ शान्ति जुइ तर प्रत्येक समाज दुने दुगु विकृति गथेकि तमि चिमि, जाति विभेद, विकृत कर्मकाण्ड, व्यक्तिगत स्वार्थ आदिं याना थौ कन्हे विश्वे हे कलह, अशान्ति, अन्याय अत्याचार आदिं याना प्रत्येक व्यक्ति दुखित जुया च्वने मागु थौ या वास्तविकता खःसा इमित लँ क्यना बिगु मानव धर्म थौ या आवश्यकता खः ।

सिद्धार्थ कुमार संसारे दुख दु धका थुइका २९ दँय गृहत्याग याना ३५ दँय बुद्धत्व लाभ याना सम्पूर्ण दुख मुक्त जुया दकसिवे न्हापौ पञ्चभद्र वर्गीय भिक्षु पिन्त धर्म देशना याना बिज्यात अले वसपोलं थः शिष्य पिन्त थुगु धर्म यात बहुजन हित व सुखया लागि संसारे चारिका या धासैं “चरथ भिक्खवे चारिकं बहुजन हिताय बहुजन

सुखाय, लोकानुकम्पाय अत्याय हिताय सुखाय देव मनुस्सानं” धका आज्ञा जुया बिज्यात । बुद्धधमय मौलिक शिद्धान्त हे सम्पूर्ण मानव जातिया हित सुख व कल्याण यायेगु खः । वसपोलं बिया बिज्यागु उपदेश सुं विशेष जाति सम्प्रदाय व लिङ्गया लागि जक मखु वसपोलया उपदेशयात धनी, गरिब, उच्च जाति, नीच जाति, महिला, पुरुष आदि सकल मानव जातिं अध्ययन मनन व अनुसरण याये फु । बुद्ध धर्मय छुन प्रकारया विभेद मरु सुना धर्म यात धारण याइ वयात धर्म रक्षा याइ “धम्मो हवे रक्खति धम्मचारी” ।

वसपोल भगवान बुद्धं धाया बिज्यात संसारय दुख दु दुखया कारण दु दुखया अन्त्य दु व दुख मदेकिगु लँपु नं दु । व लँपु आर्य अष्टांगिक मार्ग खः, गुकि सील अर्न्तगत सम्यक वचन, सम्यक कर्मान्त, व सम्यक आजिविका, समाधि अर्न्तगत सम्यक व्यायाम, सम्यक स्मृति, व सम्यक समाधि व प्रज्ञा अर्न्तगत सम्यक दृष्टि व सम्यक संकल्प या लँपु क्यना बिज्यात । भिक्षु अस्सजितं उपतिस्स ब्राह्मणयात बुद्धधर्मया परिचय बिसैं “ये धम्मा हेतुप्पभवा, तेसं हेतु तथागतो आह, तेसं च यो निरोधो एवं वादि महासमणो” अर्थात् हेतु पाखें उत्पन्न जुइगु गुलिन विषय वस्तुत दु व फुकया कारण व निरोध तथागतं कना बिज्याइ । थ्वहे बुद्ध वाद खः । थथे वसपोलं संसारय दुख दु व दुख मदयकि फु धका लँपु क्यना बिज्यागु मानव

जाति प्रति असिमित करुणा तथा सकल मानव जातियात भव सागरं तरे यायेत खः मखुसा थः छम्ह जक तरेजुया वपि प्रत्येक बुद्धपि नं मदुगु मखु ।

भौतिक सुख सुविधा व बिकास निर्माणयात अप्व महत्व बिङ्गु थौया आधुनिक समाजय् नैतिक ज्ञानया अभावं न्ह्याक्वहे विकासया परियोजना वसां पूर्ण सफलता प्राप्त यायेत थाकु । छाय् धासा बिकासया परियोजना निर्णय व कार्यान्वयन समाज सेवा पाखे केन्द्रित मजुसे राजनितिक हस्तक्षेपं व्यक्तिवाद हाजिर जुइगु जुया ज्या पुवंसां समाज अनुकुल उपलब्धि जुया च्वंगु खनेमदु । दसुया लागि झ्याचःगु लँपु भिके मागु जुल तर थ्व ज्या यायेत बजेत निकासया लागि सम्बन्धित निकाय पाखे साधारण उपभोक्ता पिसं अपुक रकम प्राप्त याये थाकु तर थ्वहे ज्या छम्ह चल्तापुर्जाम्ह मध्यस्थ कर्ता वा ठेकेदार अपुक प्राप्त याइ व सम्बन्धित समाज लिसे तप्यंक स्वापु मतसे रातारात लँ पिच याना बि । तर व बाँलाकुगु लँपु नापँ उपभोक्ताया भावनात्मक सम्बन्ध मदु हाकन थ जुइम्वागु लँपुयात ठेकेदार बाँलाक दय्का बि धयागुन भरोसा मदु अले लँ दय्कुगु छुं दिं लिपा हे विभिन्न त्वहः तथा गा म्हुइगु लँ स्थंकेगु सुरु जुइ । म्हालासाला नं दइमखु । अले थथे स्पंगु लँपु हाकनं सरकारं हे दय्कि धका जनतात सुमुक च्वनी । थजागु समाज सेवा जुइगु विकास निर्माणया ज्याय् वइगु समस्या यात ज्यंकेत भगवान बुद्धं कना बिज्यागु चतुर्ब्रम्ह विहारयात अनुसरण यायेफु । चतु ब्रम्ह विहार धयागु मैत्री, करुणा, मुदिता व उपेक्षा खः । विकास निर्माणया ज्याय् सम्बन्धित समाजयात संलग्न यायेमा । अथे सहभागी समाज वा समुहया दुजतय् दथुइ मैत्री भाव आवश्यक जु मखुसा तं शत्रुता, इर्ष्या यागु भावनां समुहस एकता दइमखु अले त्वापु

जुया छुनं उपलब्धि जुइमखु । मैत्री नापं उत्पन्न जुइगु भावना करुणा खः । समाजय् फुक व्यक्ति सम्पन्न आत्मनिर्भरपि जुइ धयागु दइमखु उकि दुपिसं मदुपिन्त ह्यवाय् चवाय् मयासे इमिगु दुख सुखयात थुइका करुणा तल धासा व समुहया दुजतय् दथुइ विश्वासया भावना जागरित जुइ उत्पदनशील जुइ । ज्या यायेगु इवल्य् सफलता प्राप्त जुइबले ज्यायापिन्त खुसि जुया बधाइ बिमा थुके सकसित हौसला दइ अले सकारात्मक सोचं लकस उत्साहप्रद जुइ । थुकियात हे मुदिता धाइ । ज्या यायेबले न्ह्याबलें सफल हे जुइमा धयागु मदु । कथंकदाचित असफल जुल धासा छु कारण असफल जुल धका बोध याना ज्या यापिन्त ब्व मब्युसे असफलतायात उपेक्षा याना दुःख स्पूपिन्त सहानुभूति प्रकट यासें हाकन प्रयत्न यायेत प्रेरित यात धाःसा छुनं सामाजिक विकास निर्माणया ज्या सफलतापूर्वक पूवनी । उकि भीसं थुइकि फु भगवान बुद्धं बियाबिज्यागु चतुर्ब्रम्ह विहारया शिक्षा समाज सेवा केन्द्रित खः ।

समाजय् विद्यमान छगू विकृति जाति विभेद नं खः । भगवान बुद्धं धया बिज्यागु दु :-
नजच्चा वसलो होति, नजच्चा होति ब्राम्हणो ।
कम्मना वसलो होति, कम्मना होति ब्राम्हणो ॥

अर्थात् सुनं व्यक्ति जातं ब्राम्हण जुइमखु न त चण्डाल हे सुनं व्यक्ति कर्म हे ब्राम्हण व चण्डाल जुइ । थुकिं सिइ दु वसपोलं बुद्ध शासनय् जाति भेदयात स्थान बिया बिमज्या । वसपोलया कथं विभिन्न नामधारि खुसि समुद्रय् विलिन जुया छगु हे जू थें बुद्ध शासनय् नं विभिन्न जातियापि गृह त्याग याना पीत वस्त्रधारि जुइवं छगु हे समान भिक्षु वा भिक्षुणी जुइ । अथे हे भगवान बुद्धं तःमि चिमि व लिङ्गया विभेद नं याना बिमज्या वसपोलं बुद्ध शासनय् ब्राम्हण कुलं वपि सारिपुत्र, मौद्गल्यायन, सम्पन्नपि यस कुमार व

वया पासापि, महारानी प्रजापति गोतमी व खेमा महारानी थंतु सं चाइगु कुलं वम्ह उपाली, निर्धन पि सुनित व सोपाक पिन्त नं प्रव्रजित याना समान दर्जा तथा बिज्यात । भीगु समाजय् विध्यमान बिकृत कर्मकाण्ड नं छगु सामाजिक लव्य खः । खुसि म्व ल्हुया, ल्वया द्यःयात दुरु, ल, घ्य, कस्तिं लुना पुरोहितपिन्त नाना प्रकारया दान याना यज्ञ आदि होम याना पाप कर्म बचे जुइगु स्वर्ग बास जुइगु अन्ध विश्वासं मनुत पाप कर्म यायेत मग्यात सा थुकि जाति भेद तमि चिमि या भेद आदि विकृति न ब्वलंगु दु । भगवान बुद्ध धाया बिज्यागु दु गथे चिकं लखे ल्येहें पुइगु खः भिगु कर्म याम्ह व्यक्तिन थ्व जन्म व मेगु जन्मय् नं याउँक ल्येहें पुइ, भि जुइ । गुम्हसिनं मभिगु इयातूगु कर्म यात, वयागु गति इयातूगु ल्वहं लखे दुबेजुइ थें दुबेजुइ, पतन जुइ । उकिं कर्मकाण्डं जीवन सुथां लाइगु मखु । थःगु चित्त भिनेमा, कर्म भिनेमा, ज्या भिनेमा । थुकिं सिइदु बुद्ध धर्मय् जातिय, लैङ्गिक, आर्थिक रूपं विभेद मदुसा कर्मकाण्डयात मखु कर्म व कर्मफलयात विश्वास याय्मा धका मानव धर्मयात स्थान बियातगु दु ।

भगवान बुद्ध न्हिथं महाकरुणासमापति ध्यानय् च्वना दुःखय् लाना च्वम्ह, मभिगु लँपुइ लानाच्वम्ह, तर योग्यम्ह व्यक्तियात उद्धार याना बिज्याइगु खः । द्वंगु लँपुइ लानाच्वंपि, अंगुलिमाल, मत्थकुण्डली आदिपिन्त वसपोलं उद्धार याना बिज्यागु खःसा रोगिम्ह पुतिगततिस्सयात थम्ह हे सेवा यासैं गुम्हसिनं रोगिया सेवा याइ वं बुद्धया सेवा यागु जुइ धया बिज्यात । थुकि भीत समाजय् दुपि दुखिपि व रोगिपिन्त सेवा यायेमा धका ध्वथिका बिज्यागु थें जित ताः । अथेहे समाजय् शान्ति स्थापनाया नितिं भीसं थःगु जिजिका चलेयायेगु इवल्य् शस्त्रअस्त्र व्यापार, देह व्यापार, मांस व्यापार, लागुपदार्थया

व्यापार व विषालु पदार्थया व्यापार मयायगु सम्यक आजिविकाया लँपु क्यना बिज्यागु दुसा समाजय् भिम्ह व्यक्ति जुइया लागि शील सदाचार बाँलाकेमाः पञ्चशील, अष्टशील व दशशील पालना यायेगुलि बः बिसैं नैतिक चरित्र ज्ञान नं बिया बिज्यागु दु । नापं सुखि गृहस्थ जीवन हनेया लागि सिंगालोवाद सुत्रय् गृहि विनय उपदेश विया बिज्यागु दु । थथे व्यक्ति व समाजयात भिंकिगु व सेवा याइगु धर्म जूगुलिं बुद्ध धर्म ब्याक्कं मानव धर्म खः समाजयात सेवा याइगु धर्म खः । उकिं हे जुइ डा. भिमराव अम्बेडकरं धयाबिज्याःगु बुद्ध धर्मया प्रचार यायेगु हे मानव समाज या सेवा यायेगु खः ।

। भवतु सब्ब मंगलं ।

श्री शाक्यसिंह परियत्ति तथा प्रौढ
शिक्षालयया स्वर्ण जयन्ती सुथांलाय्मा
यक्व यक्व भिन्तुना ।

सिद्धार्थ वस्त्रालय

ल.पु. टंगल टोल
फोन नं. ५५२५४९२

- साडि, ब्लाउज, पेटीकोट, गाउन, चोलो,
- कुर्ता सुरूवाल, सल, नेवारी ड्रेस, लुंगी
- सिरक, डस्ना, सोफा खोल, पर्दा तन्ना
- सुट पाइट, सर्ट, दौरा सुरूवाल, स्कुल ड्रेस

विशुद्ध कपडय्, कपडय्मा यानिं सम्पूर्ण कपडया
तथा कपडो कपडय्को यानिं चिपडय् कपडय् यानिं
यानिंसा हाँसे अइएर यानिंसा तयाय यानिंसा

तृष्णा सम्पूर्ण दुःखया मूल कारण

रुवि शाक्य, प्रवेश तृतीय वर्ष

छन्हू जि टि.भि सोया च्वना, उकि छगु विज्ञापन वयाच्वन । निम्हतिपु चान्हय् टर्चलाइटं क्यना थः जलाखलाया दिकातःगु गाडी नापेयाना च्वन, नापय् याये धुंका भातम्हसिनं दुःख मनं खा खिउंके तथा कलाम्हसित धाल – “ भ्नीगु गाडी ला थ्व सिवे ३ इन्च चिगः खनि ।” कलाम्ह उधिमय् भातम्हसित धाल – “का हूँ भ्नीगु गाडी थःथें मिया थ्वसिबें तःग्वःगु गाडी न्यानाहि ।” खःला थ्व विज्ञापन छगू कम्प्युटर वेभसाइट यागु खः थकि छुं नं सामान माःसा कम्प्युटर वेभसाइटया माध्यमं तुरुन्त सामान उपलब्ध जुइ, धाय् त्यंगु खः तर जिगु मनय् द्वाहां वंगु खँ छु धाःसा, भ्नी मनूतय् इच्छा गुलि असिमित, जि जिगु धयागु आत्मभाव गुलि क्वातु । न्ह्याक्व दसां मगाःगु, दःसां दुःख, मदःसां दुःख ।

सांसारिक दुःखायात वाः चाय्का बोधिसत्व सिद्धार्थ गृहत्याग याना बुद्धत्व लाभ याना बिज्यासैलि दकसिवे न्हापाँ पञ्चभद्र वर्गियपिन्त धर्मदेशना याना बिज्यात । धर्मचक्र सुत्रय् उल्लेख जुयाच्वंगु थुगु देशनाय् वसपोलं धया बिज्यात – “दुःख दु, दुःखाया कारण दु, दुःख मदेकेनं फु व दुःख मदेकेगु लँपु नं दु धैगु खं यचुक खंकेत न्हापाँ मिखा मदु, आ चक्खुं उदपादि (मिखा दत), ज्ञाणं उदपादि (ज्ञान दत), विज्जा उदपादि (विद्या दत) अले पञ्चा उदपादि (बोध जुइगु प्रज्ञा दत) । वसपोलं धया बिज्यात संसारया फुक्क विषयवस्तु दुःखदायी खः । जन्म जुइगु, बुढा जुइगु, रोगी जुइगु, सीगु, मयोपिं नापं त्वना चोनेगु, यम्ह नापं बाया चोनेगु, थम्ह इच्छा यानागु पुरा मजुइगु अले संक्षेपं पञ्चउपादानस्कन्ध

फुक्क हे दुःख खः । प्रत्येक जीवित प्राणिस निहित जुया च्वंगु पञ्चस्कन्ध धयागु— १. रूप-भौतिक वस्तुत २. वेदना-अनुभूति ३. संज्ञा- स्मरण याइगु ४. संस्कार-मनय् छाप च्वनिगु ५. विज्ञान-चित्त खः ।

चित्तं खुगू आयतन १. मिखा २. न्हाय्पं ३. न्हाय् ४. म्ये ५. छयंगु व ६. मन पाखें प्राप्त जुइगु विषययात ग्रहण याई, अले पञ्च काम १. रूप २. शब्द ३. गन्ध ४. रस व ५. स्पर्श प्रति आशक्ति ब्वलनि अले दुःखाया कारण बने जुइ । दुःख मदुगु अवस्थायात सुख धाइसा सुख मदुगु अवस्थायात दुःख धाई तर जब तक मनय् थी थी इच्छात ब्वलना च्वनी तब तक धाथेया सुख प्राप्त जुइ मखु, छाय् धासा सुखया दुने नं दुःख दु ।

छम्ह नाँ दम्ह साहु दु, वया छें तसकँ बाँला, फुक्क भौतिक साधनं सम्पन्न, मेपिनिगु नजरय् व छम्ह सुखी व सम्पन्न व्यक्ति खः तर वया चिनि ल्वय् दु, ब्लड प्रेशरनं दु, उकिं वया थःगु इच्छानुसार नसात्वंसा नय् मज्यु, हाकनं थःगु सम्पत्ति मेपिसं खुइ, लुटे याई धयागु धन्दा व पीरं चच्छि याउंके न्हयनं मव । वया छें क्वसं गरिब दरिद्रीपिं निम्हतिपु छगु बल्चाय् च्वनाच्वंगु दु । इपिं ज्यामी ज्या याना जीवन हना च्वन । छन्हू ज्या मयातकि ल्हाम्हुतु चुलाइ मखु, सुथय् नसा बहनी छु नय्गु धयागु पीर अयनं न्ह्याक्व दुःख सिमासां इमिगु ख्वाले सन्तुष्टि भाव दु, चान्हय् स्याक्क न्हयनं व । छन्हू लिक्क च्वम्ह साहुनं चान्हय् इमिगु ल्वखा क्वय् गुद्वेबा प्वचिनातगु म्हिचा त्वता वन, कन्हे खुन्हु इमिसं व म्हिचा खन, छें दुने वया म्हिचाय्

च्वंगु चेवा ल्याखात द्वछि पा भिद्व दु । इपिं लय् लय् ताल तर पलखं इमि ग्याचिकु जुल, सुं वया थ्व जिगु चेवा धका का वइ धका, उकिं काचाकाचा मिहचा विसिकल अले निमित्तपुया सल्लाह जुल, – “थौं बहनी कमेयाना हयागु चेवा खर्च मयायेगु, अले न्यान्हु तक्क बहनी चाँ लाना न्हि निसः या दरं चेवा वचे यायेवले द्वछि खाई अले भिके भिद्व चेवा दइ ।” न्हापाँ दाँ मुंके मफुसां दुःख सिया न्हि निछा नया च्वपिं इपिं , थौं गुद्व चेवा दतनं चाँ लाय्गु सल्लाह याना च्वन, न्हापा छें त्वता ज्या यावनिपिं इपिं, थौं चेवा खुया यनि धका छम्ह छेपिवा च्वने मागु जुल । न्याँन्हु चाँ लाना द्वछि चेवा मुनि वले इमिके भिद्व चेवा ला दइ तर लिपा लाख खाकेगु इच्छा जुइ, अनं लिपा करोडया पीर । भीके दुगु असिमित इच्छा आकांक्षां भीत गबले सन्तुष्टि बीमखु । अले न्याक्व दसा दुःख या दुःख हे ।

बुद्ध शासनया आधारभूत सिद्धान्त प्रतीत्य समुत्पाद खः । प्रीतत्य समुत्पाद धयागु हेतुफलवाद खः । थुगु दर्शन अनुसार छुँ ज्या जुइत कारण मा । जन्ममरणया भवचक्रय् प्रतित्य समुत्पाद अनुसार हे न्ह्याँ वना च्वनी । दुःखं मुक्त जुयेत थ्व चक्रयात त्वाथले मा । थुगु दर्शन अनुसार दुःखया मुल कारण तृष्णा हे खःसा भिनिगु तगिया थ्व चक्र त्वाथलेगु उपाय धयागु तृष्णा क्षय यायेगु हे खः । थ्व भिनिगु तगिं थः थे खः – १. अविद्या २. संस्कार ३. विज्ञान ४. नामरूप ५. षडायतन ६.स्पर्श ७. वेदना ८. तृष्णा ९. उपादान १०. भव ११. जाति १२. जरामरण । थ्व चक्रयात वेदना व तृष्णाया दथुइ खण्डन याये ज्यु ।

भगवान बुद्ध धया विज्यागु दु –“तण्हक्खयो सब्ब दुक्खं जिनाति” अर्थात तृष्णा क्षयं व्याक दुःखयात त्याकि । थुकिं सीदु दुःखया मुल कारण तृष्णा हे खः । भिगु चित्तय् उत्पन्न जुइगु असिमित

स्वार्थी इच्छा व आसक्तियात हे तृष्णा धाइगु खः । तृष्णा स्वंगु प्रकारया दु । १. काम तृष्णा (पञ्च काम भोग यायेगु इच्छा) २. भव तृष्णा (हाकनं हाकनं जन्म कायेगु इच्छा) ३. विभव तृष्णा (तृष्णा निर्मुल मयासे मुक्ति प्राप्त यायेगु इच्छा) ।

थःजागु थी थी इच्छां भीगु मनय् क्लेश उत्पन्न याई । भीगु मनय् दुगु नकारात्मक तत्वयात क्लेश धाई । क्लेश भिगु प्रकारया दुसा, संसार बन्धनय् चिना तैगु भीगु संयोजनं तृष्णाया कारणं हे उत्पन्न जुइगु खः । व भिगु संयोजन थःथे खः -१. सत्काय दृष्टि (द्वंगु दृष्टि) २. विचिकिच्छा (अनावश्यक शंका) ३. शीलब्रत परामर्श (अन्ध विश्वास) ४. कामराग (काम तृष्णाय् भुले जुइगु) ५. व्यापाद (तँ पिहाँ वइगु) ६. रुपराग (रूप भुवने जन्म कायेगु इच्छा) ७. अरुप राग (अरूप भुवने जन्म कायेगु इच्छा) ८. मान (घमण्ड) ९. उदृच्च (चंचलता) १०. अविद्या (अज्ञानता) । भगवान बुद्ध धया विज्यागु दु –

तसिणाय पुरक्खता पजा, परिसप्पन्ति ससोव वाधितो ।
संयोजन सङ्गसत्ता, दुक्खंमुपेन्ति पुनप्पुनं चिराय ॥

अर्थात बन्धनय् लाना च्वंम्ह खराचा चाः चाः हिला च्वंथे तृष्णाया ल्यु ल्यु जुया संयोजनय् लाना च्वपिं नरपिन्त ता काल तक्कं दुःख ल्यु ल्यु वइ ।

थजागु दुःखया मुल कारण जुया च्वंगु तृष्णा यात भगवान बुद्धं क्यना विज्यागु आर्य अष्टाङ्गिक मार्गे न्ह्याँ वना क्षय यासा तिति दुःख मुक्त जुइ ।

॥ भवतु सब्ब मंगलं ॥

(बि.सं. २०७० सालय् वेलुवनाराम परियत्ति केन्द्र, ठेचोया ग्वसालय् जूगु २१ औं बौद्ध वक्तृत्व कला पर्वस थुगु लेख सर्वोत्कृष्ट घोषणा जूगु खः ।)

परियत्ति गान

अमिता धाब्वा, सद्धम्म कोविद

नेपाः खः भ्नीगु बुद्ध-भूमि, लुम्बिनी शान्ति मुहान
बुद्ध शिक्षा परियत्ति ब्वनीपिं, परियत्ति विद्यार्थी भ्नीपिं ।
सुगत सुमार्गयु वनीपि, धर्मया सिच्चुगु किचलं दाःपिं
अमूल्य जीवन सार्थक याइपि परियत्ति विद्यार्थी भ्नीपिं ।

बद्ध धर्म संघ त्रिरत्न, शरण खः महान भ्नीगु
प्रारम्भिक मध्यम अन्तिम वर्षया, प्रणीत शिक्षाय् ब्वलपि ।
शील समाधि प्रज्ञा मार्ग हे श्रेष्ठ भाःपा न्हयाःवनीपिं
ज्ञानी गुणी सदाचारीपिं, परियत्ति विद्यार्थी भ्नीपिं ।

आध्यात्मिक उन्नती न्हयाइपुका, सद्धर्मया ख्यलय् दुहाँ वनीपिं
मैत्री करुणा मुदिता उपेक्षा, उत्तम आचरण यः ताइपि ।
बुद्ध शासन परियत्ति सद्धर्म, रतनं थःत छायेपिपिं
परियत्ति शिक्षा रक्षा याइपिं, परियत्ति विद्यार्थी भ्नीपिं ।

Regd. No. : 6/050/051 PAN : 301209317

 स्कोप बचत तथा ऋण
सहकारी संस्था लि.
SCOPE Saving and Credit Co-operative Society Ltd.

Head Office :
Saugal - 8, Laltpur
Tel. : 977-1-5546253

Service Centre :
Nakabahil - 16, Laltpur
Tel. : 977-1-5554958

Nakabahil No. 16/10/01 5546253, Laltpur 5554958

वी वास्वतिद परियत्ति तथा गौड शिक्षणस

शान्तिनायक भगवान बुद्ध

एक महान वैज्ञानिक

अ. अरियजाणी, परियत्ति सद्धम्मपालक कोविद

समाज, जहाँ मानिस एकलै बस्नको लागि सम्भव छैन, आफ्नो आवश्यकता परिपूर्ति गर्नका लागि मानिसहरू दिन रात दौडन्छन्, व्यस्त भइरहन्छन् । विभिन्न संघसंस्था पेशामा आवद्ध भई मानिसहरूसँग घुलमिल भई आफ्नो जीवनलाई अघि बढाइ राखेका तपाईं हामी मानिस । अलिकति समय नै हुँदैन, यहि समाजको जञ्जाल भित्र घुटमुटिएर भनभन भित्रभित्र पसि त्यसबाट अलि स्वतन्त्रता हुन खोजिराखेको हुँदैन । दिनानुदिन कहिले कसैको मायामा दंग, इज्जत, मान प्रटिष्ठा पाएर दंग, आफ्नो अध्ययन राम्रो हुँदा दंग, आर्थिक सम्पति लाभ हुँदा दंग र कसैले गाली गर्दा, सम्झाउँदा रिसाई क्रोधी भाव लिएर बस्ने बानी हामीमा धेरै पाइन्छ । "सुखमा मात्तिने र दुःखमा आत्तिने" जुन तवरले गर्दा हामी मानिसको विभिन्न स्वभावहरू कहिले खुशी प्रशन्नतामा दंग त कहिले त्यहि रिसालु, क्रोधी, घमण्ड अहंकारको भूमरीमा परिराखौं । यही समाजको क्रियाकलापहरू (आर्थिक, राजनीतिक, साँस्कृतिक, शैक्षिक) इत्यादि भित्र मात्र घुलमिल भई तपाईं हामीले आफ्नो मनलाई फोहोर बनाइ राखेका छौं । बागमती खोलाको पानी कालो दुङ्गदुङ्ग गनाएर फोहोर भएभैं तपाईं हाम्रो मन पनि भित्रभित्र त्यस्तै कालो गनाउने कहिले रिस, डाह, क्रोधी, घमण्ड, अहंकार त कहिले एकदमै आशक्ति रागी भएर दुइदिनको जीवन जीउन अलमलि राखेका छौं ।

मनलाई एकदमै फोहोर बनाइ बाहिर बाहिर मात्र राम्रो लुगा (dress up) लगाई भित्रभित्र आफ्नो मनमा फोहोरको थुप्रो पादैं बस्ने हामी मानिस नै हो । विचार गर्नुहोस न तपाईंले ? हो, साच्चै हामी बाहिर देखावटी मात्र सफा तर भित्रको मुख्य पार्टपुर्जा, उदगमस्थल मन नै फोहोर छ । जबकि जुनमनले नै शरीर र वचनलाई काम गर्नको लागि इशारा गरिराख्छ, त्यहि पार्टपुर्जा बिग्रेको र फोहोर भयो भने अरु के हुन्छ होला? त्यसैले तपाईं हामीले त्यो कुरामा ध्यान पुन्याउनु अति आवश्यक छ । मनलाई जहिले नि सफा, शुद्ध पार्न कोसिस गर्नुपर्छ अनि मात्र बोली र अरु कामहरूलाई संयममा, नियन्त्रणमा राख्न सकिन्छ ।

यसरी आफ्नो मनलाई सफा शुद्ध र निर्मल बनाई आफ्नो बोली र कामहरूलाई संयममा राख्नु भएका एसियाका ज्योति, राष्ट्रका विभूति, शान्तिनायक भगवान बुद्ध हाम्रै देश नेपालमा जन्मिएका व्यक्ति हुन् । यो सबैलाई थाहा भएकै कुरा पनि हो । वहाँ महामानव गौतम बुद्धले सबै सुख, सयल, घरदरबार त्यागी, आफन्त जन सबैलाई त्यागी, दुःखबाट मुक्तहुने मार्ग खोज्नको लागि हिड्नुभयो । मौसम अनुसारको रम्य, सुरम्य, शुभजस्ता दरबारहरू, भर्खरै जन्मेका छोरा, श्रीमती परिवार सबैलाई त्यागेर अनुसन्धानका लागि हिड्नुभयो । वहाँले ६ वर्षसम्म घोर तपस्या र अनुसन्धान गरिसकेपछि मात्र सत्य ज्ञानलाई थाहा

पाउनुभयो त्यस्तै अरूलाई पनि सिकाउनु भयो । त्यसैले मेरो विचारमा त भगवान बुद्ध एक महान अनुसन्धानकर्ता (great researcher) हुनुहुन्छ । जुन अनुसन्धानकर्ताले आफ्नै अनुभव अनुभूतिबाट स्वयम आफैमा अनुसन्धान (research) गरि आफ्नै जीवन (मानव जीवन) को बारेमा यथार्थ सत्य ज्ञान पत्ता लगाउनुभयो । विश्वमा शान्ति फैलिने, सुमधुर वाणी, सत्य यथार्थ ज्ञानलाई फिजाई धेरैलाई बोध गराउनुभयो, धेरैजना दुःखबाट मुक्त भए ।

According to Oxford Dictionary - "Research is an art of scientific investigation and inquiry specially through such per news acts in any branch of knowledge."

पक्कै पनि यो उदाहरण ले पनि व्यक्त गर्दछ कि कुनै ज्ञान हासिल गर्न त्यस्तै नयाँ कामहरू सम्पन्न गर्न सुरुमा आफैले खोज अनुसन्धान गर्नुपर्छ । गहिरिएर अनुसन्धान गर्नुपर्दछ, अनि मात्र पछि आफ्नै स्वअनुभूतिबाट नयाँ ज्ञानको पैदा र नयाँ कामहरू सिर्जना गर्न सकिन्छ । हो, यसरी नै एसियाका तारा वहाँ गौतम बुद्ध (सिद्धार्थ) ले २९ वर्षको उमेरमा गृहत्याग गर्नुभयो र ६ वर्ष सम्म खोज अनुसन्धान गर्नुभयो । एकान्तमा बस्नुभई आफ्नै शरीर र मनमा research गर्नुभयो, धेरै ध्यान बस्नुभयो । अन्ततः वहाँले ३५ वर्षको उमेरमा प्रज्ञाको ज्ञान ज्योति (wisdom) पत्ता लगाउनु भयो । आफ्नै स्वविवेक र स्वअनुभूतिले आफै नै गुरु आफै नै चेला भएर ६ वर्ष सम्म मन र शरीरको स्वभावलाई हेर्नुभयो । के कस्तो रहेछ मानव शरीर, मानव जीवन ? यसको बारेमा खोज अनुसन्धान गर्नुभयो ।

अहिले विश्वमा जति पनि बैज्ञानिकहरू छन्,

scholar हरू छन्, विद्वानहरू छन् उनीहरूले विभिन्न तरिकाले अनुसन्धान, खोजमूलक काम गरेर (new book, new knowledge, new action, new theory, new technique) को आविष्कार गरे त ती सबै खोज अनुसन्धानकै कारणले पत्ता लगाएका हुन् । विश्वमा अहिले जहाँ जति टाढा जुन सुकै देशमा भएपनि प्रविधिको कारणले एउटै गाउँ जस्तै भइसकेको छ, यी सबै मानिसकै बुद्धि, विवेक र उसले गरेको खोज अनुसन्धानको कारणले नै हामीले यो सुविधाहरू भोग गर्न पाइराखेका छौ । जस्तो नयाँ गाडी, हवाईजहाज, नयाँ तरिकाको घर, सबै सबै हरेक कामहरू नै अनुसन्धान गरेका कारणले नै पत्ता लगाएको हो । मानिसहरूले विभिन्न अनुसन्धान गरी किताब निकाल्छन्, नयाँ काम सुरु गर्छन्, नयाँ नयाँ सिद्धान्तहरू बनाउछन् जस्तो कि न्युटनको सिद्धान्त । त्यस्तै प्रविधिमा उजयलभ internet यी सबै सबै नै क्षमतावान विद्वानहरूले खोज अनुसन्धान गरेर पत्ता लगाएका हुन् । विभिन्न क्षेत्र (field) मागएर गाउँ, बस्ती, समाज, देश विदेश यावत मानिसहरूको बस्तीमा, समस्या भएको ठाउँमा समाधान गर्नका निमित्त विभिन्न साधन (instrument) लिएर अनुसन्धान गरे र नयाँ ज्ञान तरिकाहरू पत्ता लगाए । यसरी व्यवस्थित किसिमबाट कारण र परिणामको कुरा पत्ता लगाउनु नै बैज्ञानिक पद्धति हो ।

हो, त्यस्तै नै नेपालको लुम्बिनीमा जन्मेका भगवान बुद्धले पनि अनुसन्धान गरेर नयाँ ज्ञान, मनलाई शुद्ध पार्ने र संसार दुःखबाट मुक्त हुने ज्ञान पत्ता लगाउनु भयो । तर यहाँनेर यहि फरक छ कि अरू अनुसन्धानकर्ताको field area गाँउ, बस्ती, समाज र विभिन्न साधनहरू प्रयोग गरेका थिए भने सिद्धार्थको field area आफ्नै शरीर

र मन अनि साधनमा स्मृति अर्थात् होसपूर्वक हेरिराख्ने । यही होसपूर्वक उत्पत्ति भएको हरेक चीज वस्तुलाई, स्वभावलाई त्यस्तै आफ्नो शरीरमा के भइरहेछ, कस्तो भइरहेछ, मनले के सोचिरहेछ, त्यसलाई एकदमै होसपूर्वक हेर्नुभयो । आफ्नो मनमा केही दूषित हुने खालको फोहोरको पोका पठाउनु भएन । आँखाले रूप देख्दा, कानले शब्द सुन्दा, नाकले बास लिँदा, जिब्रोले स्वाद लिँदा, छालाले स्पर्श गर्दा हरेक समय, हरक्षण वर्तमानमा केन्द्रित भएर एकदमै होस पूर्वक एकान्तमा जंगलमा बस्नुभई वहाँले ध्यान तपस्या गर्नुभयो । यति सम्मकि आहार नै सेवन नगरिकन वहाँले शरीरलाई दुःख कष्ट दिएर हाड र छाला मात्र बाँकी हुँदा सम्म पनि आफ्नो होशलाई यथावतमा राखी गहिरिएर अनुसन्धान र अध्ययन गर्नुभयो । अनि वहाँले साँच्चिकै मानव जीवन भनेको के हो? शरीर र मन भनेको के हो ? किन दुःख पाइराखेका छन् ? कसरी दुःखबाट मुक्त हुने? जस्ता सबै कारण र कार्यको बारेमा राम्रो सँग केलाई बुझ्नुभयो र अरूलाई बुझाउनुभयो । त्यसैले भगवान बुद्ध एक विशिष्ट बैज्ञानिक हुन् । बैज्ञानिकहरूले भन्दा विशिष्ट खोज र अनुसन्धान गर्नुभई दुःखको कारणलाई बुझी परिणामलाई पनि पत्ता लगाउनुभयो ।

भगवान बुद्धको खोज अनुसन्धान विधि भनेको नै विपस्सना ध्यान हो यही वर्तमान अवस्थामा ध्यान दिइ होस राखेर ज्ञान पत्ता लगाएका कारणले नै अहिले तपाईं हामीले त्रिपिटक, बुद्धवचन, परियत्ति शिक्षा, ध्यान शिविरहरूमा भाग लिन पाइराखेका छौं । हो साँच्चिकै नै भगवान बुद्ध एक विशिष्ट बैज्ञानिक हुनुहुन्छ । वहाँले दुःखको कारण नै तृष्णा अर्थात् आशक्ति हुनु र यसैको कारणले संसार चक्रमा घुम्नु परेको,

दुःख पाइराखेको भनेर बताउनु भएको छ । त्यस्तै हाप्रो मन भनेको यही पञ्चइन्द्रियको कारणले दूषित भइराखेको छ । यही आँखा, नाक, कान, जिब्रो र छालाको लागि आवश्यकता पूर्ति गर्नका लागि मात्र दौडधुप गर्छौं । अनि जहिले पनि मन राग, दोष, मोहमा दूषित, लिप्त भइराख्छ । यी कुराहरूको बारेमा भगवान बुद्धले आज भन्दा २६०० वर्ष अगाडि नै पत्ता लगाएर हामीलाई समेत ज्ञान देखाउनु भएको छ । जुन शिक्षा विश्वमा नै फैलिएर अहिले सम्म यथावत छ । यसैबाट पुष्टि हुन्छ कि भगवान बुद्ध सही र यथार्थ ज्ञानलाई बुझी सही ढंगबाट बोध गर्नुभयो र गराउनुभयो । त्यसैले वहाँ महान बैज्ञानिक हुनुहुन्छ ।

त्यसैले तपाईं हामी पनि मनलाई सफा राखी आफुले गरेको हरेक काम कुरामा होस पुऱ्याउन सक्नु पर्दछ । मन सफा नहुनु भनेको नै दुःख भोगिराख्नु, दुःखमा नै अल्भिराख्नु हो । यस दुःखबाट मुक्त हुन भगवान बुद्धले जस्तै आफ्नो शरीर र मनमा अनुसन्धान गरी आफ्नो मनको फोहोरलाई हटाउनु अति आवश्यक छ । न्याय प्रेमी, शान्ति प्रेमी भगवान बुद्धले हामीलाई आफैँ खोज अनुसन्धान गरी सही सत्य यथार्थ ज्ञानहरूलाई सिकाइराख्नु भएको छ तर हामी "बत्तीमुनिको अँध्यारो" जस्तै केही पनि थाहा छैन र थाहा भएर पनि व्यवहारमा छैन । त्यसैले महान बैज्ञानिक भगवान बुद्धको शिक्षा के कस्तो रहेछ त्यो बुझ्नको लागि त्रिपिटक पढ्ने बानी बसालौं र अनुभवका लागि विभिन्न ध्यान केन्द्रहरूमा गई आफैँले आफ्नै शरीर र मनमा अनुसन्धान गर्न सिकौं ।

॥ चिरं तिदठ्तु सद्धम्मो ॥

विकृति हटाउने परियत्ति शिक्षा

चन्द्रशोभा शाक्य, कोविद

विकृतिसंग लड्न सक्ने बौद्ध परियत्ति शिक्षा
बच्चा देखि नै चरित्र निर्माण गर्न सिकाउने
विसंगतिलाई पन्छाई सुसंगत बाटो अपनाउन सिकाउने
हिंसा र द्वण्ड छाडी मिलनसार भइ बाँच्न सिकाउने
द्वेष भाव हटाएर मैत्री भाव बोध गर्ने सिकाउने परियत्ति शिक्षा ।

तथागतको अमूल्य वचनलाई प्रज्ञाद्वारा खोज्न सिकाउने
शुद्ध जीवन जिउन अनिवार्य शील पालन गर्न सिकाउने
आदरणीय व्यक्तिहरूलाई मान सम्मान गर्न सिकाउने
मोहरूपि जाललाई अनित्य भावको बाणले हान्न सिकाउने
शिक्षा मध्येमा पवित्र बौद्ध परियत्ति शिक्षा

तृष्णाको पोकोले थुप्रिएको जीवनमा पोको फुकाल्न सिकाउने
म र मेरो भावनालाई छाडी हामी हामी बन्न सिकाउने
अल्छी र स्वार्थपना त्यागि निःस्वार्थ र लगनशील बन्न सिकाउने
क्रोध र अहंकारको खुड्किलो चढ्न छाडि प्रेम र नम्र बन्न सिकाउने
शिक्षा मध्येमा अनमोल बौद्ध परियत्ति शिक्षा
लोभ र लालचमा नभुलि त्यागको भावना जगाउन सिकाउने
मनको मयल पखाल्न विपश्यनाको अभ्यास गर्न सिकाउने
हिलै हिलोको जमघतबाट पनि अमूल्य रत्न टिप्न सिकाउने
शुद्ध धर्म धारण गर्न धर्मका कनिकाहरू छान्न सिकाउने
शिक्षा मध्येमा वैज्ञानिक पूर्ण बौद्ध परियत्ति शिक्षा

असत्य र अन्याय विरुद्ध सच्चा र इमान्दारीको भण्डा फहराउन सिकाउने
बुद्धको जन्मभूमिमा शान्तिप्रेमी नागरिक बन्न सक्दछ
जतै जताले जकदीएको जीवनमा सम्येक आजिविका अनुरूप जिउन सिकाउने
समाज र देशको लागि सच्चा नागरिक बन्न सिकाउने
तथागत सम्येक सम्बुद्धले दर्शाउनु भएको अमृतमयबौद्ध परियत्ति शिक्षा

बुद्ध व परियत्ति शिक्षा

मीना शाक्य, प.स.पा.या प्रवेश द्वितीय वर्ष

नेपाया बुद्ध शासनिक क्षेत्रय् बि.सं. २०२० साल निसै अखिल नेपाल भिक्षु महासंघपाखें संचालित नेपाल बौद्ध परियत्ति शिक्षायागु नामं बद्धधर्म अध्ययन यायेगु छगु संस्था खोले जूगु खः । बौद्ध जगते थ्व शिक्षाया विशिष्ट देन दु । थुकिया श्रेय बुद्ध शासनप्रति श्रद्धा व श्रम समर्पित याना विज्यापि नेपाल बौद्ध परियत्ति शिक्षाया संचालन सम्बन्धित सकल पदाधिकारी सदस्यपि, परियत्ति शिक्षाया सम्पूर्ण केन्द्रया प्रबन्धक व शिक्षक शिक्षिकापि, पुस्तक प्रकाशक व पुरस्कार वितरणार्थ ग्वाहाली यापि श्रद्धालु उपासक उपासिकापिन्त वनी ।

बुद्धधर्म धयागु धार्मिक जगतया लागीजक मखु कि सामाजिक जीवनय् नं नितान्त आवश्यक जू । बुद्धधर्म छुं जाति वा छगु गोत्रया लागीजक निजि धर्म मखु । मानवतां जाःगु मानवमात्रया धर्म खः, गुगु धर्मया शिक्षा विना शील सदाचार, नैतिकता दय्के थाकुई । अले विना शील सदाचारं मुक्तिया लंपुई थ्यंके फइमखु । बुद्धधर्मया शिक्षा विश्व कल्याणधर्म धाःसां अत्युक्ति ज्वीमखु । कारण बुद्धया उपदेशय् विश्व मैत्रीभ्रातृत्व रूपय् समस्त प्राणीपिन्त दया, करुणा, उपकार यायेमागु शिक्षां जायाच्चंगु खः, बुद्धवचनानुसार सुरुनिसे श्रद्धा प्रसन्न भावं सदाचार, शील, समाधि व प्रज्ञाया धर्म ज्ञान सिइका प्रत्येक व्यक्तिं काय, वचन, मनं यायेमाःगु गुण-धर्म जायाच्चंगु धाःसां ज्यू । धर्म धैगु बुद्ध वचनअनुसार "अत्तहितं च परहितं च" थः नं परयात नं हित सुख शान्तिज्वीगु खः । धर्म पालन यायेगु हे मनुष्यजन्मया सार खः ।

बुद्ध अजाम्ह व्यक्तिखः, गुम्हसियां संसारय् दकलय् न्हापां मानवमात्रया अधिकार प्राप्त यायेत संघर्ष याना विज्याम्ह छम्ह प्रगतिशील, कान्तिकारीम्ह न्हयलुवाः खः । मानवतां युक्तम्ह महामानव खः । वसपोलं जित द्यो माने या धकागुबले नं धयाविमज्या । "अत्ताहि अत्तनो नाथो" अर्थात् थः या मालिक थः स्वयं खः धयाविज्यागु दु । वसपोलया मानव स्वतन्त्रताया लागि न्हापांगु नारा खः जन्मं सुं ब्राम्हण वा चण्डाल ज्वीमखु, थ्वला वर्तमान अवस्थाया कर्म जक ज्वी । थुकथं सामाजिक कुविचाः त हतय् याना मानवमात्रया सुख ज्वीगु शिक्षा प्राप्तयायेत ब्राम्हणनिसे चण्डाल तक्क फुक्कसितं विचाः हिइका समान रूपं भिक्षु संघय् दुकया मानवशिक्षा इनाविज्यात । भीगु समाजय् अने तने अन्धविश्वास व रुढीवादी परम्परा यक्को दु, न्हापानिसे याना तःगु परम्परायात मदय्केमज्यु धका त्यगुं मत्यगुं कार्यं यानाच्चनी । मयातधायेवं उम्ह व्यक्तियात समाजं हे बहिष्कार यायेत स्वई । थुजोगु कुविचार हटे यायेत बौद्ध परियत्ति शिक्षा अध्ययनयायेमा । बौद्ध परियत्ति शिक्षा भगवान बुद्ध व बुद्ध ज्ञान सम्बन्धी प्रारम्भिक शिक्षा खः, मनुष्यजीवनया लागि आधारभूत शिक्षा खः । थ्व शिक्षा हे जक जनमानसय् वयाच्चंगु अन्धविश्वास व रुढीवादी परम्परायात न्हंका छ्वय् फैं । थ्व शिक्षां पंचशील पालन यायेगु, अनुशासनय् च्वना मां बौ पिनिगु सेवायायेगु, थः स्वयां थकालिपिसं धाःगु खं न्यनेगु इमित आदर गौरव तयेगु शिक्षा बी ।

भी जन्मदाता मां बौ द्यो समान खः, ब्रम्हा खः, पूर्वाचार्य अर्थात् न्हापांम्ह गुरु खः धैगु शिक्षा बिइ । सन्तानया लागि दकले न्हापां लालनपालन याना थःगु तुती थःम्हं चुइ सयेका बिइम्ह मां बौ नं अनेक दुःख कष्ट सहयाना च्वनी, उकिं मां बौ या गुण अनन्त दु धाःगु खः । बौद्ध दर्शनय सुयाके मैत्री, करुणा, मुदिता व उपेक्षा भाव दई स्वयं वहे ब्रम्हा धयातल । मां बौ याके नं थ्व प्यता प्रकारया गुण दयाच्वनी । उकिं मां बौ यात ब्रम्हा धयातल । भगवान बुद्ध स्वयं हे मां बौ यागु गुणयात पुला विज्याम्ह खः । वसपोलं धया विज्यागु दु, सुनां मां बौ व रोगीयात सेवायाइ व जिगु सेवायाःगु ज्वी । बौद्ध परियत्ति अध्ययन बिनां थुजागु ज्ञान सीके फैमखु, थ्वीके फैमखु । थ्व शिक्षां भीगु मुलुकय साक्षरता अभियान व न्हुगु शिक्षाय समेत टेवा विया वयाच्वंगु दु ।

थुकि दच्छिया छक वार्षिक परीक्षा जुई । परीक्षाय उत्तीर्ण जुपिन्त प्रमाण पत्र व उपाधि बिइगु चलन दु । छगू कक्षां निसे स्वंगु कक्षायात परियत्ति सद्धम्मपालकया प्रारम्भिक प्रथम, द्वितीय व तृतीय धाइ । प्यंगु निसे खुगु कक्षायात परियत्ति सद्धम्म पालकया प्रवेश प्रथम, द्वितीय, तृतीय धाई । न्हयगु कक्षा यात परियत्ति सद्धम्म पालकया उपाधि धका धाई । थुकिं लिपा ३वर्षयागु कोर्सयात परियत्ति सद्धम्मकोविद प्रथम, मध्यम, अन्तिम वर्ष धाई । थ्व परिक्षाय विभिन्न जिल्ला स्थित बिहारपाखें परीक्षार्थीया रूपय भाग कायेगु व्यवस्था दु । भीसं जि बौद्ध खः, जि बुद्धधर्म माने याना च्वनागु दु जक धयां मज्यू । बौद्ध देश थाइलैण्ड, बर्मा, श्रीलंका थें जागु देशय वनेबलय नेपाली धाय मात्रं नेपालय प्रचलित बौद्ध गतिबिधि बारे प्रश्न न्यन धाःसा मस्यु धाय मालकि ख्वा ह्याउका च्वनेमाली । थुगु परिस्थिति शान्तिप्रिय नेपालीत बौद्ध शिक्षा पाखें अलग्ग जुयाच्वने मजिल ।

विदेशीतयसं धाइ नेपाली त अति हे भाग्यमानी बुद्ध जन्म जूगु देशय च्वपि धका तर दुःखया खं नेपालीत अन्धविश्वासी व रुढीवादी परम्पराय व्यस्त जुया गुठी धाःधां भव्य जक नया त्वय ज्वीकाच्वंगु दु । उकिं धात्थें भाग्यमानी धायकेगु खःसा थुजोगु कुसंस्कार हटे याये फयकेमा । संसार अनित्य खः, नित्य धयागु छुं मद्दु । जिगु धकातक नं धायगु मद्दु । मनुतय रोगी ज्वीगु, बुढाबुढी ज्वीगु, सीमाःगु सुयां यइमखु । उकिं थःम्हं धयाथें छुं मद्दु । गुलिं मचाबले हे सी । गुलिं तःधि जुइका सी । गुलिं बुढाबुढी ज्वी धुका सी । उत्पत्ति जुक्क छन्हु विनास जुया वनि तिनी धका सिइका भगवान बुद्ध कनाविज्यागु चतुरार्य सत्य, आर्य अष्टाङ्गिक मार्गया लय वना अनित्य, दुःख, अनात्मयात थुइका मचां निसे हे अध्ययनयाना वनेमा, जिं छगु न्यनातयागु खं न्हयथने ।

सगरमाथा गःवपि तेन्जिङ्ग शेर्पा व सर एडमण्ड हिलरी पर्वतया च्काय थ्योबलय हिलरी चुरोट च्याका मुलःपति थ्याना आनन्दकया च्वन हं तर तेन्जिङ्ग शेर्पा गुम्बापाखें स्वया भगवान बुद्ध लुमंका प्रणाम यात हं । मचानिसे धार्मिक संस्कारय ब्वलंम्ह जुया तेन्जिङ्ग अथे यायेफत । उकिं बौद्ध परियत्ति मचानिसे अध्ययनयाना दान शील भावनायात बृद्धि याना अन्तय संसारे चाःचाहिला च्वने म्वागु जन्म, जरा, व्याधि, मरण दुःखं मुक्तगु निर्वाण पद प्राप्त यानाकायेगु हेतु जुइमा । प्राप्त यायेत कुत यायेमा ।

थजागु ज्ञान दयकेत बौद्ध परियत्ति शिक्षा ब्वनेमा । भीसं थ्व शिक्षायात अफ विशालयाना विद्यमान स्तर स्वयानं च्वेयागु तह थ्यकवने फयेमा ।

॥ भवतु सब्ब मंगलं ॥

कलाकारको दृष्टिमा पञ्चबुद्ध

रत्न शोभा शाक्य

१.१ कार्यपत्रको उद्देश्य

नेपालको महायान र वज्रयान बौद्धधर्ममा "कलाकारको दृष्टिमा पञ्चबुद्ध" शीर्षकको विषयवस्तुमा प्रवेश गरी परिचयात्मक अध्ययन अनुसन्धानको रूपमा बढाउनुको मुल उद्देश्य हो। महायान वज्रयान बौद्धधर्मको व्याख्या विश्लेषण र सो विषयमा लेख्ने लेखकहरू धेरै देखा परेकाछन् तर प्रयोगात्मक रूपमा अभ्यास गरी अनुभव, अनुभूतिको माध्यमबाट व्याख्या गर्ने भएकोले सो हेतुले अध्ययन गर्ने जमर्को गरेको छ।

१.२ पञ्चबुद्धको अवधारणा

मन्त्र सिद्धान्तद्वारा वज्रयान बौद्ध धर्ममा प्रतिकको रूपमा हजारौं देव-देवीहरू श्रृजना गरिए। तर ती देव-देवीहरू श्रृजना हुनुभन्दा पूर्व पाँचजना बुद्धहरू सिर्जना भएका थिए। ती पाँचजना बुद्धहरू क्रमशः वैरोचन, अक्षोभ्य, रत्नसम्भव, अमिताभ र अमोघसिद्धि हुन्। ती पाँचजना बुद्धलाई समुहगत रूपमा "पञ्चबुद्ध"को नामले चिनिन्छ। यी पञ्चबुद्ध पञ्च तथागतको नामले पनि प्रसिद्ध छन्। पञ्चस्कन्धको अवधारणाको आधारमा पञ्चबुद्धको अवधारणा विकास भएको भने भैं पञ्चज्ञानको आधारमा पनि पञ्चबुद्धको अवधारणा बनेको छ। पञ्चज्ञान क्रमशः आदर्श, समता, प्रत्यवेक्षणा, कृत्यान्तान र सुविशुद्धधर्मधातु ज्ञान हुन्। ती ज्ञानहरू जसमा जीवन र जगत समेटिएका छन्। यसरी पञ्चबुद्धको अवधारणा बौद्धदर्शन

र अभ्यासलाई दर्शाउने एउटा महानउपाय कौशल्य पनि हो। पञ्चमहाभुत, पञ्चरंग र पञ्चबुद्ध जगतको निर्माण कसरी भए? यो एक सबैको सामुहिक चासोको विषय हो। पृथ्वीतत्व, जलतत्व, तेजतत्व, वायुतत्व र आकाशतत्व पाँच तत्वलाई पञ्चमहाभुत भनिन्छ। यी पञ्चमहाभूतले नै यो जगत बनेको छ। यही पञ्चमहाभूतले जगत र प्राणिहरूको शरीर बनेको यो एक सत्य दर्शन हो। जगतको वास्तविकता हो। सोही पञ्चमहाभूतद्वारा निर्मित जगत र जीवन दर्शनलाई प्रष्ट्याउन पञ्चबुद्धलाई शैक्षिक सामग्रीको रूपमा प्रयोग गरिएको छ। त्यसैले वैरोचनबुद्ध जलतत्वको अक्षोभ्यबुद्ध आकाश तत्वको, रत्नसम्भव बुद्ध पृथ्वी तत्वको, अमिताभबुद्ध अग्नि तत्वको र अमोघसिद्धि बुद्ध वायु तत्वको प्रतिक रूपमा प्रस्तुत गरेको पाइन्छ। त्यस्तै जलतत्वको प्रतिनिधित्वको लागि वैरोचन बुद्धलाई सेतो रंगको रूपमा प्रस्तुत गरियो। आकाशतत्वको प्रतिनिधित्वको लागि अक्षोभ्य बुद्धलाई निलो रंगको रूपमा प्रस्तुत गरियो, पृथ्वी तत्वको प्रतिनिधित्वमा रत्नसम्भव बुद्धलाई पृथ्वीमा उम्रने वस्तु पाकेको पहेंलोको रूपमा पहेंलो रंगको प्रस्तुत गरियो। त्यस्तै अग्नि तत्वको प्रतिनिधित्वको लागि अमिताभ बुद्धलाई रातो रंगको रूपमा प्रस्तुत गरियो र वायुतत्वको प्रतिनिधित्वको लागि अमोघसिद्धि बुद्धलाई हरियोरंगको रूपमा प्रस्तुत गरेको पाइन्छ। सुमेरु मण्डलको व्याख्याको क्रममा पृथ्वीमण्डललाई पीतवर्ण, अग्निमण्डललाई

रक्तवर्ण र वायुमण्डललाई निलवर्ण भनेर उल्लेख गरिएको छ । यस संसारमा अत्याख प्राणिहरू छन् । सधारणतया ती प्राणिहरूको पाँच इन्द्रियहरू जस्तै आँखा, कान, नाक, जिब्रो र छालाले युक्त हुन्छन् । आँखाले रम, रंग, आकार प्रकार आदि देख्ने कार्य गर्दछ । नाकले राम्रो वास्ना, नराम्रो वास्ना भएको आदि गन्ध लिने कार्य गरिन्छ । कानले शब्दहरू सुरिलो, घोक्रो र सुमधुर, गीत आदि सुन्ने कार्य गर्दछ । जिब्रोले गुलियो, नुनिलो, टर्रो, पीरो अमिलो स्वाद लिने कार्य गर्दछ । त्यस्तै नै छालाले साह्रो, नरम तातो, चिसो आदि थाहा पाउने कार्य गर्दछ । यो जगतमा दिशा र विदिशा गरेर जम्मा एघार वटा दिशाहरू छन् । त्यसमा पाँचवटा दिशा भनेको जस्तै वीच (मध्य), पूर्व, पश्चिम, दक्षिण र उत्तर दिशाको पत्ता नलगाइकन अरु विदिशाहरू आग्नेय, नैऋत्य, वायुत्व र इशानका साथै माथि र तलको दिशा छुट्याउन सकिन्छ । त्यसैले उक्त एघार वटा दिशाहरू मध्ये पाँचवटा प्रमुख दिशा मानिन्छ । सोही पाँच दिशालाई प्रदर्शन गरेर अथवा पाँच दिशा अनुरूपले चैत्य र स्तुपमा अक्षोभ्य बुद्धलाई पूर्व दिशामा, रत्नसम्भव बुद्धलाई दक्षिण दिशामा अमिताभ बुद्धलाई पश्चिम दिशामा र अमोघसिद्धि बुद्धलाई उत्तर दिशामा प्रदर्शन गरी देखाइएका हुन्छन् । वैरोचन बुद्धलाई मात्रै वीचको दिशामा विद्यमान गराई राखेको छ । जीवन र जगत पञ्चमहाभूत पञ्च स्कन्धात्मक भएकोले जीवन र जगतलाई पञ्चकुलात्मक भनेर भनिन्छ । पञ्चबुद्धको नामलाई लिएर नै पाँच प्रकारको कुल नामकरण गरिएको छ । उक्त पाँच कुल भनेको वैरोचनकुल, अक्षोभ्यकुल, रत्नसम्भवकुल, अमिताभकुल र अमोघसिद्धिकुल भनिन्छ । वैरोचनकुललाई चक्रकुल, अक्षोभ्य कुललाई वज्रकुल, रत्नसम्भवकुललाई रत्नकुल, अमिताभकुललाई पद्मकुल र अमोघसिद्धिकुललाई विश्ववज्रकुल वा

खड्गकुल भनिने गर्दछ । गर्भवती आइमाईको गर्भमा भएको भ्रुण क्रमशः परिवर्तन हुँदैजान्छ । सबभन्दा पहिले कलल अवस्था हुदै क्रमशः अर्बुद, पेशी र धनको अवस्थामा परिवर्तन हुनपुग्छ । त्यसपछि टाउको, दुई हात र दुई खुट्टाको हिसाबले पाँचवटा हाँगामा विकास हुन्छ । यसरी नै भ्रुणको पाँच आकारहरूमा विकास हुन्छ । यसरी प्राणिको जन्म हुने भ्रुण अवस्था देखि बच्चाको जन्म सम्म पाँच तहको ज्ञान पनि पञ्चबुद्धको अवधारणामा पाउन सकिन्छ । योगको दृष्टिकोणले शरीरलाई छ वटा चक्रमा विभाजन गरिएको छ । ती चक्र यस प्रकारका हुन् : मणिवरट चक्र, नभिचक्र, हृदयचक्र, कण्ठचक्र, ललाटचक्र र उष्णीव चक्र । यहि ६ वटाचक्रको योगको माध्यमबाट बोधिचित्त उत्पन्न हुने हो । त्यस ६ वटा चक्रहरू मध्ये पाँचवटा चक्रमा प्रत्येक चक्रमा पञ्च बुद्धहरू मध्ये एक एक बुद्धको निवास स्थानको रूपमा वर्णन गरिएको पाइन्छ । ती यस प्रकारका हुन् : वैरोचन बुद्ध नभिचक्रमा, अक्षोभ्य बुद्ध मणिवरटक चक्र, रत्नसम्भव बुद्ध कण्ठ चक्रमा, अमिताभ बुद्ध हृदयचक्रमा र अमोघसिद्धि बुद्ध ललाट चक्रमा विराजमान भइराखेको भन्ने उल्लेख गरिएको पाइन्छ । पञ्चबुद्धका चिन्हहरू जनाउने तथा प्रतिनिधित्व गर्ने पाँचवटा चिन्हहरू पनि छन् । जस्तै वैरोचन बुद्धको चिन्ह चक्र, अक्षोभ्य बुद्धको चिन्ह वज्र, रत्नसम्भव बुद्धको चिन्ह रत्न, अमिताभ बुद्धको चिन्ह पद्म र अमोघसिद्धि बुद्धको चिन्ह खड्ग एवं विश्ववज्र हो । यी चिन्हहरू पञ्चबुद्धको आशनको मध्यभागमा पनि अंकित गर्ने गरिन्छ भने कहिलेकाहीँ ती चिन्हहरूलाई पञ्चबुद्धको सांकेतिक रूपमा पनि देखाइन्छ । जुरी चरित्र र कुलको आधारमा पञ्चबुद्धलाई बर्गीकरण गर्थे । त्यसै गरी प्राचीन मनोवैज्ञानिक एवं चिकित्सकले मनुष्यको मानसिक प्रकृतिलाई सक्षम रूपले अध्ययन गरेको तथ्य कालचक्रतन्त्र साधनमाला अहि ग्रन्थ हो ।

अध्ययन गरेर जानकारी लिन सकिन्छ । आधुनिक युगमा मनोवैज्ञानिकहरूले सेतो एवं फिक्का वस्त्र मन पराउने व्यक्ति शान्त स्वभावका प्रतिक, कडा रंग, कालो निलो आदि प्रयोगमा ल्याउने व्यक्ति द्वेष, चरित्र, रात एवं प्रेममा मग्न व्यक्ति रातो, गुलाबी रंगको वस्त्र पहिरिन इच्छा गर्ने र कन्जुस एवं धन कमाउनमा लालयित व्यक्ति पहेंलो रंगको वस्त्र धारण गर्छन् भन्ने कथन प्रचलन एवं आधुनिक मनोवैज्ञानिकले महसुस गरेका छन् । आधुनिक मनोविज्ञान प्राचीन मनोविज्ञानबाट प्रमाणित भएर पञ्चस्कन्धलाई पञ्चबुद्धका रूपमा प्रस्तुत गरेको छन् । जसको माध्यमबाट बुद्धधर्मका सुक्ष्मज्ञानलाई सहज तरिकाले विभिन्न रंग प्रयोग गरी सुगम नक्सा प्रयोगमा ल्याएका छन् । तान्त्रिकहरूले पञ्चतत्वको रूपमा पञ्चतत्वलाई पाँच रंगले विभक्त गरेका छन् । जस्तै तान्त्रिक देशना अनुसार रातो रंग अग्नि (आगो), पहेंलो पृथ्वी, नीलो आकाश, कालो वा हरियो वायु र सेतो पानी हुन्छ । कला क्षेत्रमा पनि यिनै पञ्चतत्वको आधारमा रंगहरू प्रयोजन भएको हुन्छ । रातो रंगलाई शुभ, सौभाग्य, उष्णता, उष्माका प्रतिक उत्तेजना, सुख र सम्पन्नताको प्रतीक मानिन्छ । पहेंलो रंग पवित्रताको परिचायक सूर्यको चिन्ह, चेतना, जीवन, गतिको परिचायक भनिन्छ । नीलो रंगलाई सात्विक गुणका, हरियो रंग शान्तिका प्रतीक एवं शीतलदायी रंगको संकेत हो । सेतो रंगले शान्त, शुभ, सरलता, सत्यप्रियताको उजागर गर्दछ । चित्रकलामा यो पञ्चबुद्ध बनाउँदा पनि पञ्चरंगको आधारमै बनाउने गर्दछ । भित्ते चित्रहरू ग्रन्थ पौवा चित्र लगायत अन्य चित्रहरूमा पञ्चरंगमा आधारित भएको पाइन्छ ।

२. पञ्चबुद्धको ऐतिहासिक कला

महायान र वज्रयानको विभिन्न ग्रन्थ अनुसार इ.पू. दोस्रो शताब्दीतिर नै पञ्चबुद्ध,

तारा बोधिसत्वहरूको मुर्ति विकास भइसकेको पाइन्छ । जसलाई चीनको संग्रहालयमा भएका विभिन्न मुर्तिद्वारा पुष्टि हुन्छ । यसै क्रममा इशापूर्व तेस्रो शताब्दीदेखि प्रारम्भ भएको बौद्धदर्शन अध्यापन गराउने क्रममा नालन्दा, विक्रमशिला, तक्षशीला आदि बौद्ध विश्वविद्यालयमा यस प्रकारका पञ्चबुद्धसहित अरु बौद्ध मूर्तिहरू विकास भएको पाइन्छ । यसरी भएको विकासक्रमलाई विभिन्न महायान, वज्रयान ग्रन्थ अनुसन्धान गर्ने क्रममा सुखावती, गण्डव्यहसूत्र, सद्धर्मपुण्डरिक सुत्र, करुणापुण्डरीक, अमृतकर्णका, सर्व तथागत तत्वसंग्रह, गुरुमण्डलार्चन, आदि ग्रन्थहरू उल्लेख भएको पाइन्छ । यसै क्रममा: पहिलो शताब्दीमा बनेको मानव आकृतिका गान्धार आर्ट बुद्धमूर्ति, उत्तरप्रदेशमा प्राप्त भएको मथुरा आर्टको बुद्ध मुर्तिहरू रहेका छन् । यसै गरी अशोक स्तुपाले प्रख्यात पाटनको स्तुपामा रहेको पञ्चबुद्ध मध्ये चार बुद्धको मुर्ति पनि ऐतिहासिक रूपमा महत्वपूर्ण रहेका छन् । स्वयम्भू पुराणको प्रमाण बमोजिम पञ्चबुद्धात्मक चैत्य भनेका छन् । जसमा पञ्चबुद्ध रतिनीहरूका स्त्रीहरू रहेका छन् । विशेषगरी उपत्यकामा स्थापित चैत्य मल्लकाल र शाहकालमा पञ्चबुद्ध मात्र निहित छन् । तर प्रायः चैत्यमा मूर्ति रहित छन् । यसका तात्पर्य पञ्चबुद्ध नै नभएका होइनन् । भगवान बुद्धको निर्वाण पश्चात भारतमा बुद्ध जीवनीको सम्झनामा अष्ट चैत्यको कल्पनाद्वारा विभिन्न स्थानमा चैत्य प्रतिस्था गरे । सोही परम्परा अविस्मरण गरी लिच्छवि कालमा चैत्य, निर्माण भएका थिए । भारतको भोपाल नगरमा स्थापना भएको साँचि स्तुपा र एवम् प्रकारका स्तुपा वा चैत्यमा बुद्ध जिवनी र उपदेशसँग सम्बन्धित शुभ प्रतिक अंकित गरिएको छ । स्वयम्भूको शान्तिपुरमा राजा प्रताप मल्लको समयमा बनेका केही भित्तेचित्रहरू

छन् । यहाँभएका भित्तिचित्रका विषयवस्तुहरू सबै बौद्ध धर्मसँग सम्बन्धित छन् । जुन पञ्चध्यानी बुद्ध, ताराएवं बुद्धका जीवनीका चित्रहरू छन् । चौथो शताब्दीका ग्रन्थचित्र 'पञ्चरक्षा' नामक ग्रन्थचित्र ताडपत्रमा लेखिएको, पाइएको छ । हाल यो ग्रन्थचित्र राष्ट्रिय चित्र संग्रहालय, भक्तपुरमा छ । यो ग्रन्थचित्र राजा अभयमल्लको समय वि.सं. १३०३ सालमा लेखिएको हो । यस ग्रन्थचित्रमा पञ्चबुद्ध र तिनका शक्तिरूपा ताराहरूका भिन्नभिन्नै आकृति, चित्रमा गरिएको छ । यस ग्रन्थचित्रमा १० वटा नै आकृतिहरू अतिसुक्ष्म ढंगबाट लेखिएको छ । पञ्चबुद्ध अक्षोभ्य, अमोघसिद्धि, अभिताभ, वैरोचन र रत्नसम्भव छन् तथा अन्य यिनका शक्तिहरू पनि राखिएका छन् । मानवीय मूर्तिको विकास हुनुपूर्व विभिन्न महापुरुषहरूको वर्णन गर्न विभिन्न सांकेतिक चिन्हहरूबाट व्याख्या गर्ने गरिन्छ । ती हुन् :-

१. सप्तपद्म - बुद्धजन्म
२. सिंहासन - बुद्ध प्रति स्वागत
३. बोधिवृक्ष - सम्बोधिज्ञान प्राप्ति
४. धर्मचक्र - प्रथम धर्मदेशना
५. पूर्णकलश - पारमितापूर्ण
६. वज्र- मारविजय र अनुत्तर सम्बोधिज्ञान
७. दीप- ऋद्धि प्रतिहार्य प्रदर्शन र महापरिनिर्वाण
८. अशोक स्तम्भ- संक्षिप्त बुद्धजीवनीको शुभप्रतिक
९. घोडा- गृहत्याग

३.१ वैरोचन बुद्ध

पञ्चतथागतको रूपकार्यको रूपमा स्वयम्भू महाचैत्य तथा सोही महाचैत्यको प्रतिक स्वस्व विभिन्न विहार एवं स्थानमा स्थापना भइरहेका चैत्यहरूका चारै दिशाका मूर्तिहरू देख्न सक्छौ । पञ्चबुद्ध मध्य वैरोचन पनि एक हो । वैरोचन बुद्ध मध्य दिशामा विराजमान रहेको हुन्छ । अज्ञान छेदन स्वस्वी चक्रकुल तथा ॐकार विजाक्षरबाट उत्पन्न वैरोचनको मुद्रा बोध्यङ्ग हो । त्यस्तै वैरोचन

बुद्धका बाहन सिंह हो र मुल बोधिसत्वमा समन्तभद्र हो । वैरोचनको ज्ञान मुक्तिज्ञानको रूपमा सुविशुद्ध धर्मधातु ज्ञान हो । पञ्चबुद्ध मध्ये वैरोचन बुद्धलाई सेतो रंगद्वारा रंगाएका हुन्छन् । स्वस्कन्धको प्रतिक वैरोचनबुद्धलाई मन्त्रयानीहरूले "स्फतिकेन्द्र प्रभाकारम्" स्फतिकको रंग जस्तै अर्थात् पानीको रंगसँगमेल खाएको व्याख्या प्रस्तुत गरिएका छन् । सेतो रंग शान्त रस स्वभावका प्रतिनिधित्व जनाइन्छ भन्ने भनाई मन्त्रयानीहरूको विचार हो । यसको तात्पर्य चरित्र भएका मन्द बुद्धिका प्राणिहरूको अज्ञान हटाउनको लागि प्रयोग गरेको हो । जलतत्वका प्रतिक वैरोचन बुद्धलाई स्कन्धको रूपमा स्वस्कन्ध, चरित्रद्वारा मोह चरित्र, कुल अनुसार त्रयकुल प्रस्तुत गरिएको छन् । ज्ञानको आधारमा प्रतिविम्बको प्रतीक व्याख्या हो । चिन्ह अनुसार चक्रकुल वैरोचन बुद्धलाई वर्णन गरेकाछन् । अत सेतो रंग शान्तरस भएकोले कुनै पनि प्रकारका मानसिक एवं शारीरिक शान्तर पुष्टिका लागि सेतो रंग उपयुक्त भएका भाव कालचक्रको टिका विमल प्रभामा "शान्तौपुष्टौ च शुल्क भवति" भनि उल्लेख्य गरेका छन् । एवं प्रकारले मनोवैज्ञानिक अनुसार शान्तिक पौष्टिक एवं स्वस्थ गर्नु परेमा सेतो रंग अत्यन्त उपयोगी भएकाले शान्तिक पौष्टिक एवं स्वस्थगर्नु परेमा सेतो रंग भएका देव-देवीहरूलाई विशेष रूपले पूजा पाठ निरन्तर रूपले चलिरेहेकाछन् । वैरोचन बुद्धको मधु धर्मचक्र मुद्रा हो । जसको अर्थ धर्म नियम र चक्र परिधि हो । यसको तात्पर्य धर्मको परिधि अध्ययन गर्नु हो । यस अवस्थामा दुवै हातहरू छातिमा बायाँ हत्केलाले दायाँ हत्केला ढाकी कान्छी औला र चोर औला जोडेर प्रत्येक हातले चक्र बनाएको हुन्छ । यो वैरोचन बुद्धको विशेष रूप वा गुण हो । यो हात र औलाको स्थान प्रस्तुत गरेको सारनाथमा प्रथम उपदेश दिँदा हो ।

३.२ अक्षोभ्य बुद्ध

अक्षोभ्य बुद्ध चैत्य तथा स्तुपाको पूर्व दिशामा विराजमान रहेका हुन्छन् । भूस्पर्श मुद्राद्वारा हातीमा आशान गरी वज्रासनमा बस्नु हुने निलवर्णको बुद्धलाई अक्षोभ्य बुद्ध भनिन्छ । अच्छेका, अमेद्य, अविनासि स्वस्म वज्रकुलको अक्षोभ्य बुद्ध हुँ विजाक्षरबाट उत्पन्न भएको हो । अपरिवर्तनीय, निर्लक्षणको प्रतीक आकाश तत्व, निलो वर्णको अक्षोभ्य बुद्धको ज्ञान आदर्शज्ञान हो । यसरी नै पञ्चस्कन्धको आधारमा विज्ञान स्कन्ध, रंगको रूपमा निलो, चिन्ह संकेतको आधारमा वज्रकुल अनि बुद्धकुल अनुसार अक्षोभ्यकुल, चरित्रको आधारमा द्वेष चरित्र, धातुको रूपमा वर्गीकरण गर्दा आकाश धातुको रूपमा अक्षोभ्य बुद्धलाई परिभाषित गरिन्छ । उहाँ इन्द्रनील प्रभाकार हुन् भनी गुह्यसमाज तन्त्रमा वर्णन गरेको पाइन्छ । द्वेष निवारण गर्नका लागि नील वर्णको आकाश धातु प्रयोग गरेको पाइन्छ । विशेष गरी देवताको रूपमा नीलवर्णका चण्डमहारोषण महाकाल, भैषज्य आदि बुद्धको पुजा अर्चना गरिन्छ । गाढा निलो रङ्ग र कालोरंगको बीचमा निकै सामिप्यता भएकोले द्वेष अर्थात रीस शान्त पार्नको लागि पूजा आराधना गर्ने देवताहरू महाकाल चण्डमहारोषण आदि देवताहरूलाई कालो रंगको भटमास, कपडा, मास, फलामको खड्ग, पाला आदिको प्रयोग गरिन्छ । भूमिस्पर्श मुद्रा नै पृथ्वीलाई संकेत गरेको मुद्रा हो । दायाँ पाखुरा दायाँ घुँडाको सतहमा रहेको हुन्छ । हातका औंलाहरू तन्किएर तल आसनमा रहेको कमलको पात स्पर्श गरेको हुन्छ । बायाँहात काखमा रही हत्केला माथि फर्किएर रहेको हुन्छ भूमिलाई संकेत गरेर देखाउनु भएको थियो ।

३.३ अमिताभ बुद्ध

अमिताभ बुद्धको रूपकायको रूपमा चैत्य,

स्तुपको पश्चिम दिशामा मूर्ति स्थापना गरिएका हुन्छन् । शुद्धताको प्रतीक स्वस्म कमलको फूलमाथि विशेषोधक स्वस्मी मयुर आसन गरी दृढताको स्वस्म वज्रासन गरी ध्यान मुद्रा धारण गरी रहनु हुने अमिताभ बुद्ध अग्नि तत्वको प्रतीक रक्तवर्णको हुनुहुन्छ । 'हिं' कार वीजाक्षरबाट उत्पन्न अमिताभ तथागतको ज्ञान प्रत्यवेक्षणा ज्ञान हो । जुन गुणधर्म अनुसार धर्मज्ञान हो । पञ्चस्कन्ध अनुसार संज्ञा स्कन्ध, तथागत अनुसार अमिताभ बुद्ध, चिन्ह अनुसार रातो कमलको फूल, यहि फूलसँग मेल खाने गरी धातुको रूपमा अग्नि धातु, ज्ञान अनुसार प्रत्यवेक्षणा ज्ञान, चरित्र अनुसार राग (माया, प्रेम, स्नेह) चरित्र, रंग अनुसार पद्मराग प्रभाकार भनी रातो कमलको फूल जस्तो रंग हुनु भएका अमिताभ बुद्धको व्याख्या गुह्यसमाज तन्त्रमा पाइन्छ । यसरी राग, प्रेम एवं दया मायाका प्रतीक रातो (गुलावी रातो जस्तो रंगलाई मनोवैज्ञानिक ढंगबाट प्रयोग भएको स्पष्ट छ । वज्रदेवी, कुमारी, लक्ष्मी, गणेश आदि देवी देवताहरूलाई खुसी पार्न, आकर्षण, वृशीकरण गर्नको लागि रातो रंग प्रयोग गरिन्छ । त्यसकारण आकर्षण, वशीकरण आदिका लागि अमिताभ बुद्ध, वश्याकर्षण, प्रेम र अनुरागको लागि गरिने पूजामा रातो वस्तु अथवा वस्त्रआदि राखी गरिन्छ । वज्रदेवी, कुमारी जस्ता रातो वर्णको देवता निर्वाण भएका थिए । यसैगरी समस्त प्राणिलाई माया स्नेह करुणा आदि राखि भरण पोषण गरेका देवताको रूपमा तथाअन्न उत्पादन गरिदिने बुद्धमतीका लोकेश्वरलाई रातो रंगको निर्माण गरी साधाना गर्ने प्रचलनछ । ध्यानमुद्रा ज्ञान मुद्रा हो । यसलाई समाधी वा योग मुद्रा पनि भनिन्छ । वज्रासन गरी दुवैहत्केला काखमा राखी दायाँ हत्केलाको तल बाँया हत्केला राखि औंलाहरू पूर्ण रूपमा तेर्साएर सो स्थानमा प्रायः दान भिक्षा पात्र रहेको हुन्छ ।

३.४ रत्नसम्भव बुद्ध

दक्षिणाभिमुख गरेका रत्नसम्भव पञ्च बुद्धहरूमा एक हुन् । बुद्धिहरूको लागि रत्नसमान हितार्थ ज्ञानले युक्त रत्नसम्भव हुनुहुन्छ । दक्षिण दिशामा अवस्थित रत्नसम्भव बुद्ध 'त्राँकार' वीजक्षरबाट उत्पन्न भई वरद मुद्रामा हुनुहुन्छ । बोधरत्न स्वस्म रत्नकुलका रत्नसम्भव पृथ्वीतत्वको प्रतीक स्वस्म पीतवर्णको हुनुहुन्छ । रत्नसम्भवको वाहन अलिख नभई लक्ष्य पूर्ण गर्ने प्रतिकको रूपा घोडा हो र उहाँको प्रमुख बोधिसत्वमा रत्नपाणि हो । सत्व प्राणिमा समता राख्ने ज्ञानको रूपा उहाँको ज्ञान समताज्ञान कहलिन्छ । पञ्चस्कन्धद्वारा वेदनास्कन्ध, ज्ञान अनुसार समता ज्ञान, चिन्ह अनुसार रत्न (हिरा), चरित्र अनुसार मात्सर्थ चरित्र, धातु अनुसार पृथ्वी, बुद्ध कुल अनुसार लोकालोक कुल, रंग अनुसार जाम्बुनद प्रभाकर सुनको रंग जस्तो प्रभा (रंग) भएको कुश गुह्य समाज तन्त्रमा रत्नसम्भव बुद्धबारे व्याख्या पाइन्छ । बौद्ध धर्ममा पहेलो रंग भनेको आफू मात्र भलो हुने, आफू मात्रसम्पन्न होस् भनी कामना गर्ने स्वभावको प्रतिक रूपा प्रयोग गरेको पाइन्छ । यस किसिमको स्वार्थ चरित्रबाट मुक्त हुनको लागि रत्नसम्भव बुद्धको ध्यान भावना गर्ने गरिन्छ ।

रत्नसम्भव वरद मुद्रामा रहेका हुन्छ । बरद मुद्रा भनेको वरदानको प्रतिक हो । यसमुद्रामा दायाँ हातको हत्केलालाई घुँडा माथि राखिन्छ । बायाँ हातलाई काखमा राखी पिण्डपात्र ग्रहण गरिएको हुन्छ ।

३.५ अमोघसिद्धि बुद्ध

अमोघसिद्धि बुद्ध उत्तर दिशामा रहनु हुन्छ । 'खँकार'बाट उत्पन्न श्यामवर्ण उभय मुद्रामा गरूडासन हो । अमोघसिद्धि बुद्ध सुशिक्षित स्वस्मी विश्व वज्रकुलको हुनुहुन्छ । वाहनमा उहाँको अन्तरज्ञान दृष्टिको प्रतिकको रूपा

गरूडलाई लिइएको छ । त्यस्तै उहाँ निरन्तरताको प्रतीक वायु तत्वको रूपा हरितवर्णको हुनुहुन्छ र भावनाज्ञान रूमी कृत्यानुष्ठान ज्ञान हो । पञ्चस्कन्ध अनुसार संस्कार स्कन्ध, चिन्ह अनुसार विश्ववज्र अथवा खड्ग चिन्ह, धातुचरित्र अनुसार कौसीद्य (कर्म अर्थात् राम्रो काम कर्तव्यमा तत्परता नभएर अलिख हुने स्वभावलाई कौसिद्य भनिन्छ ।) चरित्र रंगअनुसार 'हरित मेचकौ' हरियो अथवा कालो रंग अमोघसिद्धि बुद्धको वर्ण हो । त्यसरी नै रंग वर्णन अनुसार 'मरकत प्रभाकार' वा 'पञ्चरश्मि प्रभाकर' भनी गुह्यसमाज तन्त्रमा वर्णन गरेको पाइन्छ । कालो निखर गाढा हरियो रंग प्रायः आफ्नो जिद्धिमा अडिग रहने स्वभाव भएका कुनै पनि काममा सुस्त स्वभावका व्यक्तिहरूलाई मन पर्ने भनी मनोवैज्ञानिकहरूले वर्णन गरेका छन् । कालो रंग शुभ कार्य प्रयोग नभई मृतआत्माले लगाउने रंग भन्ने प्रचलन छ । त्यति मात्र नभई क्रिश्चियनहरूले कुनै पनि मलामी जाँदा कालो रंगको लुगा लगाउनु पर्ने र मृत्युदण्ड दिँदा जल्लादहरूले पनि कालो रंगकै लुगा लगाउने प्रचलन छ । अभय मुद्रा सुरक्षाको प्रतिकको रूपमा रहेको छ । यस मुद्रामा पाखुरालाई अलि माथि काँधसम्म लगी हत्केलालाई अगाडि फर्काएको हुन्छ । हातका औंलाहरूलाई सिधा ठाडो राखेको हुन्छ ।

निष्कर्ष

उपयुक्त तरिकाले मनुष्यको स्वभाव र प्रवृत्तिका साथ पञ्चस्कन्धका प्रतिक पाँच रंगका पञ्चबुद्ध आविष्कार गरे । महायानीहरूले जगत सत्व उद्धार गरी मनुष्यलाई बुद्धत्व लाभ गराउनसक्दो कोसिस गरेका छन् । चरित्र यानी चर्याका साथ मनुष्यहरूको ज्ञानको स्तर अभिवृद्धिगरी स्वभावमा परिवर्तनका साथ जीवन के हो ? संसार के हो ? हामी मनुष्यका कर्तव्य ? बुद्धत्व ? निर्वाण ? आदिको जानकारी दिन प्रयत्न गरेका छन् । बुद्धको

सैद्धान्तिक पक्ष प्रतित्यसमुत्पाद अर्थात प्राणिहरूको जीवन चक्रलाई वाह्य जगतसँग आपो, तेजो, वायु, पृथ्वी, आकाशसँग तादात्म्य ल्याई पञ्चस्कन्धलाई विवेचना गरेका छन् । बुद्धहरूको मोहादि चरित्रका साथ सम्बन्धित रंग बाहेक आप, तेज, आदि धातु पञ्चमहाभूतसँग तुलना गरेर दार्शनिक पक्ष जनमानसमा मन्त्रयानीहरूले प्रस्तुत गरेका छन् ।

सन्दर्भ सुची

१. बज्राचार्य हेराकाजी - अवधारणा आर्य मञ्जुश्री नामसंगीतिका पञ्चज्ञानको

२. बज्राचार्य डा. नरेश मान - बज्रयान त्रिरत्न प्रकाशन २०६९ काठमाडौं
३. वज्राचार्य सुमति - नेपाल परम्परागत बौद्धधर्म - बज्रयान नकवहिल, ललितपुर
४. शाक्य हेमराज - बुद्धमूर्ति छगु अध्ययन, प्रकाशक च्वसापासा केल मासगल्ली, काठमाडौं
५. Saky Janan Bahadur - Short Description of God, Goddesses & Ritual Objects - Handicraft Association of Nepal.
६. प.ले.स्वा - लोटस् रिसर्च सेन्टर, महापाल, ललितपुर
७. बज्राचार्य हेराकाजी - आर्य मञ्जुश्री नामसंगीतम् पञ्चज्ञानको अवधारणा, नेपाल परम्परागत बौद्धधर्म संघ, नकवहिल, ललितपुर

बि.सं.२०६९ स सुवर्ण बौद्ध युवा कमिति, लुभुया ग्वसालय् जूगु २० औं बौद्ध बक्तृत्व कला पर्वस “जातिभेद अन्त्यया लागि बुद्धधर्म” विषय बक्तृत्व प्रस्तुत याना सर्वोत्कृष्ट जूम्ह रूबि शाक्य

वार्षिक उत्सवस परियत्ति विद्यार्थीपाखें बौद्ध नृत्य प्रस्तुत यानाच्चंगु

उत्कृष्ट विद्यार्थीयात सिरपा: प्रदान यानाच्चंगु

Buddhist View of Anger Management

✦ Ven. Piyaratana, BA in Pali Special, Sri Lanka.

Anger – n. a strong feeling of extreme displeasure. The term “Anger” is origin from Greek “ankhōnē” (strangling) + Latin “pectoris” (of the chest)¹.

According to Buddhism, anger is result of the unwholesome root called hatred. There are three stages of hatred thought.

1. Dislike (jigucchā) - first stage
2. Hatred or anger (dosa) - second stage
3. Ill-will (vyāpāda) - third stage

First stage is normal. Everyone feel like or dislike. They do not hurt anyone. Even Buddha had like or dislikes things. Therefore he blamed to the monks and nuns who did wrong actions. He even used the word “mogha purisa”, which means ‘mad man’ whenever he founds doing wrong deeds by laymen or monks. This is because he did not like the peoples who do wrong actions to oneself and others. Development of dislike is hatred or anger. It is the second stage of hatred thought. Mostly feeling of anger hurt oneself mentally. According to the psychologist anger may increase

high blood pressure. Especially it is very dangerous to the patient of heart attack. Heart attack patient may die via anger. Development of anger is ill-will. And it is third stage. It occurs many problems as quarrel, dispute, fight in oneself, between two people and others.

Hatred or anger is psychological element. Every worldly people have hatred thoughts. But the powers of controlling hatred or anger differ from one person to another. One should has more power to control hatred to live the life healthy and peacefully. Buddhism teaches the method to control the anger.

Similar words for anger are annoyance, vexation, exasperation, crossness, irritation, displeasure, fury, wrath, outrage, temper, animosity, bitterness, excitement, frenzy, furore, madness, mania, obsession etc.

Pali terms for anger are vera, āghāta, paṭigha, vyāpāda, dosa, rosa, ghāta, kodha, kupita etc.

Feeling of anger occurs in one’s thought as,

1. So and so has done me harm

¹ Oxford English Dictionary

2. He is doing me harm
3. He is going to do me harm
4. So and so has done harm to one dear and precious to me
5. He is doing harm
6. He is going to do harm to one dear and precious to me
7. So and so has done good to one not dear and precious to me
8. He is doing good
9. He is going to do good to one not dear and precious to me²

Herein the term harm (āghāta) defines all kinds of harmful deeds: killing, injuring, hitting, beating, blaming, lying, speaking harsh words, speaking useless word, telling tales etc. If anyone harm in these ways to oneself, to one's dear and one's not dear in past, present and future, one get angry. Buddhism teaches great ways to control the anger.

There are many Suttas in entire Tripitaka to control the anger in our mind. Herein, few Suttas are quoted and explained simply. Vitakkasaṅṭhāna Sutta of Majjhima Nikāya³ has five (5) methods to control the anger. i.e. –

1. Aññaṃ nimittaṃ manasikātabbaṃ - Should pay attention on another thing while you are in anger.
2. Ādīnava upaparikkhitabbo – Should think about the harmful effects or results of anger and related activities.
3. Asati amanasikāro āpajjitabbo –

Should not think on things, peoples that make you anger.

4. Vitakkasaṃkhāra saṅṭhāna manasikatabbā – Should think about the root cause of anger.
5. Dantenadantamādāya, jivhāya tāluṃ āhacca – One should stop anger by tightening tooth, tightening palate by tongue.

Firstly, whenever one get angry, should think about another thing, which makes happy, joy, pleasant. It means, “assāda” (feel) another feeling having skipped from the feeling of anger. Secondly, if one cannot control the anger by first method, should use the second method: thinking the harmful effect of anger. It means, “ādīnava” (disadvantage) of anger. Thirdly, if one cannot control the anger by second method, should use the third method: not thinking about things, peoples that make you anger. It means, “nissaraṇa” (salvation) of anger. Assāda, ādīnava and nissaraṇa are the process of attaining Nibbāna or liberation, where is no any sufferings. Same method has used to control the anger. If those methods also cannot control the anger, fourth method can use to control the anger: think about the root cause of anger. It means “samudaya” (cause) should be find, classify, analyse and understand well about the cause of anger. If one cannot control the anger by fourth method, fifth method can use: stop anger by tightening

2 Āghātavattu sutta, Aṅguttara-nikāya, Part V, PTS. pg no. 102

3 Vitakkasaṅṭhāna Sutta, Majjhima Nikāya, Part I, PTS. Pg no. 119

tooth, tightening palate by tongue. It means, when one cannot control the anger psychologically, should try to control it through physically.

Again in Āghātaṭṭhāvinaya Sutta of Aṅguttara Nikāya⁴ points out five (5) methods to manage the anger.

1. Mettā tasmim puggale bhāvetabbā – One should cultivate the thoughts of loving kindness.
2. Karuṇā tasmim puggale bhāvetabbā – One should spread the thoughts of compassion.
3. Upekkhā tasmim puggale bhāvetabbā – One should spread the thoughts of indifferent.
4. Asati amanasikāro tasmim puggale āpajjitabbā – One should not think or pay attention on harmful people.
5. Kamassakatā tasmim puggale adhiṭṭhātabbā – One should think of his karma.

Whenever one gets anger he should think to cultivate loving kindness, compassion, indifferent towards other person instead of getting angry. Indifference means neither happy nor angry. Above facts are very difficult to make it in our daily life. Because, whenever one get angry they do not think in doctrinal facts. But, as we do not want to harm anyone, we should be

calm down and should practice the facts of Āghātaṭṭhāvinaya sutta.

Further, Vatthūpama Sutta⁵ of Majjhima Nikāya defines,

1. Byāpādo cittassa upakkilesoti iti viditvā byāpādo cittassa upakkileso pahīno hoti. (Having knowing that hatred makes mind molestation, one ceases it.)
2. Kodho cittassa upakkilesoti iti viditvā kodho cittassa upakkileso pahīno hoti. (Having knowing that anger makes mind molestation, one ceases it.)
3. Upanāho cittassa upakkilesoti iti viditvā upanāho cittassa upakkileso pahīno hoti. (Having knowing that enmity makes mind molestation, one ceases it.)

One who cessed them he can be happy, joy, delight, calms his body, feels pleasant.⁶ Therefore, in every occasion we have to live mindfully (yoniso manasikāra). There are many places in Tripitaka explains the mindfulness and significance of mindfulness. Satipaṭṭhāna Sutta explains mindfulness should have in every thing. Especially it explains,

1. Kāyānupassanā – contemplation about body
2. Vedanānupassanā – contemplation about feeling

4 Āghātaṭṭhāvinayasutta, Pañcaka Nipāta, Aṅguttara-nikāya, Part III, pg no. 185

5 Vatthūpama sutta, Majjhima Nikāya, Part I, PTS, pg no. 36-37.

6 “Pamuditassa pīti jāyati, pīṭimanassa kayo passambhati, pasaddhakāyo sukhaṃ vedeti, sukhino cittaṃ samādhīyati”, Vatthūpama sutta, Majjhima Nikāya, Part I, PTS, pg no. 38.

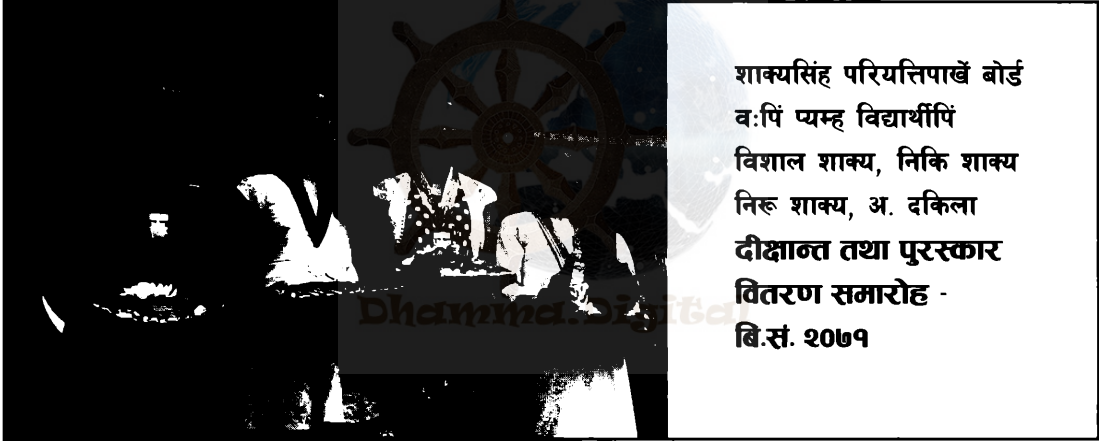
3. Dhammānupassanā – contemplation about element
4. Cittānupassanā – contemplation about mind

We should contemplate our body, feeling, element and mind in every time. When we are walking, talking, working, sleeping, seating, running, eating we should have mindfulness on those things, as well as in our every feelings (happy, sad, indifferent), elements (five aggregates, six faculties etc.) and mind (every thought). Mindfulness will help us in many ways. It will help us to study, to work in proper way, to build our

ethical character, to control the anger, to meditation etc.

According to the Satipatthāna Sutta one who has contemplated the mind he will not get angry. Even he gets anger he can control it by using above methods, because he had mindfulness in situation and he had very good understanding about it.

Therefore think about oneself in which level am I? Having thinking about oneself judge oneself, understand oneself and get in action according to the facts detailed in above.

Namo Buddhaya

How Pariyatti Shiksha inspired me to study nursing ?

Pushpanjali Shakya, *Saddhama Kovida*

Life is uncertain and impermanent because it is constantly changing. Because it is changing at all times, it is not under our control, and therefore, it is not proper to claim it as 'me' or 'mine'. Since, it is changing and impersonal, it is *dukkha*. Those who can clearly comprehend the *dukkha* and work hard in the eightfold path, s/he can move out of the suffering and reach the ultimate bliss of *nibbana*. This truth was found out by Lord Buddha with tremendous efforts more than two millennia ago and with great compassion was taught to the human beings. The 'dhamma' or knowledge on four noble truths has been taught continuously since Siddhartha Gotama attained Buddhahood and rolled out the Dhamma Chakra. However, '*nibbana*' cannot be attained only by learning or merely knowing these things; one needs to experience it by oneself.

Nursing is a humanitarian profession devoted to serve the mankind by providing care developed by Florence Nightingale in nineteenth

century to care the war victims. From the era of Florence till date, nursing science has seen a lot of progressive steps in patient care. Nurses are socially well received all over the world, seen as a decent profession and are in high demand all over the world. Nurses are the most important health care providers in hospitals and are in constant communication with the patients and patient parties.

I was born in a family following the principles of Lord Buddha and got the opportunity to learn about the life of Buddha and his teachings which played the biggest role in directing my life. I completed the ten years course of Buddhism - Pariyatti Shiksha wherein I learnt as well as practiced the Dhamma. One of the most influential lessons that I learnt during the Pariyatti Shiksha was in the course of class three about 'right speech'. That led me to speak politely to everyone since then. This changed my verbal communication habits to such wide margins that a lot of persons that come in contact with me tell me

that they had positive impression as a polite person till date. Another lesson than was deeply imprinted in my heart was Buddha's teaching on 'caring the sick' which is 'whoever serves the sick, serves the Buddha'. It has motivated my mind to help and serve the people around me. So, this was one of the reasons behind the selection of Nursing as my profession.

A nurse's responsibility is to care the patients for their betterment or to prevent them from being worse. Therefore, nursing should be the profession for them whose heart is warm enough to cure the ailing. There are several roles and responsibilities of the nurse, which makes a nurse's job very dynamic. To fulfill all these responsibilities, there must be strong unfettering compassion in a nurse. Besides compassion, one also need to develop the mental capacity to face difficult situations like physical and mental pain caused by disease in patients, grief of demise of the beloved ones, tolerance to unpleasant bodily products, etc. Buddha's teachings of dukkha, meditation to cultivate kindness and compassion, our body being made of very unpleasant 'kothas' feel very relevant during such times. This certainly helped me to face these types of unpleasant situations.

In my personal experience, investing some of my adolescent time in learning Buddhism has gained me many returns at my present times. It has strengthened my mental capacities, made me mature to face different life situations and also supported in driving my career. I am also very sure that a lot of my friends of pariyatti education who are now in various field also share similar experience though they are not necessarily in nursing field. Therefore, I strongly suggest teenagers and young adults to learn to manage their emotions and invest some time in this education. I can promise you won't regret this in future.

श्री शाक्यसिंह परियत्ति तथा प्रौढ
शिक्षालयया स्वर्ण जयन्ती सुथांलाय्मा
यक्व यक्व भिन्तुना ।

Naresh Dangol

Naresh Rice Mill

New Colony, Dhobighat

Tel : 5531372

डंगोल ट्रेड होम

Prayagpokhari, Lalitpur

Tel : 5538853

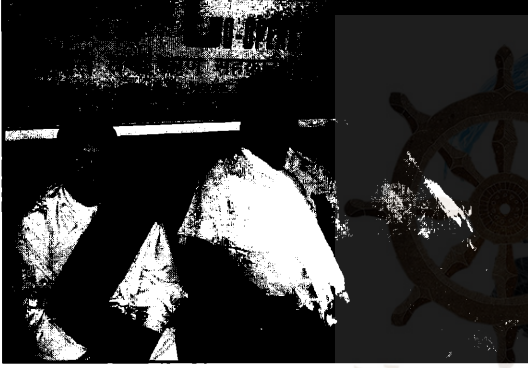
श्री शाक्त्यसिंह परियत्तिया थीथी गतिविधित

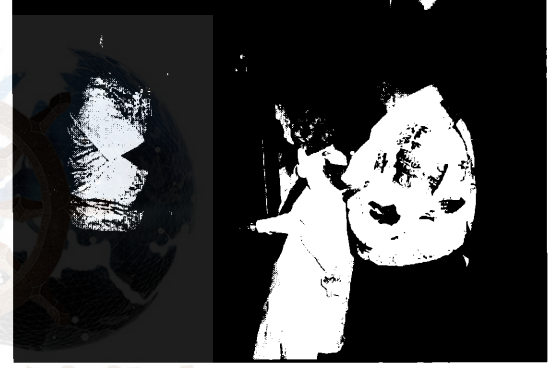
वार्षिक उत्सव बि.सं. २०६०

वार्षिक उत्सव बि.सं. २०५८ स बुद्धघोष भन्ते सहित
परियत्तिया दाता व शिक्षक शिक्षिकापिं

३८ औं न्ह्यसःलिसः कासाय् परियत्तिपाखें वैगु दँया
लागि कासाः पाः काःवनेगु इवल्य्

३८ औं न्ह्यसःलिसः कासाय् परियत्तिपाखें वैगु दँया
लागि कासाः पाःफयाच्चवंगु

परियत्ति विद्यार्थीपिन्त शैक्षिक भ्रमण - कीर्तिपुर

वार्षिक उत्सवस दातापिं, उपासक उपासिकापिं व
अभिभावक वर्गपिं

यकव यकव भिण्वुणा

श्री शाक्यसिंह परियत्ति तथा प्रौढ शिक्षालय स्थापना जुया ५० दँ
पूर्वकूगु उपलक्ष्यय् थुगु परियत्ति शिक्षालय दिपा मकाःसे
निरन्तर रूपं न्ह्यानाच्चवनेमा धैगु आशिका यासँ हार्दिक
मंगलमय शुभकामना देछानाच्चवना ।

श्रद्धेय फ्राखू शोभन
भिक्षु धर्मपाल महास्थविर

श्रद्धेय भिक्षु सुद्धास्सो

श्रद्धेय अ. शीलवती गुरुमां

अ. वजिरा गुरुमां

श्री शाक्यसिंह विहारया
भन्ते गुरुमापिं

अष्टमाया महर्जन

शान्ति श्रेष्ठ

ममता महर्जन

पुण्य संचय पात्र

प्रज्ञानन्द स्मृति क्लिनिक

पूर्णमान शाक्य

प्रज्ञानन्द स्मृति
ज्ञानमाला भजन

अष्टरत्न, रत्नदेवी धाख्वा

श्री शाक्यसिंह परियत्ति तथा प्रौढ शिक्षालय स्थापना जुया ५० दँ
पूर्वकूगु उपलक्ष्यय् थुगु परियत्ति शिक्षालय दिपा मकाःसे
निरन्तर रूपं न्ह्यानाच्चनेमा धैगु आशिका यासँ हार्दिक
मंगलमय शुभकामना देछानाच्चना ।

**NĀGĀNANDA INTERNATIONAL
INSTITUTE FOR
BUDDHIST STUDIES**

Chancellor
Prof. Master Chin Kung

Vice Chancellor
Dr. Master Bodhiyana Chandima

Manelwatta Temple,
Bollegala,
Gonwala - Kelaniya,
Sri-Lanka.
Tel no. - +94 112 905596.
Fax no. - +94 112 912450
E-mail - manelwatta2011@gmail.com
- nibu@sltnet.lk
Web site - www.nibu.edu.lk

Contact us for studying Buddhism in Sri-Lanka.
Rev. Piyaratana

श्रीलंकाया मानेल्वत्त विहारय् स्थापना जुइत्यंगु नागानन्द अन्तरराष्ट्रिय बौद्ध
विद्यापीठय् बुद्धधर्म सम्बन्धी (थेरवाद, महायान, बज्रयान) डिप्लोमा निसँ
विद्यावारिधी तकया शिक्षा अध्ययन याय्गु इच्छा दुपिं नेपाली विद्यार्थीपिन्त
विशेष सहूलियत कथं ब्वनेगु मौका वयाच्चंगु जुया इच्छुकपिन्सं सम्पर्क
याना बिज्याय्त इनाप यानाच्चना ।

C/o भिक्षु पियरत्त : + 94758744432, + 94783412430 (Sri Lanka)
E-mail : nirojrajansingh@yahoo.com
C/o भिक्षु नारद : 9818526000 (Nepal)

शुभकामना सन्देश
 श्री शाक्यसिंह परियति तथा
 प्रौढ शिक्षालय स्थापना ज्या
 ५०ई पूर्वकृणु उपलब्ध कृणु
 परियति शिक्षालय दिपा
 मकासे निरन्तर रूप न्ह्याना
 च्चनेमा धयागु भाशिका यासे
 हार्दिक मंगलमय शुभकामना
 देछाना च्चना ।

HOTEL SARA SHREE pvt.Ltd.
 Madhubani-8, Lumbini
 Rupandehe

Ram Shakya
 Director

9860059751
 9803207851

E-mail: hotelsarashreepvtltd@yahoo.com

नमस्ते हार्डवेयर

बालकुमारी, ललितपुर. ☎ ५००६३६२

दिनेश महर्जन : ९८४९२५६३७३

राजेन्द्र अवाले : ९८५९००८६००

सुदेश अवाले : ९८४९३०२७२७

नमस्ते आयल स्टोर

ल.पु.उ.म.न.पा. ७, ग्वाको, बालकुमारी ☎ ५२०९९७७

आर. के. ईट्टा चिम्नी भट्टा

बालकुमारी ☎ ५००६३६३, ०९६२०५८०५ (अफिस) ☎ ५५८९०७७ (कारखाना)

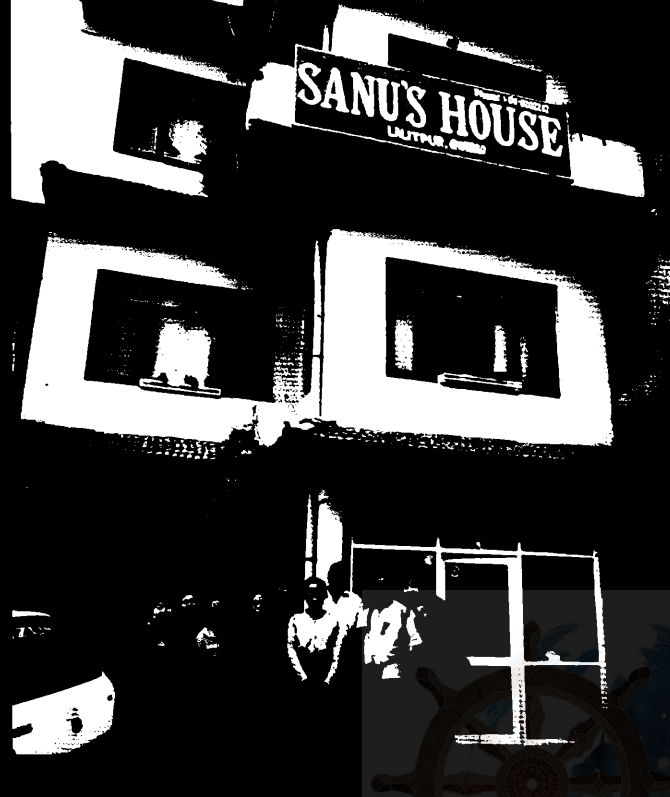
बालकुमारी कांटा

ल.पु.उ.म.न.पा. ७, ग्वाको, बालकुमारी ☎ ५२०९४३९

रामकाजी अवाले

मो. ९८५९० ५३५९८, नि. ५००६९७८

शुभकामनासन्देश

श्री शाक्यसिंह परियत्ति द्वारा
 प्रौढ शिक्षालय स्थापना जुया
 ५० दँ पूर्वकूगु उपलक्ष्ययू
 थुगु परियत्ति शिक्षालय
 दिपा मका:से निरन्तर रूप
 न्ह्यानाचवनेमा धैगु आशिक्षा
 यासँ हार्दिक मंगलमय
 शुभकामना देछानाचवना ।

अनिच्छावत संस्वारा, उप्पादवय धठिमनो ।
 उप्पज्झित्वा निरुज्झणित्त, तेसं उपसमो सुखो ॥

जन्म दि

बि.सं. २०१२ भाद्र ५ गते आइतबार

द्विपंगत दि

बि.सं. २०६९ फागुन २४ गते बिहिबार

द्विपंगत मोहनमाया डंगोल

जिनि धर्मपत्नि मोहनमाया डंगोल मत्यवं द्विपंगत जूगुलिं
 वयागु गुणानुस्मरण याना सुगति व निर्वणि कामना
 याना टवना ।

भारारण लाल डंगोल
 ईटापुखू, ल. पु.